

SZDL in letošnji družbeni plan

Potem ko je prejšnji torek izvršni odbor okrajnega odbora SZDL razpravljal o tezah razvoja gospodarstva v ljubljanskem okraju, so se o tem vprašanju posvetovali v četrtek tudi vsi predsedniki občinskih odborov Socialistične zveze. Uvodne misli je podal predsednik okrajne gospodarske zbornice, nato pa se je razvil krajši razgovor. Na sestanku s predsedniki so obravnavali tudi nekatera organizacijska vprašanja.

Iz uvoda in razprave povzemamo nekatere osnovne značilnosti predvidevanj za letošnje leto. Nekateri ukrepi kot tudi ocena proizvodnih uspehov za januar ta predvidevanja že krepko podpirajo. Ne smemo pozabiti na osnovni smoter leta 1963: nadaljevati je treba proces usklajevanja in medsebojne odvisnosti splošne življenjske ravni in proizvodnosti. Zato bodo potrebni ukrepi za ureditev kratkoročnih in dolgoročnih nalog, da bi lahko bili kos letošnjim gospodarskim načrtom.

Tega pa seveda ne postavljamo v ospredje le zaradi formalnosti. Področje je vprašanje medsebojne odvisnosti produktivnosti in življenjske ravni je tako široko, da je zanj potrebno resnično vsesplošno razumevanje kot sodelovanje subjektivnih sil. Tu imata dovolj pomembnih nalog tako Socialistična zveza in sindikati. Kako zelo uspešne so lahko pravilne usmeritve teh sil, nam potrjuje lanski govor tovariša Tita v Splitu z vsemi premiki in uspehi, ki smo jih dosegli v drugi polovici minulega leta. Razveseljuje, da se naraščanje proizvodnje in produktivnosti ter izvoza s prelomnico leta ni prekinilo, temveč se intenzivno nadaljuje. Za januar so značilni podatki: proizvodnja je kar za 14 odst. večja kot lani v tem mesecu, za 10 odst. pa je nad lanskimi mesečnimi povprečji. Čeprav je del teh podatkov

pred dnevi bilo mogoče šele oceniti, večjega odstopanja od predvidevanj vendarle ne pričakujemo.

Kaj štejemo med letošnje kratkoročne naloge? V ospredju je nadaljevanje ukrepov v kreditni in davčni politiki, ki so lani že dali nekatere dobre uspehe. Sem sodi hitro in učinkovito odstranjevanje manjših zaprek v proizvodnji, ki včasih dolgo ne najdejo rešitve. Dоследneje bo treba uresničevati načela politike zaposlovanja, boljše organizacije dela in upeljave večih delovnih izmen. Podobnih nalog, ki jih bomo uresničevali sproti, je seveda še nekaj. Značilnost preteklega obdobja je, da smo prav pri teh kratkoročnih nalogah dosegli vidne uspehe: ukrepali smo hitro in učinkovito, prav to pa je najbolj koristilo proizvodnji.

Nekoliko težje so naloge, ki imajo dolgoročnejsi značaj. Tu so kljub ogromnim naporom (žal ostaja vse še preveč samo pri besedah!) še vedno v ospredju vprašanja ka-

drov. Veliko nepravilnosti na tem področju je že bilo ugotovljenih, le malo pa odstranjenih. Čeprav gre za splet vprašanj — od šolstva, štipendij, socialno-kadrovskih služb in pod — o katerih imamo že precej dognanih spoznanj, pa jih v večini podjetij le še ne upoštevajo oz. ne izvajajo. Sem sodijo tudi naloge s področja uvajanja naprednejše tehnologije in večjega usmerjanja v znanstveno raziskovalno delo, kot tudi izkoriščanje njegovih dosežkov. Smotnejše investiranje z ostrejšimi merili za rentabilnost, proizvodno sodelovanje, specializacija in podobne strokovne naloge so prav tako stalno aktualne. Še bi jih lahko naštevali, toda naj bo kar teh dovolj, saj predstavljajo temelj za nadaljnji napredek, vse pa bistveno vplivajo na realni dvig življenjske ravni.

Kako naj bi se zbiranja mnenj, predlogov in razprav o vseh teh vprašanjih lotila organizacija SZDL? To je dokaj zahtevna naloga. Na posvetu so menili, da bi kazalo organizirati tribune občanov za posamezna vprašanja v občini. Tudi sekcije SZDL bi bile primerne oblike dela. Vsekakor pa v letošnji razpravi ne gre za zbiranje obrobnihih mnenj o planu in njegovih tezah. Ne gre za to, ali je v osnutku občinskega plana ta ali ona pot, vodnjak ali kaj podobnega. Gre za veliko več: predvsem za razpravo, kako in koliko bomo proizvedli in ustvarili. Gre za to, da bo pogovor o delitvi realnejši, določen in socialističen. Sele ko bomo vsi vedeli, kakšne so naše naloge, bomo lahko postavljali tudi upravičene zahteve, da bi nam bilo bolje.

Proces izgrajevanja sistema delitve tudi letos ni prekinjen; spremlja nas pri vsem našem delu. Le nagrajevanje po delu bo spodbujalo nove in nove misli, predloge in spodbude, ki jih našim delovnim ljudem nikdar ne manjka. Tudi pravilno nagrajevanje teh naporov je važen sestavni del politike delitve, je del skritih rezerv, ki jih zadnja leta le preveč zanemarjamo. O teh pa lahko razpravljata tako Socialistična zveza kot tudi sindikalne organizacije. Obema bo tako delovanje še bolj odprlo politične probleme, ki jih morata reševati obe organizaciji.

VREME

OD 7. DO 17. FEBRUARJA:

Pogostne snežne padavine, ki bodo trajale včasih tudi po več dni skupaj. Vmesne razjasnitve ne bodo trajale več kakor 2 dni. Vseskozi mrzlo, zlasti od 10. februarja dalje.

Rudarji v Kanižarici in na Senovem vlagajo zadnje tedne izredne napore, da bi nakopali kar največ premoga. Več o njihovem delu in uspehih berite danes na 1. in na 13. strani naše številke. — Na sliki: delo v jami

ZAPISKI Z NOVOMESKE OBČINSKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Socialistična zveza naj ne rešuje nalog, ampak kot politična sila opozarja nanje

Občinska konferenca Socialistične zveze v občini Novo mesto, ki je bila v sredo, 30. januarja, je za nami. Vse preveč je bila podobna zasedanju ljudskega odbora, da bi odgovorila na celo vrsto perečih vprašanj. V poročilu in v razpravi je bilo posredovanih mnogo pomembnih ugotovitev. Zlasti v razpravi smo slišali precej neizdelanih mnenj in stališč. Res, da so prikazala težave in stanje v raznih organizacijah in na številnih področjih družbenega življenja, vendar so vse preveč »dišale« po že preživetem čakalju, da bo odgovor in rešitev dal nekdo »od zgoraj«. Današnji čas in razvoj pa takšnega reševanja ne dopuščata več. Nova ustava in statuti samoupravnih skupnosti ter delovnih organizacij dajejo ključ za reševanje težav v roke delovnih ljudi. Probleme je treba načenjati in reševati tam, kjer nastajajo: v krajevni skupnosti in v delovnem kolektivu. Socialistična zveza naj bo pobudnik takšnega načina dela. Kot politična organizacija naj ugotavlja probleme in nanje opozarja, reševanje pa prepušča samoupravnim organom, ki so za to pristojni.

Delegati so obogatili s to ugotovitvijo — posredovala sta jo v razpravi podpredsednik republiškega izvršnega sveta tovariš dr. Jože Vilfan in sekretar OO SZDL Ljubljana tovariš Miro Gošnik — zapustili konferenco. Vse kaže, da bo v bodoče treba torišče dela prenesti v krajevne organizacije SZDL in pohiteti z razpravo okoli občinskega statuta in statutov krajevnih skupnosti ter statutov delovnih organizacij, ki naj državljanom zagotovijo materialne osnove ter določijo pravice in dolžnosti, da bodo lahko svoje življenje in razvoj v bodoče uravnavali sami, na prej opisani način. Poleg že omenjenih dveh gostov so se konference udeležili kot predstavniki Glavnega odbora SZDL še tovariš Viktor Zupančič in tovariš Roman Ogrin, članica OO SZDL Ljubljana tovarišica Zvonka Hafner ter podpredsednik OLO Ljubljana tovariš Stanislav Dolenc.

OBČINSKI ODBOR JE DELAL USPEŠNO, KRAJEVNE ORGANIZACIJE PA NE. Na približno takšno trditev naložimo že na prvi strani poročila. Ko ga prelistavamo še naprej, bomo zasledili ugotovitve, da je bil občinski odbor SZDL sestavljen zastopniško. Stiki, pa tudi posredovanje mišljenj med njim in organi oblasti in samoupravljanja ter organizacijami, so bili v redu, tega pa ni bilo na ravni krajevnih organizacij.

Socialistična zveza se je v razdobju preteklih dveh let veliko ukvarjala z industrijo in kmetijstvom. Sprejeti sklepi in priporočila za usmerjanje razvoja v obeh panogah

pa niso bili uresničeni. Gospodarskih krogov, zlasti pa »odgovornih«, stališča SZDL očitno niso prizadela. Večjo proizvodnjo smo dosegli bolj na račun zaposlovanja kot pa povečevanja proizvodnosti in prizadevnega dela. Decentralizacija delavskega samoupravljanja se ne odvija dovolj hitro, ekonomske enote pa v večini primerov niso zaživele. Tudi ukrepi za ustale cen in osebnih dohod-

kov niso bili uresničeni. Poročilo ugotavlja, da je bila politika preveč okvirna in premalo praktična. V gospodarstvu, zlasti pa v delovnih organizacijah, ni čutili vpliva Socialistične zveze.

Načela politike v kmetijstvu niso uresničena

Tudi kmetijske organizacije niso dovolj hitro uresničile. (Nadaljevanje na 5. str.)

Jutri: seja občinskih odborov SZDL Črnomelj in Metlika

Na jutrišnji seji občinskih odborov SZDL Črnomelj in Metlika bodo razpravljali o združitvi obeh odborov in pripravi na skupno konferenco SZDL, ki bo v dneh sredi februarja. Poročilo za konferenco je že pripravljeno in bo v glavnem obravnavalo uspehe, ki smo jih dosegli v gospodarstvu, kmetijstvu, turizmu itd., referat in razprava pa bosta razen tega spregovorila še o gospodarskih in drugih okoliščinah, ki narekujejo združitve obeh belokranjskih občin.

„Halo Senovo, imate premog?“

Še nikoli ni bilo tolikšnega povpraševanja po senovskem premogu kakor letos. Na upravi rudnika neprestano zvonijo telefoni in prihajajo brzojavke. Večina zahteva premog pod »nujno«. Toda uprava rudnika ne more zadostiti vsem naročnikom. Zaradi mraza je prišlo v rudniku na Senovem do občutnih proizvodnih zastojev. Zunanje rudniške naprave so močno prizadete. Otežkočen je prevoz premoga od rova do separacije in prav tako od separacije do železniške postaje. Lahko bi organizirali nedeljsko delo, vendar hud mraz to onemogoča. Do 23. januarja so na Senovem nakopali 12.000 ton premoga, normalna mesečna proizvodnja pa znaša 18.000 ton premoga.

Tudi referent za kurivo pri trgovskem podjetju »Resa« v Vidmu-Krškem Stane Preskar ima te dni polne roke dela. Stranke se kar vrstijo in zahtevajo premog. Toda premoga ni! Samo za januar je 47 naročil za premog, za februar celo 170 in za marec že zdaj 135. Po izjavi tovariša

Preskarja so ljudje kupovali premog tudi čez leto, saj ga je »Resa« prodala 4.500 ton. Še pred leti se je v Krškem prodalo samo 1.500 ton premoga. Kljub velikemu pomanjkanju premoga pa se trgovsko podjetje »Resa« prizadeva omiliti kritično stanje preskrbe s kurjavo. Omejili so naročila na 500 do 700 kilogramov; s tem so uspeli zadovoljiti čimveč prosilcev. Pričakujejo, da bo premoga, čim bo zima vsaj malo popustila, dovolj. Na upravi »Rese« so nam tudi povedali, da bi v poletnih mesecih ustvarili večje zaloge premoga, če bi imeli skladišča. Tako pa morajo vsak vagon posebej naročiti. Vsekakor bo treba v Vidmu-Krškem z ozirom na občuten porast števila ljudi in porabo premoga, pričeti resno razmišljati o gradnji primerne skladišča z zmogljivostjo vsaj 100 ton. Upravičeno zahtevo po gradnji skladišča narekujejo tudi letošnje izkušnje. Veliko ljudi iz objektivnih razlogov ne more kupiti premoga poleti, zato so v takih primerih prizadeti. Vsakdo pa ima posebno v hudi zimi rad toplo stanovanje.

RAZMISLJAMO
O TITOVIH BESEDAH

Tovariš - nova cena za človeka

Tovariš Tito ni zamenj opozarjal na pojav, ki ga kar pogosto srečujemo v življenju. Medsebojno ogovarjanje, ki smo ga podedovali iz meščanskega sveta, v katerem je beseda »gospod« odsevala razredne odnose in miselnost, je še kar naprej udomačeno, čeprav bi nam moralo biti tuje in samo še grenak spomin na preteklost. S tem si ne bi belili glave, če bi uporabljali besedo gospod samo v krogih ljudi iz preživelega meščanskega sveta, ki se pač ne morejo sprijazniti z novo stvarnostjo, v kateri ni več delitve ljudi na gospodo, ki jo je morala uboga raja malodane še vedno onikati, in delavce pa kmete, ki jih je izkoriščevalski sistem gonil v položaj, da bi morali kar naprej ukrivljati hrbet in menčati v rokah klobuk pred gospodo, če

(Nadaljevanje na 4. str.)

Komunalno podjetje v Novem mestu pred težavami in načrti

Velik sneg, ki smo ga dobili zadnje dni, zadaja precej težav Komunalnemu podjetju v Novem mestu. Podjetje vzdržuje ulice in parke, skrbi za oranje in odvoz snega na ulicah in pločnikih v mestu. Razen tega mora poskrbeti za vse ceste četrtega reda na svojem področju. V razgovoru z direktorjem podjetja tovaršnim Jožetom Gosencem smo izvedeli za probleme Komunalnega podjetja in načrte v letošnjem letu.

Velik problem Komunalnega podjetja v Novem mestu je pomanjkanje delovne sile, ker je marsikdo prepričan, da je to delo poniževalno. Ravno zato ne morejo izvršiti najnujnejših del, kot bi jih lahko. Ovirah jih tudi pomanjkanje osnovnih sredstev, saj jih kot novo podjetje skoraj nimajo, in slabi avtomobili. Velike težave imajo s strankami, ki zalagajo pločnike z drvmi in jih potem ne odstranijo. Nekatera podjetja na Glavnem trgu so zaradi dovoza in nepazljivosti skoraj povsem ogulila okrasno drevje in s tem naredila precej veliko škodo. Pri vsem tem pa lahko uslužbenci Komunalnega podjetja krivce le opozarjajo, ukrepati pa proti njim ne morejo, ker nimajo za to nobenih možnosti. Obstaja sicer star odlok blyšega mestnega ljudskega odbora o kaznovanju krivcev za podobne primere, vendar je s pravne vidika že zastarel. Zato bi bilo nujno, da bi ObLO sprejel nov odlok o kaznovanju za take primere, da bi meščani bolj pazili na družbena sredstva.

Zasebniki in tudi podjetja vse premoale skrbijo za lepo podobo ulic in cest pred svojimi hišami, saj mečejo nanje celo odpadke in smeti. Precej neurejen je tudi dovoz smeti na mestno smetišče. Ravno zato je podjetje uvedlo na smetišču v Bršljinu dežurno službo do 15. ure, vendar podjetja in zasebniki stresajo smeti, ki jih pripeljejo po tej uri, kar na cesti, da jih morajo potem

Še letos nova javna razsvetljava v Dobovi

Javna razsvetljava je v Dobovi močno zastarela. Krajevni odbor zato razmišlja o preureditvi, ki bi popolnoma obnovila dosedanje razsvetljavo in jo naredila takšno, kakršna je v mestih. Namesto luči na lesenih drogih bodo postavili takšne na cevni konzolah. Za preureditev bo krajevni odbor potreboval okoli 400 tisoč dinarjev. Koordinacijski odbor sredstva že zbira. Ker

J. K.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

So podjetja, kjer se kopičijo zaloge blaga, ker imajo težave s prodajo. Namesto da bi zmanjševali zaloge z znižanjem cen in da bi premagovali težave z znižanjem stroškov in izboljševanjem kakovosti blaga, skušajo najti preprostejši izhod — težave vkalkulirajo v materialne stroške. Na ta način cene po nepotrebnem in ekonomsko neupravičeno narastejo. Tega seveda ne smemo dovoliti, ker bi sicer utegnili priti do veržnega naraščanja cen, kar ne bi imelo posledice samo v realnem standardu delovnih ljudi, ampak tudi v vsem našem gospodarstvu. Zato je treba, kakor so menili na zadnjem zasedanju odbora za splošna gospodarska vprašanja pod predsedstvom Borisa Kraigherja, z vsemi družbenimi ukrepi, ne le administrativnimi, ampak predvsem tudi ekonomskimi, preprečevati težnje po neupravičenem zviševanju cen. Teh ukrepov seveda ne bi smeli razumeti, kakor da »zamazujemo« cene, kar tudi ne bi bilo koristno, ker gre v resnici samo za preprečevanje nepotrebnega in ekonomsko neupravičenega zviševanja cen.

V ponedeljek je bilo v Ljubljani celodnevno posvetovanje o statutih delovnih organizacij. Udeleženci posvetovanja, med njimi je bil tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Stane Kavčič, so poudarili v razpravi, da so mnoge gospodarske organizacije že pristopile k izdelavi statuten in da že pretresajo probleme, ki so v zvezi s tem najbolj aktualni in ki jih bo treba upoštevati pri izdelavi statuten. Dejali so, da med te probleme sodijo predvsem novi odnosi, ki jih je prinesel razvoj delavskega samoupravljanja v zadnjem času. Glede statuten so še naglasili, da morajo izhajati iz konkretnih pogojev v posameznih gospodarskih organizacijah. Menili so, da statuti ne bi smeli biti le zbirka pravic, ampak predvsem tudi kodeks dolžnosti in pristojnosti upravljavcev.

Danes je začela veljati uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o začasnih splošnih tarifih, po kateri so carine prosti predmeti, ki jih našli in tuji državljani s prebivališčem v Jugoslaviji prinašajo s seboj po vrnitvi s potovanja v tujino za svoje osebne potrebe in potrebe svojega gospodinjstva do skupne vrednosti 30.000 dinarjev. Vendar je to ugodnost mogoče izrabiti samo enkrat v koledarskem letu, in še to le tedaj, če je bivanje v tujini trajalo najmanj pet dni. — Spremenjena uredba določa enotno carinsko stopnjo 40 odstotkov na skupno vrednost blaga, ki ga našli in tuji državljani dobivajo v pošiljkah iz tujine in ki ne presega 20.000 dinarjev. Za blago, ki ga jugoslovanski in tuji državljani prinašajo s seboj ob povratku s potovanja v tujino in katerega vrednost presega znesek, za katerega velja ugodnost (30.000 din), velja prav tako enotna carinska stopnja 40 odstotkov. Za predmete, ki jih našli in tuji državljani dobivajo iz tujine v pošiljkah, če skupna vrednost ne presega 2.000 din, ni carine. — Tisti jugoslovanski državljani, ki so preživeli v tujini najmanj tri leta, ne bodo plačali carine od obleke, gospodinjstskih predmetov in nujnega gospodarskega inventarja, vendar pa ta ugodnost ne velja za motorna vozila. Oproščene carine za motorna vozila so edino le osebe, ki so bile stalno naseljene v naši državi, pa so se izselile pred 6. aprilom 1941 in se sedaj za stalno vračajo v domovino.

PREPREČIMO NEUPRAVIČENO ZVIŠEVANJE CEN!

Letos bo predvidoma končana prva faza urejevanja ljubljanskega vozlišča. Doslej so zgradili tovarno postajo v Mostah, novo lokomotivsko postajo, nov prometni stolp ob Vilharjevi cesti, podvoza na Titovi in Celovški cesti itd. Lani so začeli rekonstruirati tudi potniško postajo, kjer so že zgradili drugi peron, sedaj pa grade še tretjega. Lani so tudi elektrificirali še preostali del železniške proge Postojna—Ljubljana in do Zaloga.

V drugi polovici letošnjega leta bodo verjetno sedanje osebne izkaznice zamenjane z novimi, ki bodo bolj preproste. To bo pravokoten karton v prozornem polivinilnem ovoju, na katerem bo vpisanih manj podatkov kot na sedanjem.

V Mariboru je bila IX. konferenca jugoslovanskega študentskega tiska, ki je trajala od 1. do 3. februarja. Na konferenci so ugotovili, da študentski časopisi precej pišejo o mednarodnih problemih, manj pa o družbenem samoupravljanju, o problemih socialistične kulture, o notranjih političnih dogodkih in nekaterih drugih zadevah.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

V kratkem obdobju popuščanja napetosti med Moskvo in Washingtonom smo pričeli, da je prišlo na Zahodu do raznih presenečenj, nenadnih preobratov in pokazala so se nasprotja, ki so bila doslej potisnjena ob stran. V ospredju med političnimi dogodki preteklega tedna je bil Bruselj, kjer so po petmesečnih pogajanjih o vključitvi Velike Britanije v Evropski skupni trg zašli v slepo ulico. Pogajanja so se razbila in Francija je s svojim vetom na konferenci zaprla vrata Angliji, češ, da še ni »dozorela« za sprejem v evropsko »šestorico« ter bo morala še nekaj časa čakati.

V stari, sivi prestolnici Belgije so se zaprla težka vrata ministrske palače, za njimi pa je obležala pokopana politična in gospodarska evropska skupnost kot si jo je želel in zamišljal Washington. Glavni udarec v Bruslju seveda ni veljal Londonu, temveč Washingtonu. Propadla so pogajanja, ki naj bi ustvarila gospodarsko ogrodje za Kennedyjevo zamisel o Atlantski skupnosti, v kateri naj bi imel Washington rezervirano mesto dirigenta.

Zahod je razočaran, »neposlušnega« de Gaulle so zavezniki začeli napadati in mu očitati, da je »razbil zahodno enotnost« ter želi izolirati Evropo. Strelce ne letijo samo iz Washingtona in Londona v Pariz, pokazalo se je, da ne odobravajo te poteze francoskega predsednika tudi člani družine rabljajo samo v posebnih primerih.

»male Evrope«.

V tej igri medsebojnih obtoževanj in sumničenj nobena stran med seboj sprtih zaveznikov noče popustiti. Britanija ni vrgla po neuspehu v Bruslju puške v koruzo in obrnila Evropi hrbet. Na obzorju se je pojavila Amerika z evropsko »petorico«. Angleški premier Macmillan je prišel v Rim, kjer ga je italijanski premier Fanfani sprejel zelo topla in prisrčno, kar ima v diplomaciji svoj določen pomen. Na

De Gaulle ima pri vsem tem seveda svojo računico in ne čaka prekrizanih rok, kako bodo Francijo izolirali. Začel je vspostavljati boljše odnose s Španijo in Portugalsko. Posebno mesto v njegovi strategiji ima »os Pariz—Bonne«, ki naj bi odigrala važno vlogo v zahodnoevropskem tržišču šestih držav. Toda ali de Gaulle ne pozna Nemcev, njihovih želja in načrtov? Politični opazovalci opozarjajo, da ima tudi francoski predsednik tu svoje posebne račune.

POLOM V BRUSLJU

razgovorih, ki so bili v »prijateljskem« vzdušju se sicer nista sporazumela za napoved krizarskega pohoda proti krivcem (de Gaulle) za polom bruseljskih razgovorov, temveč sta se strinjala, da je potrebna v sedanjem obdobju opreznost in previdnost ter bi bilo najprej potrebno francoskega predsednika poskušati prepričati, kako je njegova sedanja politika »škodljiva in zgrešena« in ga prisiliti k disciplini. Macmillan je na tiskovni konferenci v Rimu dejal, »da so minili časi, ko je ena država, odnosno en človek, lahko računal s tem, da mu bo uspelo doseči dominanten položaj v Evropi; dokaj ostre besede, ki jih hladnokrvni Angleži upograbljajo samo v posebnih primerih.

De Gaulle je edini državnik na Zahodu, ki je priznal poljsko mejo Odra—Nisa. Verjetno pa računa, da se bo letos jeseni Adenauer umaknil iz političnega življenja, zahodnonemška vlada se bo oslabil, de Gaulle kot močna osebnost pa naj bi prevzel glavno besedo v Evropi. Seveda je vse to zelo zapletena politična igra z mnogimi neznankami, iz katere skuša izveči čim več tudi Bonn; in če bi le šlo atomsko oborožitev Bundeswehra.

Toda igra je šele na začetku in se je začela zapletati. Lahko pričakujemo nova presenečenja in pregrupacije. Francoska ladja, ki ji krmari de Gaulle plove s polnimi jadri v novo smer.

Rešujte naša življenja - človek, pomagaj!

Take bi bile prošnje divjadi, če bi le ta znala govoriti. Dolga in ostra zima ogroža obstanek nekaterih vrst ptic in ostale divjadi. Pomaga jim lahko samo človek. Otroci in odrasli, koliko koristnih ptic smo pokončali bodisi z rračnimi puškami, bodisi s fračami! Sedaj imamo lepo priložnost, da se lačnemu živalskemu svetu oddolžimo na ta način, da živali v času zime redno krmimo in tako očuvamo njihova življenja.

je preureditev možna šele po obnovi okoliškega električnega omrežja, ki ga pripravlja Elektro Videm-Krško, so raje počakali na to. Vse kaže, da bodo nove luči, če bo le šlo vse po sreči, zasvetile v Dobovi še letos.

Lovci, kmetje in ostali ljubitelji narave, spomnimo se na prelepega ptiča naših polj — fazana in poljskih jerebic, kako pridno so vse poletje obiskovali polja in uničevali zaje-dalce in seme plevela! Danes lačni stikajo okoli hiš! Ne bodimo kruti, dajmo jim jesti in možnost, da se skrijejo pred roparskimi uničevalci in zlobno človeško roko, ki jih zasleduje, ko lačni prezebajo in iščejo človeške pomoči.

Ali bi ne bila pusta naša polja in vsa narava, če bi kar naenkrat izgubila tega čudovito lepega »kralja« — fazana? Koliko truda in denarja so vložile lovske organizacije, da so fazanji rod razširile, mar naj sedaj dovolimo, da izumrje? Lovci, gojitelji, pokažite human odnos do divjadi,

bodite vzgled ostalim! Posnemajte lovce novomeške lovske družine, ki so to zimo položili divjadi že nad 2.000 kg hrane!

Kdor uboštvo sam ni nosil, ta ne ve, kako boli, kdor ni lačen kruha prosil, ta ne ve, kako diši!

Ti verzi so zaživel v spominu, ko mi je pred dnevi lovec iz Novega mesta pravil, kako je šla po cesti v Brezovi rebri skupina ljudi in doživela ne-navaden prizor. Iz gozda je prav težko prisopel manjši divji prešič in zavil proti ljudem, toda njegovo življenjske moči so bile pri kraju. Tik ljudi se je zgrudil in obležal — lakota ga je prisilila, da se je zatekel po pomoč k člove-

ku, katerega se sicer najbolj boji. Na podoben način je končalo letos že veliko živali.

Prav isto kot divji prašiči doživljajo tudi jeleni, srnjad, fazani, poljske jerebice in ostali prebivalci gozda. Zato še enkrat: vsi ljubitelji narave, pomagajte lačnim živalim!

Tone Hočevar

Zaradi snega slab promet na seimišču

Ker je sneg v nedeljo ves dan metaval in ga je precej na novo zapadlo, je bil ponedeljkov sejem s prašiči in govejo živino dokaj skromen. Na novomeškem seimišču je bilo tokrat naprodaj le 230 prašičev ter 135 glav goveda. Kupcev je bilo zelo malo, saj je bilo prodanih le 73 pujskov in 127 glav govejene živine. To pot so veljali prašiči 4500 do 6500 din, krave 60.000 do 95.000 dinarjev, voli 115.000 do 135.000 dinarjev, ter mlada živina 50.000 do 110.000 dinarjev.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

Brezposelnost v Veliki Britaniji: Laburisti menijo, da utegne število brezposelnih, ki se doslej največje po vojni, narasti na milijon. Tudi britanska vlada sodi, da se utegne število brezposelnih, ki jih je bilo sredi januarja 814 tisoč, še povečati. Vendar pa upa, da se bo v prvih pomladnih mesecih zaposlenost dvignila. Britanska vlada je sprejela nekaj ukrepov, da bi ublažila hudo brezposelnost.

Preseljevanje na Kitajskem. Na Kitajskem bodo preselili približno sto tisoč ljudi na severnozhodna močvirnata področja Mandaurije. Doslej je bilo na teh področjih le 32 kmečkih obdelovalnih zadrug, ki so jih vzdrževali demobilizirani vojski.

V ZDA napovedujejo ponovno blokado Kube. Za torko so pričakovali, da bodo ZDA objavile ponovno blokado Kube. Predstavniki za tisk Bele hiše Salinger pa je na tiskovni konferenci izjavil, da ne ve, kdaj bo objavljen ukaz o ponovni uvedbi delne pomorske blokade Kube. Londonski »Times« piše o posostreni protikubanski kampanji v ZDA in pravi, da je v Washingtonu spet na dnevnem redu vprašanje, skaj storiti s sovjetskim osebjem in orožjem na Kubi. Časopis piše, da v Washingtonu snararča politični pritisk, da bi kaj storili v tem pogledu.

Ponovna akcija držav Colombo. Šest izvenblokovskih držav si ponovno prizadeva izgladiti spor med Indijo in Kitajsko. Čelionska ministrka predsednica Sirimavo Bandaranaike je poslala predsedniku izvršnega sveta ZAR Sabirju pismo, v katerem predlaga, naj bi te države tudi v prihodnje nudile dobre usluge za mirno poravnavo spora.

„DOLENJKA“: prodor otroške konfekcije

Podjetje »Dolenjka« iz Mirne peči je v lanskem letu na leto do precejšnje težave, ki so značilne za vsako podjetje v razvoju. Stroji, ki so jih pričakovali že marca, so prišli šele novembra, in tako podjetje ni moglo izpolniti plana. Veliko težav so imeli tudi s kvalificirano delovno silo, ki so si jo morali sami vzgojiti, saj je v podjetju največ mladih ljudi.

Zaradi težav tudi niso mogli izpolniti vseh naročil, ker je za njihove izdelke veliko povpraševanje, saj so edino specializirano podjetje za otroško konfekcijo v državi. Jopice, smučarske komplete, baby garniture, dekliške komplete in ostale izdelke delajo v vseh otroških velikostih in v 30 barvnih desenh. Zaradi velikega povpraševanja so se letos dogovorili s podjetjem Vuntex iz Odžaka blizu Dobo-

ja, da je postal poseben obrat Dolenjke. V Mirni peči je tako skupna navadna in prodajna služba, Vuntex pa izdeluje vse predmete po njihovih naročilih in načrtih.

V podjetju se zavedajo, da morajo za dobro gospodarjenje nujno osvojiti trg. Zato so letos zaposlili tudi štiri trgovske potnike, ki sklepajo pogodbe za izdelke po vsej Jugoslaviji. Prvi rezultati so že tu, saj se je s tem precej povečalo povpraševanje po njihovih izdelkih. Trenutno prodajo največ v Sloveniji, vendar prodaja v Makedoniji skoraj v ničemer ne zaostaja.

Lansko leto so s svojimi izdelki prvič nastopili na »Gorenjskem sejmu« in modni reviji, sodelovali pa so tudi na »Novoletnem sejmu« v Ljub-

ljani. S prvimi nastopi v javnosti so zelo zadovoljni, saj so sklenili precej novih pogodb. Med drugim sodelujejo tudi s centrom za sodobno oblačenje v Beogradu. Center je organiziral posebno ocenjevanje izdelkov iz Mirne peči. Kolekcije je ocenjevala posebna komisija, v kateri so sodelovali člani »Porodice i domačinstva«, Gospodarske zbornice in predstavniki likovnih umetnikov. Ocenio njihove izdelke je objavila tudi Borba v svoji redni rubriki »Porodica i domačinstvo«. Kolekcije so označili kot zelo zanimive v pogledu modelov in barv ter jih ocenili kot nadpovprečne. Ugotovili so, da se je Dolenjka specializirala za tisto, kar je trg dejansko potreboval. Očitajo jim pa to,

da uporabljajo le prvovrsten material, ki proizvode draži. Razen tega je doba otroških garnitur nekoliko krajša kot za ostale izdelke in bi bile cene lahko nižje.

Podjetje se sedaj pripravlja za izvoz, saj imajo za to precejšnje možnosti. Dokončne pogodbe še niso sklenjene, vendar bodo verjetno izvažali v zahodne države rokavice, ki so zelo kvalitetno izdelane.

Podjetje ima sedaj velike težave s prostori in bodo zato v letošnjem letu vložili v nove investicije nad 10 milijonov dinarjev ter tako vsaj malo omilili ta problem. V kratkem pa bodo posvetili tudi večjo pozornost tehnološkemu postopku pri delu, ki so ga do sedaj zaradi pomanjkanja kadrov malo zanemarili.

V podjetju se zavedajo, da bodo na trgu uspeli le v primeru, če bodo konkurenčni s sorodnimi podjetji v modelih, ceni in kvaliteti. Sredstva in trud, ki ga bodo morali v to vložiti, bodo gotovo povrnjeni v kratkem času, ker že prvi rezultati veliko obetajo. —jk

Ljudska tehnika za 20-letnico Kočevskega zbora

V okviru letošnjega slavlja v Kočevju bo prispevala tudi Ljudska tehnika svoj delež z različnimi nastopi in prireditvami svojih organizacij. Tako se bodo člani Zveze radioamaterjev Slovenije povezali z vsemi važnimi točkami, kjer so med NOB obstajale radijske postaje, in ustvarili zvezo s središčem v Kočevju. Na posebni razstavi bodo prikazali delovanje teh zvez med NOB, v Črnomlju pa se bodo zbrali vsi vezisti teh dni.

Tudi Foto-kino zveza Slovenije pripravlja dvoje akcij. V dvorani množičnih organizacij v Kočevju bodo odprli 28. septembra razstavo, ki bo prikazovala vse zgodovinske dogodke do leta 1945 na Kočevskem in spomenike v črno-beli in bargni tehniki. Drugi del bo prikazoval povojno politično, gospodarsko in kulturno graditev tega področja. K sodelovanju so povabili vse fotoklube Slovenije in tudi maršala Tita. Posnili bodo ozki film o Kočevski in ga v dneh proslave predvajali. Pripravili bodo tudi ličen katalog z najboljšimi posnetki z razstave.

Kmetijsko-tehnična komisija bo organizirala zbor kmetijskih strojnikov in gozdarjev, ki bodo razpravljali o kmetijski in gozdni mehanizaciji. Pripravili bodo tudi tekmovanje kmetijskih strojnikov-traktoristov Slovenije v agrotehniko, katerega se bosta udeležili po dve ekipi iz Dolenjske in Posavja. V zvezi s tem bo odprta razstava domačih in uvoženih gozdarskih in kmetijskih strojev. Občinske organizacije pa bodo že prej izvedle predtekmovanja, priprave in razstave, da bo izbor resnično kvaliteten. —mr-

Srečni Novomeščani — kupi snega lahko ostanejo!

Pločniki so polni snega in ljudje se jezijo nad spolzkim snegom, zaradi katerega lahko na vsakem koraku padejo. Medtem ko v Ljubljani ljudi, ki ne počistijo pločnikov, prijavijo sodniku za prekrške, so lahko v Novem mestu popolnoma brez skrbi. Komunalno podjetje je že očistilo tiste predele, za katere mora skrbeti. Podjetje in zasebniki, ki imajo nekoliko več ču- ta, so očistili sneg pred svojimi stavbami, vendar je velika večina pločnikov neočistjenih in imajo na vsakih nekaj metrov na njih kar stopničke. Toda za to se nihče ne zmeni.

Odlok o javnem redu in miru bivšega okraja Novo mesto pravi, da morajo lastniki hiš ali najemniki počistiti pločnike in hodnike pred stavbami in jih posipavati v primeru poledice do pol 7. ure zjutraj, po potrebi pa tudi večkrat na dan. Za kršilce tega odloka je predvidena kazen 500 din. Ker ni več okraja, tudi odlok več ne velja. Kaj sedaj?

Na postaji Ljudske milice so nam povedali, da krivce le opozarjajo. Predpis bi se moral spremeniti, da bi lahko ostreje ukrepali. Komunalno podjetje naj bi pobiralo prispevek za čiščenje, ker bi se tako lahko stvar najbolje uredila. Mnenja so, da s kaznivimi ne bi uspeli, zato skušajo urediti stvar in kar najbolj pomagati.

Občinski oddelek tajništva za notranje zadeve je mnenja, da bi morali organi TNZ prijavljati krivce, vendar trenutno ni odloka in ni nobene možnosti za kaznovanje.

Sodnik za prekrške ni dobil še nobene prijave. Dejstvo je, da odlok več ne velja. Pri OLO Ljubljana je bila imenovana posebna komisija za usklajevanje predpisov združenih okrajev in bo zadeva kmalu urejena. Prijave bi lahko vložili takoj, vendar bi krivce lahko kaznovali šele po izidu predpisa OLO Ljubljana.

Torej — Odloka ni in kaznovati ne morejo nikogar. Sprašujemo se, kaj bo, ko se bo sneg začel lopiti in bo še večja možnost za poledico. Zato bi že zdaj, pred odjugo, morali lastniki in upravitelji hiš v Novem mestu narediti red!

Hotel METROPOL v Novem mestu ima novo kuhinjo

Gostinsko podjetje hotel Metropol je preuredilo svojo kuhinjo in jo opremilo z novim štedilnikom, električnim kotlom, enim električnim pekačem in dvema na trdo kurjavo, z električnim cvrtnjakom, grelnim pultom, napravo za peko čevapčičev ter sodobnimi emajliranimi omarami za posodo, sušenje posode in vse ostalo. Nova kuhinja je najbrž najsodobnejša, kar jih je pri nas južno od Ljubljane. Njena zmogljivost je 400 obrokov. Omogoča hitrejšo pripravo jedil, jedilnik bo lahko raznovrstnejši, razen tega pa bo gostinski obrat z grelnimi pulti lahko gostom serviral toplo in nepostano hrano. Nove napeljave in vsa nova oprema ter dela za preureditev so veljala okoli 5 milijonov dinarjev.

Cepljenje proti gripi

Konec januarja je bilo v Žužemberku prvo cepljenje proti gripi. Prvič je bilo cepljenih 117 delavcev in uslužbenecv iz delovnih kolektivov obrata Iskre, zidarskega podjetja »Remonta« in kmetijske zadruge. Cepljenje je organiziralo matično podjetje »Iskra« za svoj obrat v Žužemberku, pritegnilo pa je tudi člane nekaterih kolektivov. Pobudo tega podjetja in pripravljenost sodelovanja z ostalimi kolektivi toplo pozdravljamo! M. S.

Posledice dolgotrajne in hude zime

Novembrski sneg je pokril precejšnje površine na kolerabo, repo in celo korenjem v Suhi krajini, da ne govorimo o tem, da večina kmetovalcev ni imela stelje pod streho. V prvem polletju letošnjega leta se bodo zato posledice zgodnje in hude zime odražale v živinoreji. Zaradi nepospravljenih repe bo nazadovala reja prašičev, medtem ko stelje za živino že zdaj zmanjkuje.

Organizacija, ki je tudi najhujša zima ni ustavila sredi živahne dejavnosti, so naši taborniki. Več berite o njihovem delu in »gozdni šoli« na Frati na 15. strani današnje številke. Na sliki: skupina na terenskem pohodu. Naloga: orientacija s kompasom in zemljevidom in neznani pokrajini. Sneg? No, res je ovira, a ne nepremagljiva za tistega, ki pozna naravo!

NOVOTEKS: sintetika za izvoz in za domači trg

Novoteks se je lani po več letih spet avrstil med izvoznike. Resda niso prodali večjih količin na tujih tržiščih, zato pa so ugotovili potrebo in okus tujega potrošnika ter se pripravili na letošnje leto, ko bodo izvozili več. Tekstilna industrija bo letos morala izvoziti 30 odst. tega, kar bo volnarska industrija uvozila kot surovine. Novoteks bo zato letos izvozil 150 tisoč kvadratnih metrov tkanin in okoli 80 ton preje v skupni vrednosti blizu 553 tisoč dolarjev.

Zunanje tržišče zahteva predvsem lahke tkanine, ponekod iz čiste volne, drugod spet mešane s sintetiko (35 odstotkov diolena in 45 odst. volne). Takšni izdelki odhajajo v tujino bodisi kot oblačilna konfekcija, bodisi kot trikotaža, potem ko jih je predelala domača trikotažna industrija. Pri izvozu tekstila so težava zelo kratki dobavni roki, druga pa je v tem, da so naše proizvodne cene višje celo za 15 odst. višje kot one na zunanjem tržišču.

Vse kaže, da bo domača tekstilna industrija morala v bodoče posvečati več pažnje proizvodnji tkanin iz sintetičnih vlaken, saj jih vedno bolj zahteva tudi domače tržišče. Novoteks je med prvimi, ki so se lotili te proizvodnje. Že v letu 1961 so izdelali okoli 3 tisoč metrov takšnih tkanin, lani 40 tisoč metrov, po letošnjem planu pa jih bodo naredili 200 tisoč metrov.

Poleg zahtev domačega tržišča ne gre pozabljati, da ustvarjamo v Jugoslaviji proizvodnjo sintetičnih vlaken. Tovarna Iplas v Kopru, podobna tovarna v Mostah pri Ljubljani in še ena v Skopju

v Makedoniji bodo, ko bo stekla v njih proizvodnja, izdelale toliko sintetičnih vlaken, da jih bo na pretek. Razen tega bomo pri uvoženih

Tudi ona tke izdelke iz sintetičnih vlaken in po svojih močeh prispeva k izvozu

volni odslej dobivali še po 20 odst. sintetičnih surovin. Sintetična preja, ki smo jo uvažali doslej, ni povzročala težav, ker je proizvodni po-

stopke pri tkanju skoraj neizpremenjen.

Pri proizvodnji in obdelavi sintetične preje pa je težje. Nobeno domače tekstilno podjetje ni sposobno z dosedanjim strojno opremo izdelovati preje iz sintetičnih vlaken. Novoteks se je zato odločil usmeriti svojo proizvodnjo v uporabo sintetične. Izdelali so elaborat za novo predilnico, ker že imajo vse osnovne pogoje: delovne prostore, izkušeno delovno silo in strojne naprave za obdelavo. Potrebujemo nekaj strojev za oplemenitenje, ki jih bodo dobili letos iz zamejstva. Celotna naloga bo veljala okoli 900 milijonov dinarjev, vključujoč tudi potrebna obratna sredstva. Zato so Novoteksovi napori letos krepko usmerjeni zlasti v proizvodnjo sintetične, kar hkrati pomeni, da se skrbno pripravljajo na izvoz. M. J.

Za 12 milijonov manjši narodni dohodek zaradi nesreč pri delu

Stalna komisija za varnost pri delu pri ObSS Brežice je opravila pregled HTV naprav in ugotavljala število nesreč pri delu v več kolektivih. V Brežicah so obiskali obrat IMV, Opekarno »Prevoza«, »Agroservis«, Tovarno pohištva, Kmetijsko zadruzo, KGP, »Gradbenike«, in »Posavje«. Podjetje za popravilo voz v Dobovi, Mizarstvo v Dobovi, Obrtno kovinsko podjetje v Dobovi, »Kovino« na Bizeljskem in Kmetijsko zadruzo na Bizeljskem.

Komisija je ugotovila, da

podjetja HTV naprave nabavljajo. Lani so zanje in za požarno varnost porabila okoli 8 milijonov dinarjev. Navzlic temu pa je storjenega premalo. V Tovarni pohištva v Brežicah so uredili naprave za odvajanje prahu, stroji so premalo zaščiteni, delavci pa zaščitnih naprav največkrat ne uporabljajo. V hidrantih je slab vodni pritisk, zato bo treba razmišljati o požarnem bazenu. To bo morda zdaj najlažje rešljivo, ker je podjetje v rekonstrukciji. V Opekarni Brežice so brez sanitarnih naprav in gar. derobe. Tudi HTV pravilnika nimajo, bencin in plinska olja pa skladiščijo v neprimernih prostorih. Delavci v Podjetju za popravilo železniških voz v Dobovi delajo v neurejenih delovnih prostorih, brez ogrevanja, največkrat izpostavljeni vremenskim neprilicam. V KZ Bizeljsko imajo pomanjkljive električne napeljave, ki bi prav lahko povzročile požar ali smrtno nesrečo. V najtežjih delovnih pogojih delajo delavci »Kovine« na Bizeljskem in Kovinskega podjetja v Dobovi, ker imajo oboji zelo neurejene delovne prostore. Mnogo problemov s področja HTV je tudi v obrtnih podjetjih. Delovni prostori so največkrat premajhni, slabo ogrevani in niso

prezračevani, stroji so premalo zaščiteni, delavci zaščitnih naprav ne uporabljajo, garderob in sanitarnih naprav ni ali pa so zelo pomanjkljive.

Zgledno stanje v HTV je komisija našla samo pri Kmetijski zadruzi Brežice. Komisija je ugotovila, da je v obiskanih podjetjih 1508 zaposlenih, lani pa je bilo v njih 289 nesreč pri delu. Izmed tisoč zaposlenih se jih je torej kar 195 poškodovalo. Zaradi tega je bilo izgubljenih 4820 delovnih dni ali povprečno 17 dni na poškodbo. Prizadeta podjetja so lani samo na račun delovnih dni, izgubljenih zaradi nesreč pri delu, imela blizu 12 milijonov dinarjev škode, ker je bil narodni dohodek za toliko manjši.

Ugotovljeno stanje resno opozarja, da bo treba oživiti delo HTV komisij v kolektivih, jih navajati k samostojnim analizam, k podrobnejšemu raziskovanju vzrokov nesreč, k odpravljanju teh vzrokov in k uvažanju resne HTV v delovnih prostorih pa tudi na orodjih. Te naloge bodo postale pomembnejše kot doslej zlasti letos. Novi zakon o socialnem zavarovanju, ki je veljaven od 1. januarja, namreč določa, da nosi vse stroške za zdravljenje in boleznine, ki nastanejo zaradi nesreč pri delu, kolektiv.

Tri na mah

Tovariš urednik!

Dolenjski list z dne 31. 1. 1963 je prinesel notico o izrednem pojavu jate severnih labodov na Krki pri Srebrničah. Z debelimi črkami je bil napisan slavospev lovcu, ki je uplenil tri labode, zraven pa fotografski posnetek trojeje in junaka. Čudovito! Senzacionalno! Da pomnil pozni bo še vrhek...

Vprašujemo pa se, kaj je preprečilo junaškemu lovcu, da ni uničil cele jate? Ali mu je zmanjkalo nabojev? Ali pa so ponosni, kraljevski ptiči že po prvih strelah strahopetno zbežali? Vsekakor je moral biti neki zunanji vzrok, saj lahko iz okoliščin sklepamo, da je storil naš lovec vse, kar je mogel. Vendar, tri na en mah, tudi to je junštvo.

Nedolžni beli ptiči! Sla po žiljenju jih je prignala s severa na jug do daljne Krke, sla po ubijanju jih je prestregla. Ko so se onemogli po dolgem poletu spustili na Krko, počitka in hrane potrebnih, je začelo grmeti in trije so našli svoj počitek za vedno.

Herostrat je uničil tempelj grške boginje lova Artemide v Efezu, eno od sedmerih čudes starega veka, samo zato, da bi postal slaven — takrat, leta 356 pred našim štetjem, namreč še niso poznali puške in fotografije.

Ne, znam odgovoriti na vprašanje otroka: »Ja, zakaj pa je tri ustrelil, a jih bo jedel?«

Tovariš urednik! Zdi se mi, da ne bi bilo narobe, ako bi tudi vaše uredništvo zavzelo do dogodka svoje stališče, drugačno od slavospeva. Prav je, da ste objavili zanimivost. Gre pa tudi za vprašanje vzgoje k srčni kulturi. Naj bi takšno dejanje ne našlo več posnemovalcev! Zakaj ubijati? Človek je povzročil, da je izumrlo že toliko vrst čudovitih živali in tudi prelepi labodi so že razredčeni. Ali ne bi bilo lepše ujeti jato labodov le v fotografsko kamero? Ali ne bi bilo lepše poklicati otroke in druge ljudi, da bi miroljubno od daleč uživali pogled na takšno redkost? In če se že lovski duh res ni mogel upreti priložnosti priti do trojeje, ali ne bi bila ena več kot dovolj?

Prav bi bilo tudi, da bi o dejanju rekli besedo še pravi lovcu in lovske organizacije. Trdno namreč upam, da je večina lovcov takšnih, ki so postali lovci zato, ker ljubijo naravo, in ne zato, ker ljubijo ubijanje. Da se razumemo: ni mi neznano, da je labode, ki so sicer zaščiteni divjad, po Zakonu o lovu dovoljeno loviti od avgusta do konca marca. Opravičevanje dejanja v to smer torej ni potrebno. Gre pa za načelo lovske pravičnosti poleg načela humanosti. Lov ali pokol?

Dr. Ludvik Golež,
Novo mesto

Ni lovsko, ne častno!

Tovariš urednik!

Zadnje tedne pošiljajo naše in skoraj vse evropske države prek svojih radijskih postaj SOS klice za pomoč divjadi, ki zaradi izredne zime preživlja hude čase. Krmiljenje in reševanje trpeče divjadi mora biti častna dolžnost vsakega pravega lovca, da reši, kar se rešiti da!

Dolenjski list je v svoji zadnji številki priobčil fotografijo, ki je izkazala zgražanje vseh pravih lovcov in kulturne javnosti. Predstavlja I. Pungartnika iz Novega mesta ker se mu je posrečilo ubiti pri Srebrničah na

Krki z zaporednimi strel kar 3 labode!

Sicer je res, da predpisi dovoljujejo odstrel labodov. Res je pa tudi, da lovska pravila predpisujejo, da se lov izvršuje poleg zakonskih predpisov po načelih ustaljenih lovskih običajev in lovske pravičnosti, to je po načelih lovske etike! Pod tem je razumljivo tudi moralno prepoved brezdušnega uničevanja divjadi, posebno tako redke, kakor so labodi. Uničujoča zima jih je pregnala iz severne domovine tudi v naše kraje, kjer so te krasne in nedolžne živali, utrujene in oslabiljene, v borbi za svoj obstoj skušale najti začasna varna zatočišča!

Mislím, da takšna dejanja ne povzročajo ugleda slovenskim lovcem in da 30 kg neokusnega labodjega mesa ni prineslo »srečnemu« uplenitlju nobene koristi.

Otmár Sever,
Kostanjevica na Krki

O »trofejah« pri Srebrničah

Zima je živali hudo prizadela. Dnevno beremo in poslušamo priporočila, da v te ostri zimi pomagamo živalim. Zlasti je zima prizadela plemenito divjad, živi bogati del narave. Lovci se trudijo, da ji pomagajo, pa tudi drugi ljubitelji narave ne stojijo ob strani.

Ostra zima je zlasti prizadela pernato divjad, ki živi ob vodah. Zaradi zamrzovanja voda in močvirij se pomika proti jugu, išče hrano. Zelo rada se zateče v naše dolenjske reke in potoke, ki so skoraj brez ledu in čiste. Dokaz, kako daleč potuje pernat divjad za hrano, je rakca, ki je bil 20. januarja ustrelen na Lahinji pri Črnomlju. Na nogi je imel obroček narodnega muzeja v Pragi.

Vsi resnični ljubitelji narave smo z mešanimi občutki brali v zadnji številki Dolenjskega lista o »lovcu«, ki je pri Srebrničah skoraj znoš uplenil kar tri labode, pravo redkost ne samo pri nas, temveč v Evropi sploh. Predstavljamo si, kako je bilo: jata belih labodov se je v kruti zimi, ki jo je pregnala iz kda ve kakšnega narodnega parka ali naravnega zavetišča k nam, ustavila lačna in onemogla na Krki. Podrtajmo ONEMOGLA, kar potrjuje število »trofejev«. So, dim, da je »lovca« imel puško dvocevko. Živali niso mogle odleteti po prvih strelah, zato je imel dovolj časa, da je puško ponovno nabil. Tri živali so obležale...

Res je, zakon ne prepoveduje odstrela labodov v tem času, čeprav je ta žival redkost. Če pri tem upoštevamo lovske strasti po trofeji, menimo, da bi bilo z enim uplenjenim labodom tej lahki povsem zadosteno. Zakaj rajši po onemoglih redkih živalih? Je to lovsko? Ni! Lovci imajo za taka dejanja krepak izraz, ki ga tu ne bi zapisal, gotovo pa ga pozna tudi »srečni uplenitelj«.

Prav bi bilo, da bi lovska organizacija, katere član je ta lovec, o tem razpravljala. Pa morda še kdo drug.

Ljubitelj narave

Ljuljka ni hrana za ptiče!

Tovariš urednik!

Te dni sem kupil v neki novomeški trgovini 10 kg ptičje hrane, ki jo pokladam revčkom v tej hudi zimi na oleno. Zelo sem se začudil, da je bilo vmes toliko drobnih črnih semen. Strokovnjaki mi je pojasnil, da je to ljuljka, ki je za ptičke strupena hrana! Trgovina verjetno ni

RAZMIŠLJAMO O TITOVH BESEDAH Tovariš — nova cena za človeka

(Nadaljevanje s 1. str.)

se ne bi še pravi čas uprli nasilju in izkoriščanju. Problem je v tem, da tudi v nekaterih uradih in ustanovah naravnost tekmuje, kdo bo manj tovariš in bolj gospod, kar ne malokrat tudi ustreza razmeram, ki vladajo v takem uradu oziroma ustanovi. Kjer je namreč preveč »gospodov«, je običajno malo tovarištva in vzdušja medsebojnega zaupanja ter spoštovanja. Kjer je od tega, ali bo podrejeni ogovarjal svojega šefa z gospod ali tovariš, odvisno tudi počutje, ki ga lahko naredi še prijetnejša ali manj znosna, si običajno tudi sodelovanje članov kolektiva pri odločanju težko utira pot.

Beseda tovariš izraža novi čas, vsebino novih odnosov in ustreza novemu položaju človeka in občana v novi družbi. Tovariš je nova cena za socialističnega človeka. Marsikdo, ki se, denimo v kakšni ustanovi kot šef ne more sprijazniti, da bi si bili člani kolektiva tovariši in si na vse kriplje, tudi z avtoriteto svojega položaja, prizadeva vpeljati hierarhično lestvico, kjer so tisti na vrhu zmeraj gospodje, drugi pa kakorsihodi, bi najbrž najraje, če bi seveda mogel, odriniti upravljavce na stran in upravljati kar sam. To dvoje, se mi zdi, gre vstrib in bi za marsikaterega »gospoda šefa« težko rekel, da ohranja gospode in gospe pa gospodične v uradu ali ustanovi kar tako, morda iz navade ali pa zato, ker se pač ne domisli, da je stari meščanski svet že odbrenkal na svoje strune.

Človek bi hotel verjeti, da je beseda gospod le še železna srajca, ki pa sicer ne vpliva na odnose med ljudmi in nima z različenim vrednotenjem človeka nič skupnega. Toda žal marsikdaj ni tako. So še ljudje, ki uporabljajo to besedo kot merilo, s katerim merijo svoj odnos do sočloveka. Včasih stopite v trgo-

kriva, da prodaja tako seme, pač pa tisti, ki ji to dobavljajo. Zelo se tudi čudim, da stane kilogram takega namazanega odpadnega semena kar 220 dinarjev, kilogram pšenice pa menda 35 ali 40 dinarjev.

Jakob Stariha,
Novo mesto

Kje so vzroki nehumanosti?

V zadnji številki Dolenjskega lista sem bral o uplenjenih divjih labodih. Rea je, da je selitev labodov tako daleč na jug redkost, res pa je tudi, da so labodi malostevilni. Lovci I. P. se je verjetno hvallali, da je uplenil tri tako redke in plemenite živali, ki so se zatekle na zeleno Krko, da bi si odpočile po dolgem letu in napolnile prezeble lačne želodce.

Mene in tudi vsakogar, ki ima vsaj malo veselja do narave in lova, bi bilo sram takega dejanja, kajti lovec mora biti tudi gojitelj in ljubitelj živali. Tako dejanje store samo oni, ki ne gledajo lepo narave in živali, temveč pohlepno segajo po mesu.

Res je, da je labod dovoljen za odstrel, toda ta žival je okras narave in je najplemenitejša pernat divjad. Če bi torej lovec uplenil samo enega laboda, ga dal nagačiti za šolske namene ali v spomin na redke lov, bi se razumel, tako pa nikakor ne morem razumeti njegovega dejanja. Ko je prvi labod smrtno zadet omahnil, se ostale živali niso prestrašile in se morda niti niso mogle več dvigniti. Mislím, da je to nehumanost do divjadi in nečloveško odločba!

Zelena bratovščina naj se razvija ob drugičnem pojmovanju narave in njenih lepot.

MARTIN BELE,
Novo mesto, Jerebova 2

vino in rečete: »Tovarišica...«, pa že vidite njen srepi pogled, če vam celo ne zabrusi: Za vas nisem tovarišica, saj nisva skupaj krav pasla! — Ali pa si predstavljajte, da ležite v bolniški postelji in ob pregledu rečete: »Tovariš doktor...« Gotovo bo marsikateri zdravnik slišal na to besedo in vam bo vljudno odgovoril, ker ne bo videl nič slabega v tem, da vam je tovariš, toda pri kakšnem »gospodu doktorju« najbrž ne bi slo tako gladko. O pač: če bo videl v vas človeka, s katerim se ne gre bosti in ki zna povedati na glas, kar misli, bo raje požrl slino in skril občutke, ki ga spreletavajo ob besedi tovariš.

Zgodi pa se lahko tudi drugače. V trgovino bo stopila »gospa« in si začela to in to. Kar naenkrat pa se bo zdrznila, kakor da jo je nekaj pičilo. Le kaj se je moglo zgoditi? Nič drugega kakor to, da je prodajalka ušla beseda, o kateri »gospa« še sanjala ne bi rada. Kaj bo zdaj storila? Morda bo nahnulila prodajalko ali pa bo naščeperjena zapustila trgovino. Se raje pa bi videli, da se prodajalka ne bi ugriznila v jezik, ampak da bi kupovalki odločno rekla: »Z besedo tovarišica sem izrazila spoštovanje do vas. Če mislite, da ga niste vredni, bom drugič rekla samo: Kaj bi radi? Ali pa pojdite v trgovino, kjer jih še ni srečala pamet...« — To bi morala reči, in to celo kljub ekonomskemu računu ali pa morda prav zaradi njega! Tudi pacient v bolnišnici bi moral povedati »gospodu doktorju« jasno in glasno: »Nikar ne merite svojega odnosa do mene po tem, kako sem vas ogovoril! Izven ustanove se lahko greste gospoda, kolikor vas je volja, toda tukaj ste v službi skupnosti in za delo ste plačani iz denarja, ki ga prispevamo zavarovalci...«

V nižjih razredih osemletke je že bolje, razen redkih izjem seveda. Kako lepo je slišati naše otroke, kako čebljajo, ko pridejo iz šole: »Tovarišica profesorica me je rekla...« Tovarišica učiteljica nam je dala za nalogo...« Toda ko pridejo v višje šole, se začudeno razgledajo okrog sebe: Kaj pa je to? Zakaj profesor ne želi, da mu rečemo tovariš? Vseskozi, od prvega razreda osnovne šole, je bil

Organizacije Ljudske tehnike so že sodelovale v javnih razpravah o osnutku nove ustave, posebno nalogo v zvezi s tem pa je opravil četrti kongres v Zagrebu. Tako je predsedstvo CO predlagalo ustavni komisiji, da se vnese v 89. in 95. člen zvezne ustave tudi pomen in vloga tehnične kulture. Razumljivo je, da bo ta predlog, ko bo osvojen, veliko prispeval k nadaljnji krepitvi Ljudske tehnike.

Vprašanje tehnične kulture v občinskih statutih pa so obravnavali tudi na plenumu združenih okrajev Ljubljane, Kranja in Novega mesta. Imenovali so posebno komisijo, v kateri sta zastopala Dolenjsko inž. Pečar in Dušan Zupanec.

Pod tem naslovom je bilo pred kratkim v Dolenjskem listu objavljeno opravičilo Cestnega podjetja Novo mesto v zvezi s stanjem bivše okrajne ceste, sedaj ceste III. reda Brežice-Pišce. Iz članka je videti, kot da je dolžnost, da za to cesto skrbi ljudski odbor, in ne cestno podjetje. Zato smatramo, da je potrebno pojasniti, kdo je kriv, da je cesta bila v opisanem stanju, in kdo, da ni bila pravočasno urejena.

Mislím, da vsekakor Cestno podjetje v Novem mestu, kajti

1. Če bi cestno podjetje normalno vzdrževalo cestišče, bi verjetno do tega stanja ne prišlo;

2. Če bi podjetje sprejelo predlog komunalne uprave pri ObLO Brežice, da potrebnih količin gramozu priskrbi iz dobovske gramoznice, bi bilo cestišče tudi pravočasno urejeno.

Vse to, se je, seveda, dogajalo po tem, ko je bilo cestišče že praktično v neuporabnem stanju in avtobusna zveza prekinjena. ObLO pa je v tem primeru priskočil samo na pomoč in pokazal pripravljenost pri rešitvi problema.

Relacija, na kateri naj bi prevažala gramoz iz dobovske gramoznice, je samo približno 1 km daljša, cesta, po kateri naj bi se prevažalo, je

pak da bi kupovalki odločno rekla: »Z besedo tovarišica sem izrazila spoštovanje do vas. Če mislite, da ga niste vredni, bom drugič rekla samo: Kaj bi radi? Ali pa pojdite v trgovino, kjer jih še ni srečala pamet...« — To bi morala reči, in to celo kljub ekonomskemu računu ali pa morda prav zaradi njega! Tudi pacient v bolnišnici bi moral povedati »gospodu doktorju« jasno in glasno: »Nikar ne merite svojega odnosa do mene po tem, kako sem vas ogovoril! Izven ustanove se lahko greste gospoda, kolikor vas je volja, toda tukaj ste v službi skupnosti in za delo ste plačani iz denarja, ki ga prispevamo zavarovalci...«

V nižjih razredih osemletke je že bolje, razen redkih izjem seveda. Kako lepo je slišati naše otroke, kako čebljajo, ko pridejo iz šole: »Tovarišica profesorica me je rekla...« Tovarišica učiteljica nam je dala za nalogo...« Toda ko pridejo v višje šole, se začudeno razgledajo okrog sebe: Kaj pa je to? Zakaj profesor ne želi, da mu rečemo tovariš? Vseskozi, od prvega razreda osnovne šole, je bil

Organizacije Ljudske tehnike so že sodelovale v javnih razpravah o osnutku nove ustave, posebno nalogo v zvezi s tem pa je opravil četrti kongres v Zagrebu. Tako je predsedstvo CO predlagalo ustavni komisiji, da se vnese v 89. in 95. člen zvezne ustave tudi pomen in vloga tehnične kulture. Razumljivo je, da bo ta predlog, ko bo osvojen, veliko prispeval k nadaljnji krepitvi Ljudske tehnike.

Vprašanje tehnične kulture v občinskih statutih pa so obravnavali tudi na plenumu združenih okrajev Ljubljane, Kranja in Novega mesta. Imenovali so posebno komisijo, v kateri sta zastopala Dolenjsko inž. Pečar in Dušan Zupanec.

Pod tem naslovom je bilo pred kratkim v Dolenjskem listu objavljeno opravičilo Cestnega podjetja Novo mesto v zvezi s stanjem bivše okrajne ceste, sedaj ceste III. reda Brežice-Pišce. Iz članka je videti, kot da je dolžnost, da za to cesto skrbi ljudski odbor, in ne cestno podjetje. Zato smatramo, da je potrebno pojasniti, kdo je kriv, da je cesta bila v opisanem stanju, in kdo, da ni bila pravočasno urejena.

Mislím, da vsekakor Cestno podjetje v Novem mestu, kajti

1. Če bi cestno podjetje normalno vzdrževalo cestišče, bi verjetno do tega stanja ne prišlo;

2. Če bi podjetje sprejelo predlog komunalne uprave pri ObLO Brežice, da potrebnih količin gramozu priskrbi iz dobovske gramoznice, bi bilo cestišče tudi pravočasno urejeno.

Vse to, se je, seveda, dogajalo po tem, ko je bilo cestišče že praktično v neuporabnem stanju in avtobusna zveza prekinjena. ObLO pa je v tem primeru priskočil samo na pomoč in pokazal pripravljenost pri rešitvi problema.

Relacija, na kateri naj bi prevažala gramoz iz dobovske gramoznice, je samo približno 1 km daljša, cesta, po kateri naj bi se prevažalo, je

otrok vzgajan v tovarištvu, zdaj pa naj se kot človek, ki se že formira, potuhne, in pokliče profesorja gospod, ker si ga bo sicer ta »zapomnil« do konca študija. To pa je že dvoličnost, in kdor jo povzroča, res ni vreden, da vzgaja na izobraževalni ustanovi, kajti s svojo »vzgojo« dela več škode kot pa koristi.

Otroke želimo vzgojiti v ljudi, ki bodo imeli korenine samo v novem svetu, brez primesi starega. Naši otroci naj bodo ponosni ljudje, svobodni vseh spon preteklosti, dovolj vzravnani, da jim ne bo treba več upogibati hrbta. Mlad človek naj zraste v človeka, kateremu beseda tovariš pomeni svobodnega človeka, povezanega z drugimi ljudmi, seveda brez gospodov, s skupnimi koristmi in pri urejanju skupnih zadev, za zgraditev lepšega življenja.

To je cilj, za katerega se bojujemo, pa ne z akti in štampiljkami, ampak z vzgojnim delom in prepričevanjem. Zaradi tega cilja moramo odstranjevati iz medsebojnih odnosov vso navlako preteklosti, ki ne sme z nami v nov, lepši svet.

J. B.

O tehnični kulturi v občinskih statutih

Organizacije Ljudske tehnike so že sodelovale v javnih razpravah o osnutku nove ustave, posebno nalogo v zvezi s tem pa je opravil četrti kongres v Zagrebu. Tako je predsedstvo CO predlagalo ustavni komisiji, da se vnese v 89. in 95. člen zvezne ustave tudi pomen in vloga tehnične kulture. Razumljivo je, da bo ta predlog, ko bo osvojen, veliko prispeval k nadaljnji krepitvi Ljudske tehnike.

Vprašanje tehnične kulture v občinskih statutih pa so obravnavali tudi na plenumu združenih okrajev Ljubljane, Kranja in Novega mesta. Imenovali so posebno komisijo, v kateri sta zastopala Dolenjsko inž. Pečar in Dušan Zupanec.

Pod tem naslovom je bilo pred kratkim v Dolenjskem listu objavljeno opravičilo Cestnega podjetja Novo mesto v zvezi s stanjem bivše okrajne ceste, sedaj ceste III. reda Brežice-Pišce. Iz članka je videti, kot da je dolžnost, da za to cesto skrbi ljudski odbor, in ne cestno podjetje. Zato smatramo, da je potrebno pojasniti, kdo je kriv, da je cesta bila v opisanem stanju, in kdo, da ni bila pravočasno urejena.

Mislím, da vsekakor Cestno podjetje v Novem mestu, kajti

1. Če bi cestno podjetje normalno vzdrževalo cestišče, bi verjetno do tega stanja ne prišlo;

2. Če bi podjetje sprejelo predlog komunalne uprave pri ObLO Brežice, da potrebnih količin gramozu priskrbi iz dobovske gramoznice, bi bilo cestišče tudi pravočasno urejeno.

Vse to, se je, seveda, dogajalo po tem, ko je bilo cestišče že praktično v neuporabnem stanju in avtobusna zveza prekinjena. ObLO pa je v tem primeru priskočil samo na pomoč in pokazal pripravljenost pri rešitvi problema.

Relacija, na kateri naj bi prevažala gramoz iz dobovske gramoznice, je samo približno 1 km daljša, cesta, po kateri naj bi se prevažalo, je

Organizacije Ljudske tehnike so že sodelovale v javnih razpravah o osnutku nove ustave, posebno nalogo v zvezi s tem pa je opravil četrti kongres v Zagrebu. Tako je predsedstvo CO predlagalo ustavni komisiji, da se vnese v 89. in 95. člen zvezne ustave tudi pomen in vloga tehnične kulture. Razumljivo je, da bo ta predlog, ko bo osvojen, veliko prispeval k nadaljnji krepitvi Ljudske tehnike.

Vprašanje tehnične kulture v občinskih statutih pa so obravnavali tudi na plenumu združenih okrajev Ljubljane, Kranja in Novega mesta. Imenovali so posebno komisijo, v kateri sta zastopala Dolenjsko inž. Pečar in Dušan Zupanec.

Pod tem naslovom je bilo pred kratkim v Dolenjskem listu objavljeno opravičilo Cestnega podjetja Novo mesto v zvezi s stanjem bivše okrajne ceste, sedaj ceste III. reda Brežice-Pišce. Iz članka je videti, kot da je dolžnost, da za to cesto skrbi ljudski odbor, in ne cestno podjetje. Zato smatramo, da je potrebno pojasniti, kdo je kriv, da je cesta bila v opisanem stanju, in kdo, da ni bila pravočasno urejena.

Mislím, da vsekakor Cestno podjetje v Novem mestu, kajti

1. Če bi cestno podjetje normalno vzdrževalo cestišče, bi verjetno do tega stanja ne prišlo;

2. Če bi podjetje sprejelo predlog komunalne uprave pri ObLO Brežice, da potrebnih količin gramozu priskrbi iz dobovske gramoznice, bi bilo cestišče tudi pravočasno urejeno.

Vse to, se je, seveda, dogajalo po tem, ko je bilo cestišče že praktično v neuporabnem stanju in avtobusna zveza prekinjena. ObLO pa je v tem primeru priskočil samo na pomoč in pokazal pripravljenost pri rešitvi problema.

Relacija, na kateri naj bi prevažala gramoz iz dobovske gramoznice, je samo približno 1 km daljša, cesta, po kateri naj bi se prevažalo, je

pospeševanje tehnične izobrazbe in za sodelovanje z družbenimi organizacijami in društvi, ki se ukvarjajo s tehnično kulturo. Zato naj na oddelku za družbene službe skrbe tudi za tehnično kulturo. Okrajni odbor Ljudske tehnike v Ljubljani je obravnaval te predloge in jih tudi posredoval občinskemu odboru LT in komisijam za sestavo občinskih statuten.

Ker ravno sedaj sprejemamo statute okraja in naših občin, smo prepričani, da bodo vsi občani podprli želje Ljudske tehnike, ki ima velik pomen za izobraževanje našega človeka, občana in državljana. Člani Ljudske tehnike pa naj še naprej sodelujejo v razpravah za občinske statute, da bo dobila Ljudska tehnika v statutih tako vlogo, kot jo zasluži.

—trm—

■ Predstavniki večjih podjetij iz BiH so na nedavnem sestanku v Sarajevu ugovorili, da so dani vsi pogoji za uresničitev predvidenega izvoza za letoš. Letos nameravajo iz te republike izvoziti za okrog 28 milijard 200 milijonov dinarjev blaga, kar je za 23 odstotkov več kot lani.

Kri, ki rešuje življenje

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Marija Durič, Malčič Gorše, Marija Uršič, Neža Rodič, Tone Gruden, člani kolektiva Zdravilišče Smarješke Toplice; Marija Skrbec, delavka iz Dolnje Brezovice; Pavel Turk, Janez Kuhelj, člana kolektiva osnovne šole Sentjerne; Marija Pirc, gospodinja iz Dolnjega Vrhpolja; Marija Udeč, gospodinja iz Zabje vasi; Jože Potočar, posestnik iz Stare vasi; Jože Vranešič, član kolektiva PLM Sentjerne; Marija Miklavčič, delavka iz Gornjega Maharovca; Franc Simončič, delavec iz Javorovice; Anton Brdik, posestnik iz Velikega Bana; Ivan Bratkovič, posestnik iz Apnenika; Ana Gorenc, gospodinja iz Smari; Anton Hočvar, posestnik iz Smalčje vasi; Anton Zagorc, iz Mizarskega podjetja v Sentjerneju; Frančiška Metelko, gospodinja iz Dobravice; Jože Strojin, posestnik iz Maharovca; Jože Piletič, delavec iz Gornje Brezovice; Alojz Znidarič, posestnik iz Smalčje vasi; Jože Potočar, posestnik iz Gornjega Maharovca; Fani Zagorc, gospodinja iz Sentjerneja; Bojan Čeh, Danilo Kovačič, člana kolektiva Novoteks (Novo mesto); Karolina Zupan, gospodinja iz Gornjega Vrhpolja; Jožefa Zagore, gospodinja iz Javorovice; Franc Cvelbar, posestnik v Vrha; Ana Lazar, gospodinja iz Sentjerneja; Martina Cvelbar, gospodinja v Vrha; Jožefa Zagore, gospodinja iz Javorovice; Amalija Popović, Slavka Kegljevič, iz Posebne šole v Smihelu.

Arh. Marjan Mušič:

Ureditev lokalov in izložb v Novem mestu

V zvezi z bližajočo se 600-letnico Novega mesta in istočasno 20-letnico osvoboditve so v teku ali vsaj v načrtu tudi dela, ki naj uredijo in oplešajo zunanjo podobo našega mesta. S tem v zvezi je važno posebno vprašanje ureditve fasad in izložbenih oken trgovskih podjetij, zlasti v zgodovinskem jedru Novega mesta. Bivša Okrajna trgovska zbornica je že pred več kot petimi leti dala pobudo za določitev načel, po katerih naj bi se preureditev trgovskih lokalov izvršila. Arhitekt Marjan Mušič, po čigar načrtih so se takrat izvajala obnovitvena in ureditvena dela zlasti na Glavnem trgu, je na prošnjo Trgovske zbornice podal svoje strokovno mnenje že 1. novembra 1957. Ker so ob vse pogostejši želji in zahtevi obnovitve trgovskih lokalov in izložb ta vprašanja pereča, objavljamo izvešček iz strokovnega mnenja prof. M. Mušiča v resno obravnavanje in upoštevanje vsem, ki se jih to vprašanje tiče.

Janko Jarc

Stanje izložb in trgovskih lokalov v Novem mestu je v vsakem oziru nadvse pomanjkljivo. Že dolgo je to spoznanje zrelo, vendar je šele sedaj prišlo do tega, da se postopoma sanirajo razmere v okviru dobro preverjenih načel, upoštevajoč specifičnosti, ki so krajevno pogojene. Pri posegih na področju Glavnega trga pa je potrebna posebna pažnja, ki jo odreja pomemben položaj in svojstven značaj enovite arhitektonske celote trga.

Prvi posegi v funkcionalno in estetsko ureditev Glavnega trga so bili pred leti izvršeni; urejene so bile tedaj tržne površine z glavno cesto vred, a ostala so neobnovljena področja obrtnih stavb, ki dajejo na splošno izraz zapuščenosti in arhitektonske neskladnosti.

Vsa naša mesta postopoma realizirajo svoj obnovitveni program in se trudijo, da kar najboljše smiselno in estetsko zadovoljivo obnavljajo svoje stare mestne jedre: pri tem pa je prvi poseg potreben prav v sestavi izložb in poslovnih lokalov, ki v največji meri kazijo podobo celote in čisto tudi v funkcionalnem pogledu slabijo poslovanje v obratu samem. Zato so hvalevredne pobude, ki so že pred leti izšle iz bivše novomeške Trgovske zbornice, prav tako pa tudi pobude in razumevanja, ki jih kažejo tako ObLO kot posamezna podjetja za obnovo svojih lokalov in izložb. Novomeški Glavni trg je po svoji konfi-

guraciji izreden urbanistični spomenik, zato pa tudi ni vseeno, kako se naj v njem preobrazba lokalov in izložb uveljavlja. Preden preidemo h konkretnemu predlogu, je prav, da si ogledamo problem, kakor se kaže v svoji celoti, s posebnim poudarkom na preoblikovanju lokalov in z njimi tesno vezanih izložb v preteklosti.

Novomeški Glavni trg je imel v preteklosti poudarek na tržišču, preko katerega je potekala glavna prometna smer. Dragoceni tržni prostor je bil na vseh straneh strnjeno zazidan s hišami trgovcev in obrtnikov, ki so imeli v pritličjih svojih hiš obrtne in poslovne lokale. Značilnost le-teh je bila predvsem v arhitekturni nadvse utemeljenosti. Arkadni hodniki na pročeljih hiš so odražali pot pešcev (promenoir) in so dajali hkrati zaščito pred padavinami in sončno pripeko. Ta izrazita funkcionalna utemeljitev pa se je odrazila tudi v estetskem oblikovanju tržnega pročelja, ki mu je dajala arkadna rešitev poseben mik in arhitektonsko zlahtnost.

V dobi merkantilizma, ko se je vedno bolj uveljavljala nebrzdana konkurenca v težnji po čim večjem zaslužku na račun skupnosti, so bili arkadni hodniki vključeni v prostor lokalov, povečali so ga in odstranili pokrit arkadni hodnik kot del javne ko-

munikacije tržanov. Ponekod so povečanje lokalov izvedli na ta način, da so kar zazidali arkade, drugod zopet so jih delno odstranili, kasneje pa tudi v pogojih izpopolnjevanja konstrukcij (traverze, armirani beton) povsem odstranili in izvršili prek vsega pročelja razsežne izložbene portale. Od vseh tržnih hiš je ves čas ostala edina nepričakovana arkadna arhitektura Bergmanove hiše na čelu trga. Med preureditvenimi deli na Glavnem trgu je bilo mogoče odkriti in deloma dopolniti arkade v hiši, kjer je samopostrežna trgovina, in v hiši, kjer je trgovina podjetja »Obrtnik«, smiselno pa vstavljene arkade ob ustju ceste Komandanta Staneta na Glavni trg. Slednje arkadne arhitekture so nesporno ohranjeni v nekdanji Konciljevi hiši in verjetno sosedni hiši. Primer poslednje samostojne intervencije, ki je brutalno posegla v sestavo dotlej zazidane arkadne arhitekture, je podan v Ogrizkovi hiši; v nji sta bila med vojno zazidana dva arkadna loka, ki

sta se na sredini hiše opirala na spiralno oblikovan, torziran, pozno srednjeveški steber. Ker so se adaptacije izvrševale med okupacijo in ni mogel uspešno intervenirati spomeniški urad, je bil arkadni sestav v celoti uničen, preostali le steber, ki je danes dopolnjen in preoblikovan v spominski steber na Glavnem trgu. Nedvomno so tudi ostale hiše imele prvotno arkade, a so bile uničene v kasnejših prezidavah. Največja samolastnost v pogledu adaptacij pa sovпада z razdobjem med obema vojnama, ko so bili odstranjeni v velikih razsežnostih pritlični zidovi in so bile uporabljene armiranobetonske konstrukcije. Po osvoboditvi so bili v zvezi z obnovo poedinih hiš na Glavnem trgu ustrezno rešeni lokali in izložbe v bivši Fichtenauovi hiši, v stavbi »Opremales« in v družnici Državnega zavarovalnega zavoda. Njihova odlika je predvsem v tem, da so pravilno odražene zasteklene površine izložb v odnosu do zidnih površin pročelja. Pod nobenim pogojem se ne sme v področju Glavnega trga uveljaviti rešitev, ki je v novih mestnih delih, naravnost neodločljiva, da se izložbene površine raztezajo preč vsa pritličja; nasprotno, izložbene površine mora-

jo biti ugašene na historično obravnavanje tržnih hiš in morajo upoštevati statični izraz, ki je lašten tem hišam. Izložbene odprtine morajo biti arhitektonizirane, to pa se pravi, da morajo s preostalim zidom tvoriti celoto, zato pa so tudi nedopustni prislonjeni leseni portali, ki so se uveljavljali v polpretekli dobi in ki jih sedaj postopno že odstranjujejo.

Da bi se bilo mogoče načrtno lotiti obnove izložb in lokalov, a z njimi v najtesnejši zvezi tudi obnove celotnih pročelij, je potrebno poprej izvršiti tole:

1. kritična ocena vseh lokalov in izložb iz funkcionalnih in estetskih ozirih. Smiselno deljeno v poslovne lokale na Glavnem trgu, in izven njega;
2. plano — in foto-dokumentacija celotnega gradiiva;
3. prioritetni plan;
4. preureditveni program z vidika potreb poedinih podjetij;
5. posebna obravnava v tistih primerih, kjer je povsem umestna rekonstrukcija nekdanjih arkad;
6. presoja, kje je možno vnesti novo arkadno rešitev;
7. poedini primeri, ki zahtevajo posebno pažnjo z ozirom na ohranjenost značilnosti arhitekture tržnih hiš.

Socialistična zveza naj ne rešuje nalog, ampak kot politična sila opozarja nanje

(Nadaljevanje s 1. str.) vale priporočil Socialistične zveze. Kmetijske zadruge so še vse preveč usmerjene v tržno dejavnost. Podružbljanje zemljišč in proizvodnje se ne odvija dovolj hitro. Kmetovalci so premalo seznanjeni z nalogami in nameni podružbljanja kmetijske proizvodnje. Ker zaposlovanje v industriji ni usklajeno s socializacijo vasi, je vedno več polproletarcev. Na vasi se porajajo v zvezi s tem politični in socialni problemi, ki jih nihče ne rešuje. Tudi davčna politika še ni dosegla svojega namena.

Razprava o tem je opozorila, da si prebivalci na podeželju žele pojasniti in predavati o tem. Tako je povedal delegat iz Bele cerkve. Vse kaže, da so odklonilna stališča prebivalcev ob posameznih ukrepih posledica neobveščenosti. Premalo govorimo o namelih politiki v kmetijstvu (to so ugotovile razprave okoli žag venecijank, okoli odkazovanja lesa itd.). Negotovost, ki na ta način nastaja na vasi, nam škoduje. Ustvarja vtis, da se kmetu bojimo povedati, za kaj gre in kaj bi radi dosegli. Kmetijska zadruge Dolenjske Toplice, ki je ubrala drugačno, toda pravno pot, pa prav zato žanje uspehe. V neposrednih razgovorih, na sestankih, povsod, kjer so se zbrali, so pred kmetovalci razgrinjali

svoje načrte in ustvarili zaupanje med ljudmi.

Obri, komunalne dejavnosti, družbene službe in turizem: še vedno odprta vprašanja

Posamezne obrtne panoge propadajo, obrtni obratov je vedno manj. Ta problem je zlasti občuten v podeželskih središčih. Občani nimajo v nekaterih takšnih središčih na razpolago obrtnikov za najnujnejše, vsakodnevne potrebe.

O stanju šolstva je spregovorilo več delegatov. Vsem naporom navkljub nismo v osmeltkah zagotovili pogojev za uresničevanje namerov šolske reforme. Šolske stavbe so premajhne, v redkih je preveč otrok, mnoge šole razpadajo, marsikje nimajo najosnovnejše opreme. Tako so povedali delegati iz Dolenjskih Toplic, iz Stráže in iz Šmarjete. Delegat iz Šmarjete je povedal, da otroci puščajo mokro obutev na hodniku in nato, ko se vračajo domov, zmazajo obuvajo.

Skoraj neomejeni naravni pogoji so za razvoj turizma premalo. V turističnih krajih bi se dalo storiti marsikaj brez večjih investicij. Dobra volja prebivalcev bi s prostovoljnimi delom, z razumevanjem in z malenkostno pomočjo občine, marsikje zadoščala za ureditev zunanje po-

dobe in najnujnejših komunalnih naprav v naseljih. Prav gotovo pa je mnogo lažje naštevati: dajte nam vodo, dajte nam kanalizacijo, dajte nam javno razsvetljavo in podobno. Podrte ograje, podirajoči se svinjaki in hlevi, slabo vzdrževane stavbe in vsa druga nesnaga pa ne govorijo v prid takšnim zahtevam.

Česa smo se naučili v razpravah o osnutku nove ustave?

Približno takšno vprašanje je zastavil v svoji razpravi sekretar okrajnega odbora SZDL tovariš Miro Gošnik. V odgovoru nanj je posredoval rešitve za vse na videz nepremostljive ovire, ki so v zadnjih dveh letih, zlasti pa lani, povzročile nerazveseljeno bilanco dela Socialistične zveze v občini Novo mesto.

S splošno, javno razpravo o osnutku nove ustave smo želeli seznaniti vse državljane s temeljnimi načeli, po katerih se bo razvijala naša družba v bodoče. Statuti občin in krajevnih skupnosti naj bi bili logično nadaljevanje te razprave. Ne pozabljajmo, da gre pri statutih za zelo pomembno zakonodajo, ki naj utira pota in rešuje probleme, s katerimi se srečuje sleherni član naše skupnosti! Statuti morajo biti prav zato plod skrbnega dela, podprtega z najširšo razpravo.

Osnutek nove ustave oživlja načelo: oblast ljudstvu! Od višjih organov je odvisno zelo malo. Mi sami moramo ugotoviti, kaj potrebujemo, kako bomo živeli in kako zadovoljevali svojim samoupravnim potrebam. Vse to se mora odražati v občinskem statutu in v statutu krajevnih skupnosti. Prav zato ni odločilnega recepta, po katerem bi ga enostavno prepisali. Krajevna skupnost je samoupravno telo, ki opravlja dolžnosti in naloge, ki so v korist njenim prebivalcem. To pomeni, da moramo, ko sestavljamo statut zanj, iskati konkretne rešitve za probleme, ki nas tarejo. Tako bodo odpadle odvečne kritike, ki so nas doslej slabile, ker smo zvrčali krivdo drug na drugega. So-

cialistična zveza pa ne bo več opravljala svojega poslanstva z ustanavljanjem raznih odborov in komisij, ampak kot najširša politična organizacija opozarila na problem, reševanje pa prepustila pristojnim samoupravnim organom.

S te plati naj krajevne organizacije razmišljajo o statutih krajevnih skupnosti. Ugotovijo naj, kaj je na njihovem področju za prebivalce najbolj pereče (morda vodo, cesta, most, brod, obrt, šola, trgovina, otroško varstvo, javna razsvetljava, gostinstvo, družbeni prostori itd.) in na tem gradijo svojo krajevno skupnost in statut. Sredstva za zadovoljevanje teh potreb (v statutu morajo biti zelo stvarno naštet) pa mora skupnost iskati na svojem področju. Zajamčiti si mora delež od dohodkov gospodarstva, trgovine, turizma, skratka od dejavnosti, ki so na njenem področju razvite. Povsod pa bo treba zagotoviti kot enega izmed pomembnih virov sredstev tudi samopríspevek prebivalcev.

Na sekcije smo pozabili

Na področju občine Novo mesto je bilo v pokongresnem razdobju ustanovljenih malo sekcij. Krajevne organizacije pa niso zaživele prav zato, ker smo državljane premalo zbirali po interesnih področjih. Težko je biti dober član, če moraš vsakih 14 dni na sestanek in poslušati to, kar te ne zanima. Krajevna organizacija SZDL naj ugotovi, katere stvari so pereče, zbere državljane, ki jih posamezna pereča vprašanja zadevajo, in poveda razpravo o njih; s tem bo opravljeno že tričetrt naloge! Tako predstavljene probleme naj nato rešujejo pristojni organi: krajevni odbor, šolski odbor, prosvetno društvo in drugi.

Trdimo, da v podjetjih ni čutiti vpliva Socialistične zveze. Tam se SZDL ne more pojaviti v sprejedu, z zastavo in z godbo. Toda — tudi delavci so člani SZDL! Povalimo na sestanek predsednika DS ali direktorja in morda še koga drugega iz kolektiva, vprašajmo, kako to, kako

Za predsednika ObO SZDL je bil znova izvoljen tovariš Jože Cvitkovič

ono, in zahtevajmo odgovor! Tako bo Socialistična zveza podrla tudi v tovarno. Vedno pa imejmo pred očmi to, da SZDL ne more biti nadomestilo za DS, za krajevni odbor ali šolski odbor, ampak mora biti vedno le politična sila, ki s kritiko in opozorili obvešča, opozarja in vodi javno razpravo.

Osnovni, strateški člen

Podpredsednik tov. dr. Jože Vilfan je v zaključni besedi dejal, da je treba iz razprave in poročila o dvehletnem obdobju najti osnovno nalogo, strateški člen, ki ga mora organizacija zagrabiti v verigi. Ta strateški člen je osnovni politični dogodek, ki ga kot politična organizacija ne smemo prezreti. Gre za to, da ustvarimo vse tiste organe, ki bodo oživili načela nove ustave. Vedno bolj se oddaljujemo od tega, da bi kdo izven nas z intervencijami in kakorkoli drugače reševal probleme. Vse to je vedno bolj odvisno od spretnosti, prizadevnosti, strokovnosti, organiziranosti in spoštnosti prizadetih. To pa hkrati pomeni, da bomo te naloge lahko reševali le, če bomo imeli dobre krajevne odbore, krajevne skupnosti in dobre občinske odbore. Šolski odbor, ki se ne bo resno in nenehno spopadal s problemi, pa tudi krajevni odbor in vsi ostali samoupravni organi, ki ne bodo delali tako, ne bodo dosegli svojega namena. »Zato želimo,« je dejal tov. Vilfan na koncu, »da bi vam uspelo narediti Socialistično zvezo za politično organizacijo zavestnih ljudi, ki bodo delali za to, da bodo vsi ljudje lahko uporabljali pravice in izpolnjevali dolžnosti, ki jih pri naša nova ustava.«

Proizvodni plan podjetja »Tomos« v Kopru predvideva, da bi letos izdelali 40.000 mopredov in 16.000 raznih motorjev. Za prvo četrtletje je podjetje sklenilo izvozne pogodbe s Finsko, Švedsko, Dansko in Nizozemsko.

Namesto treh manjših brodarških podjetij posluje zdaj v Splitu enotno podjetje s 25 ladjami, ki imajo skupaj 150.000 ton nosilnosti. Podjetje bo poslovalo pod nazivom »Jadranska svobodna plovnica«.

Vsaki četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

Gostje in delegati na občinski konferenci SZDL v Novem mestu

BIZELJSKO: sredstva so, volje je dovolj, nečesa pa manjka...

Na Bizeljskem je pravzaprav težko začeti pogovor o tem, kaj delajo. Toda ne zato, ker bi Bizeljanci spali. Kje neki! Toliko želez imajo v ognju, da se težko odločijo, o čem bi pričel pogovor s njimi. Nas so zanimali družbeni prostori, ker smo slišali že prej, da se resno lotevajo tega problema. To, kar vam bomo povedali, smo nabrali v razgovoru s tajnikom krajevne organizacije SZDL tovarišem Jožetom Kovačičem, pa tudi tako, da smo prisluhnili tu in tam.

Lani so napeljali v šolo vodovod, obnovili so tlak na šolskih hodnikih; ker je v edini prodajalni ves dan prava gneča, so načeli tudi vprašanje nove prodajalne, hkrati pa gradijo kar dve cesti, ki bosta povežeta doslej oddaljene vasi s svetom. Prva je cesta Dramlje-Vitna vas, druga pa Drenovec-Bukovje. Najboljša podružnica Socialistične zveze na Bizeljskem je na področju Dramelj in Vitne vasi, kjer je akcija za gradnjo ceste združila v SZDL prav vse ljudi. No, pa se lotimo zdaj družbenih prostorov. Tovarš Jože Kovačič je povedal:

— Dvorano imamo v zadrugnem domu, vendar je za manjše sestanke in za zbiranje ljudi ob večerih prevelika. Z vprašanjem, kje najti pri-

meren prostor, se peklimo že lep čas. Sredstev imamo kar precej. Radi bi uredili prostor, ki bi bil na voljo vsem organizacijam. Vanj bi dali televizor. Tam bi se sestajali ob večerih, zlasti pozimi. Naročili bi časopise, nekaj garnitur za šah bi se našlo. Vsak večer ali pa kadar bi bilo treba, bi lahko stekel tam pogovor o tem, kar ljudi zanima. Vsi bi ga uporabljali, kot sem že poudaril, zato bi vsi prispevali sredstva za ureditev.

Krajevna organizacija SZDL ima pripravljenih 77 tisočakov, vse ostale organizacije pa bi lahko prispevale okoli 150 jurjev, nekaj bi zbrali pri podjetjih. S tem ne bo težav, to vemo. Tudi pripravljenosti je pri ljudeh dovolj. Radi bi prostore v zadrugnem domu. Upali smo, da bo tam kaj. V zadrugi pa pravijo, da potrebujejo pisarne, da je zanje premalo prostora. Razmišljamo o tem, da bi preuredili sobo v stavbi krajevnega urada. Vendar slišimo, da se bo tja preselila postaja LM. Vrh vsega je soba, za katero se potegujemo, še zasedena s stanovanjem. V zadrugi dom pa je težko siliti, ker zadruga plačuje za njeno vsako leto 800 tisoč dinarjev anuitet.

Starejši možak, ki je med našim pogovorom prišel v krajevni urad, je pripomnil:

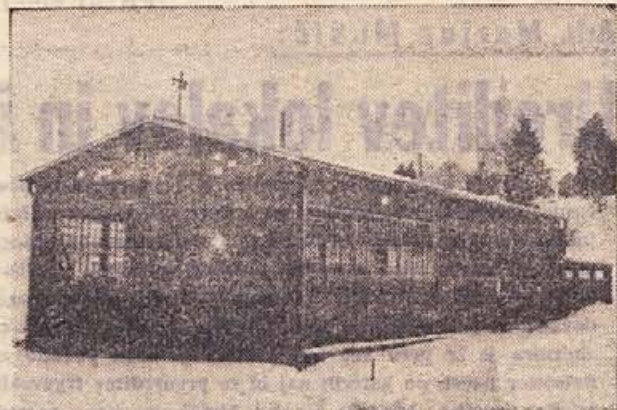
»Zadružni dom je naš. Mi vsi smo ga gradili. Kako ne bi bilo prostora v njem za nas! Videti je bilo, da se vsi Bizeljanci živo zanimajo za kotic, kjer bi se shajali.

Radovednost nam ni dala miru. Stopili smo v zadrugo in povprašali upravnika tovariša Ferda Šepetavca, kaj misli on. Nasmejal se je in povedal:

— Prav imajo ljudje, zadrugi dom je njihov, saj so ga oni zgradili. Pripravljeni smo odstopiti sobo za odrom v dvorani. Do zdaj pa nas ni še nihče vprašal o tem. Ostale prostore pa res potrebuje-

mo zase. Sredstva so, potreba je, naj si ljudje uredijo tako, da bo prav!

V obilici nalog in načrtov so morda res pozabili stopiti v zadrugo in se pogovoriti o tem. Kdo ve? Prav gotovo bodo storili to zdaj ter k sredstvom in volji (oboje je na Bizeljskem v izobilju) dodali še to, česar je doslej primanjkovalo. Bizeljsko pa bo dobilo družbene prostore, ki bodo v korist vsem organizacijam in vsem prebivalcem. Občinsko vodstvo SZDL v Brezicah jih gotovo ne bo pustilo na cedilu, z veseljem jim bodo tudi oni primaknili del potrebnih sredstev.

Proizvodna dvorana, v katero se bo letos spomladi vselil kolektiv »Kovine« na Bizeljskem. Lani so ustvarili za 32 milijonov dinarjev vrednosti, v stavbo na sliki pa so vložili okoli 10 milijonov. Letos bodo proizvodnjo povečali za 72 milijonov dinarjev vrednosti. V nove prostore bi se kolektiv že preselil, če ne bi gradbenih del zavirali mrz.

ŠPEKULACIJE NA RAČUN POTROŠNIKOV

Pred javno obravnavo na okrožnem sodišču proti direktorju podjetja »VINO-SADJE«

18. februarja bodo sedli na zatožni klopi novomeškega okrožnega sodišča direktor izvoznega trgovskega podjetja »Vino-Sadje«, Brežice, STANKO ILIJAZ, bivši načelnik oddelka za kompenzacijske posle v prejšnjem komiteju za zunanjo trgovino MILEN PETROVIČ iz Beograda in bivši načelnik oddelka v prejšnji zvezi trgovinskih zbornic Jugoslavije LJUBO BELOGRLIČ iz Beograda. Obtožnica, ki obsega 43 tipkanih strani, bremeni Ilijaža, da je dalj podkupnino, napeljeval druge h kaznivemu izdajanju uradnih tajnosti, da je hudo zlorabljal pooblastila v gospodarstvu, da je poneverjal in ponarejal uradne listine in spise. Petrovič Milen je jemal podkupnino in izdajal uradne tajnosti, prav tako pa je Ljubo Belogrlič jemal podkupnino. Špekulacije z vinom, pri katerih je nosil težo goljufij in nesramnega odiranja skupnosti naš vsakdanji mali potrošnik, kupec predmetov široke potrošnje, bodo po skoraj 10-mesečnih preiskavah dobile svoj zaključek in zaslužni konec pred ljudskim sodiščem.

Bralci bodo vso umazanost takih »kupcij« spoznali lahko že prihodnji teden v sestavku, s katerim bomo že pred javno obravnavo na okrožnem sodišču povedali, kaj vse bremeni obtožnica javnega tožilca naštetih tri obtožence.

Kakor smo zvedeli, je okrožno sodišče medtem izpustilo iz preiskovalnega sorlišča.

Društveno šahovsko prvenstvo Novega mesta

Poročali smo že, da se je januarja končalo društveno prvenstvo šahovskega društva Novo mesto. Zaradi nekaterih prekinjenih in odloženih partij nismo mogli potrditi s točnimi rezultati. Zato javljamo končni vrstni red:

1. Tone Škerlj 8,5, 2. Igor Penko in Slavko Sitar po 8, 4. Aleksander Radovanović in Ivan Tisu 7,5, 6. Ljubo Bartolj 7, 7. dr. Ludvik Golob in Zoran Klevišar po 6,5, 9. Ivan Ile 6, 10. Bogdan Adamčič in Stane Fink

2,5, 12. Anton Kranjc 1,5 točke. V drugi skupini, v kateri so igrali tretjekategorniki, je zmagal Ivan Gajski z 9,5 točke. Ostal je neporažen in je oddal le 3 remije. Drugo mesto je zasedel Malnarčič z 8 točkami. Navedena dva sta osvojila II. kategorijo. Sledijo: Gavvoda in Picek s 7, Mrvar 6,5, Jenko 6, Matjašič 5,5, Cujnik 5, Potrč 3,5 itd.

Brzopotezno prvenstvo Novega mesta

Na brzopoteznem prvenstvu Novega mesta za januar sta zmagala Alojz Bartolj in Ivan Tisu z 8,5 pred Doklom 7,5, Adamčičem, Malnarčičem, Finkom in drugimi. Na Na brzopoteznem prvenstvu igralo samo 11 udeležencev. Pričakujemo, da se bo brzopoteznost za februar, ki se bo igral danes, udeležilo več igralcev.

Slavko Sitar

Ze imate DOLENJSKI ZBORNIK, najnovejšo izdajo Dolenjske založbe? Cena 1500 din. Dobite ga v vseh knjigarnah.

Turistično društvo tudi v Žužemberku

Pred kratkim je bil v Žužemberku sestanek, ki ga je sklical sekcija za turizem pri krajevni organizaciji SZDL. Na sestanku so sklenili, da bodo tudi v Žužemberku ustanovili turistično društvo, v katerem bodo vključeni tudi ljubitelji turizma iz širšega področja Suhe krajine. Izvoljen je bil iniciativni odbor.

M.S.

Kakor smo v ponedeljek opoldne zvedeli, bo tričlanski senatu na tem procesu predsedoval sodnik okrožnega sodišča Roman Kržan, obtožence pa bodo branili nekateri znani ljubljanski odvetniki. Trdno smo prepričani, da bo proces dvignil zavos z umazanih kupcij, ki jih je počel Ilijaž za »procvit svojega podjetja«, skupno s svojimi pajdajmi, med katerimi je podkupovanje postalo že kar »običajen sistem, brez katerega niso v zunanji trgovini nikjer uspeli«, kakor se takim rečem rado reče oz. se je vse do nedavnega pri nas še rado reklo... Proces pred okrožnim sodiščem bo trajal več dni in bomo o njem podrobno poročali; že zdaj pa obveščamo naše bralce, da jih bomo prihodnji teden v daljšem sestavku seznanili z bistvom obtožnice, ki bremeni Ilijaža in druga dva obtožence težkih prestopkov.

Da je v takih trgovskih poslih precej umazanije, smo vedeli in na lastnih kožah občutili že dlje časa. Na to je opozoril sam predsednik republike tovariš Tito lani in že prej javno pred vsem ljudstvom, toda ljudem kot so Ilijaž, Petrovič, Belogrlič in drugi »čaršijevci« ter domači kalini, taka kritika z najvišjega mesta prav gotovo ni šla niti do ušes, niti se niso nikdar v življenju resno zmenili in ne zanimali za težave in vsakdanje skrbi malega potrošnika. Upamo, da nam bo s procesa uspelo poročati predvsem o tem, kako močne klofute so padale prav po našem malem človeku po zaslugi tipov, kot so Ilijaž, Petrovič, Belogrlič in podobni, saj smo morali v trgovini na drobno kupovati po pretirano visokih cenah za drage denarje uvožene predmete, ki jih je dosegel Ilijaž s takimi »kompenzacijskimi posli«.

Kegljaško srečanje starih partizanov

Kegljaški klub kanižarske Svobode pripravlja v okviru praznovanja črnomajškega občinskega praznika - 19. februarja prijetno presenečenje. V povezavi z mestnim odborom Zveze borcev Črnomelj naj bi organizirali kegljaški dvoboj starih partizanov LJUBJANA - ČRNOMELJ.

Za izvedbo takega redkega športnega dogodka je vodstvo kluba že v dogovoru s kegljaškim klubom »Hostar« iz Ljubljane. V tem ljubljanskem klubu so vključeni sami znani stari partizani, kot Stane Semčič, Daki, Stane Vrščaj-Nace, Smrke-Jost, Vilhar-Sine in drugi. Zato naj bi tudi črnomajsko ekipo sestavljali izključno stari partizani, kot so tovariši Zunič, Košir, Dvojmoč, Vitkovič, Jelenič, Macelj, Stariha in drugi. Prizadevnost kanižarske Svobode kot iniciatorja tega dvoboja je treba vsekakor pozdraviti, saj se s predvidenim tekmovanjem obeta prijetno srečanje starih borcev in tovarišev.

Krvoločna lisica v gosteh pri mlinarju

Prejšnji mesec se je nekega večera lisica priključila v kokašnja mlinarja Gričarja iz Žužemberka. Ko je šla zvečer gospodinja zapirati kokašnja, lisice ni opazila, zato je zjutraj, ko ga je spet odprla, kar obstala, ko je videla v kokašnjaku poklano perutnino in lisico. Da bi nevarna in požrešna morilka dobila, kar ji gre, je Gričarjeva hitro zaprla kokašnja in poklicala sosedo, ki je dokončno obračunal s krvoločno zvito repko, saj je vzela življenje 40-članske perutninarske družine.

DOLENJSKI LIST v vsako hišo Bele krajine, Spod. Posavja in Dolenjske!

M. S.

Ali njena porogljivost ni segala do mene: ko sem že pohajal visoke šole, nisem smel nikdar lenariti o počitnicah in koso sem bolj poznal nego Justinijanov kodeksi! Kosil sem, vozil sem samotež in, kadar so izostali gnojnarji, sem si moral še celo kos gnoja oprtati ter z njim stokati do strmega laza. To je bilo najtežje delo, s katerim smo si gornjanci pridobivali svoj kruh. Konji in voliči, ki so se od tedaj močno zaredili in pomnožili, so odpravili tudi gnojnarje.

Danes smo hoteli kositi otavo na Mlinšah. Hodeč proti temu travniku z gospodarjem nisva mnogo govorila. Ker mi ni drugega prišlo na misel, sem vprašal mimogrede:

»Kaj pa Meta? Ali se snubači že oglašajo?«

»Saj je še otročja,« odgovori oče suhotno. »Posavčev iz Martinovega sela prihaja tja in tja v hišo. No, ne vem!«

»In dekle?«

»Kje naj ve, čemu smo možki na svetu!«

Prav odleglo mi je pri teh besedah, kakor da bi me ta reč kaj brigala!

Ko sva dospela do Mlinš, naju je objelo mlado jutro z nepopisno svojo milobo. Širno se je razprostiral travnik pred nama. Otava je lepo kazala in rožice so cvetele po zeleni tratini, ki se je vlekla skoraj tja do bukovih gozdov zelenega. Blegaša Pajki so bili napredli po travi svoje mreže, na njih pa je ležala rosa v srebrnih kapljah. Oglašale so se ptice, predvsem strnad, ki je neprestano gnal svoj »čer-čer-čer-črtili«.

Vse to je bila duša in kmalu je odmevala od drobnih ptic drobnih glasov

Postavili smo se v vrsto. Kakih deset korakov od mene se je oglašil Danijel odločno zaničljivo:

»Ali se poskusiva?«

»Se pa!« odgovorim brez odloga.

Domači hlapec mora kositi naprej in njegova čast zahteva, da ga sokosci ne prekosijo, ker velja za velikega sramoto, če bi ga kdo v kokašnji za seboj pustil. Danijel je mislil, da bo imel z mano lahko opravilo, in zategadelj me je poklical na dvoboj s koso. Tiste čase, drage prijateljice, se nisem bil ta žalostna podrtija, kakor sem danes; žilava moč se je pretakala po mojih udih in nisem se kmalu zbal nasprotnika.

Kosa pa mi v prvih trenutkih ni hotela prav peti in dajali pokorščine; brisal sem jo s travo in z oslo sem zvonil po nji.

Ze se je zaveselil Danijel:

»Pa počivaj! Ze vidim, da nisi od fare!«

Prezgodaj se je veselil poštenjak. Kmalu sem bil v stari vaji; v mogočnih plasteh mi je padala trava in duh sveže zemlje je puhtel od nje.

Prvi sem prekosil svojo rajdo. Danijel pa je vrgel z jezo koso v travo, da je kar odskočila.

»Boš kosišče zlomil!« ga je miril Boštjan.

Bilo je dosti smeha, kar je Danijela še bolj razkačilo:

»Nočem več plače! Dobi si novega hlapca, Presečnik! K Domačejkarjevim grem koze past, ker res nisem za nič, če me že vsaka žaba užene!«

Proti devetém sta prišli Meta in Liza.

Izpraznili smo čerfo kislega mleka. Pod streho sem spravil tak kos črne kruha, kakor bi ga sedaj s svojim gosposkim želočcem ne mogel pokončati in naj bi šlo za življenje. Po končanem tem opravilu je spregovorila Meta:

»Mati je dejala, da naj pride Janez domov.«

Ta Janez sem bil jaz.

»Čemu?«

»Mati pravi.«

»Ne grem!«

K meni se je nagnila in šepnila:

»Pa z mano pojdi! Ti nekaj pokažem.«

»Ker je delavec dosti, grem!«

Vstala sva, da bi odšla. To je opazil hlapec Danijel in je pričel nagajati, kakor smo si svoj čas med seboj nagajali, če sta fantič in dekle, ko sta še v dolgih srajčicah okrog letala, kazala si prijateljstvo. Danijel je tolkel po svojem šepastem stegnu in kričal:

»Mož in žena,

žlica masla,

skupaj kravo pasla.«

PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE

Knjiga je najzgovornejša priča, da se narod zaveda sebe, da živi, da hoče živeti. V njej je ohranjena narodna preteklost, naša usoda, kakor se je preoblikovala iz stoletja v stoletje. Živa in čista beseda naših največjih mož, njih misli in čustva, njihova pretesenost pred veličastnostjo svetovnega dogajanja, skrb in bolečina, njihov pogum, njihova borba in neomahljiva vera v bodočnost — vse to je ujeto v knjige in spravljeno nam in potomstvu v potrdilo in bodrilo. Brez knjige bi bil narod brez spomina, zakaj ustno izročilo se menja od osebe do osebe in od dobe do dobe, polagoma usiha in se naposled porazgubi. Kar je zapisano v knjigo, ostane iz roda v rod, in vsako pokoljenje zajema iz teh virov tisto, kar je v njih životvornega in oplajajočega. Preteklost v tem smislu ni gnila voda, in poseganje vanjo ni sentimentalno izprehajanje po romantiki, temveč pretakanje čvrstih sokov v struje današnjosti in realnosti.

Vsak rod je zajemal in bo zajemal iz Prešernove zakladnice tisto, kar mu je potrebno za pogon na poti izpopolnjevanja in napredka... Prešeren je v vsem pravem, res naprednem prizadevanju slovenskih ljudi vedno in povsod pričujoč.

OTON ŽUPANČIČ

Žive naj vsi naródi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Deset let Prešernove družbe

V nedeljo ob 10. uri bo v klubu poslancev v Ljubljani seja Glavnega odbora Prešernove družbe, na kateri bodo prebrali slavnostni referat ob deseti obletnici obstoja te zares ljudske množično založbe. Razen referata predsednika ob deseti obletnici družbe bo poročal tudi tajnik družbe, sprejeli bodo več sklepov in se pomenili predvsem o bodočem delu Prešernove družbe.

DOLENJSKI MUZEJ V PRETEKLEM LETU

Delo Dolenjskega muzeja v preteklem letu je bilo dokaj obsežno in mnogostransko, čeprav to delo ni vedno otipljivo in vidno kar takoj. Prav zaradi tega in zaradi nepoznavanja dela v muzejih lahko čisto slišimo pikre pripombe na račun muzejskih delavcev in njihovega dela. Zato bi rad v nekaj vrsticah naštel nekaj najvažnejših nalog, ki jih je Dolenjski muzej opravil v lanskem letu.

Dolenjski muzej je poleg svojega rednega dela opravljal v lanskem letu tudi spomeniško-varstveno službo na

področju bivšega novomeškega okraja. Tako je bil prav za potrebe spomeniškega varstva na Dolenjskem lani izdelan seznam vseh spomeniško-varstvenih objektov (arheoloških, umetnostno-zgodovinskih, objektov iz časa NOB, etnografskih in prirodnih znamenitosti), ki bo služil kot podlaga za ves nadaljnji režim na teh zaščitnih objektih. Prav tako je bil lani narejen seznam vseh umetnin, ki se nahajajo v Novem mestu v družbeni lasti. Dolenjskemu muzeju so bile kot investitorju poverjene tudi vse organizacijske pri-

prave in skrb za ustanovitev Dolenjske galerije, ki bo letos zgrajena. Kdorkoli se je znašel v vlogi investitorja, ve, koliko časa, iznajdljivosti in — jeze terja takšno delo.

Čisto muzejsko delo pa je predstavljalo sistematično zbiranje izdelkov in gradiva o nekdanji fužini na Dvoru za predvideno obsežno zgodovinsko razstavo o dvorskem fužinarstvu. Pri arheološkem raziskovanju je kustos za arheologijo poleti sodeloval pri široko zasnovanem izkopavanju v Drnovem, ki traja že več let. Poleg tega pa je s sistematičnim obhodom terena raziskoval arheološka najdišča v okolici Metlike in v južnem delu Bele krajine ob Kolpi. Podatki teh raziskovanj bodo služili za izdelavo podrobne arheološke karte Bele krajine. Letos se bodo ta raziskovanja nadaljevala. Pri gradnji nove steklarne v Bršlinu pa je izkopal tudi nekaj rimskih grobov.

Ker so muzejski prostori že hudo obremenjeni z razstavnim gradivom in zaradi zelo majhnih finančnih sredstev, uprava muzeja lani ni mogla v svojih prostorih pripraviti nobene razstave. Zato pa je muzej v oktobru lanskega leta priredil spominsko razstavo o življenju in delu narodnega heroja Dušana Jerebca-Stefana v prostorih Veterinarskega zavoda, ob svečanosti, ko so mu novomeški veterinarji odkrili spominsko ploščo.

Po razformiranju novomeškega okraja je upravi Dolenjskega muzeja poverjena spomeniško-varstvena služba za področje občine Novo mesto, in tako v skladu s to funkcijo rešuje vrsto aktualnih problemov na zaščitnih objektih tako v mestu kakor

tudi na podeželju. Velika skrb je bila lani posvečena tudi restavriranju umetniških slik, ki so bile poškodovane ali pa ogrožene, in zbiranju muzejskega gradiva, predvsem tistega iz časa narodnoosvobodilne borbe (dokumenti, partizanski tisk, fotografije).

V minulem letu si je zbirke Dolenjskega muzeja ogledalo 8960 obiskovalcev. Večji del odpade na šolsko mladino, ki si v muzejskih zbirkah pod

strokovnim vodstvom širi znanje in utrjuje v šoli obravnavano snov. Razveseljivo je dejstvo, da se novomeške šole vse bolj pogosto poslužujejo muzejskih zbirk kot dopolnilnih ponazoril pri pouku. V tej smeri bi želeli še tesnejše povezave.

Ti drobni podatki naj omogočijo samo majhen vpogled v raznovrstnost muzejskega dela pri naporih za čimvišjo kulturno raven.

T. K.

Reklamna izložba Dolenjske založbe

V izložbi novomeške lekarne je Dolenjska založba razstavila 12 svojih knjig, ki jih je do sedaj izdala. Knjige, ki so zelo okusno opremljene, so zanimive, zlasti za prebivalce Dolenjske, saj je njihova vsebina tesno povezana s našimi kraji in delom naših kulturnih delavcev. V izložbi so tudi cenik in označbe posameznih del. Tako lahko vsi Novomeščani vidijo dejavnost domače založbe, ki je marsikomu, žal, še precej neznana.

Prosvetni dom - središče Dobove

V Dobovi so preuredili prosvetni dom. Kot »iz škatlice«! Tudi družbeni prostor za vse organizacije imajo v njem! — tako so nam pripovedovali povsod v brežiški komuni.

Leta 1961, ko je takratni zadružni dom prevzel v upravljanje krajevni odbor Dobova, je stavba komajda lahko služila namenu. Nihče je ni, ko je bila dograjena, vzdrževal. Oder v dvorani je bil zastarel, okna in vrata so bila potrebna pleskanja, luščil se je belež po stenah, s strehe pa je curjalo. Krajevni odbor je, ko je prevzel stavbo v upravljanje, ustanovil koordinacijski odbor, ki naj bi zbral potrebna sredstva in pripravil vse za popravilo.

Danes je prosvetni dom v Dobovi svetel in prenovljen. Kljub napovedim nismo pričakovali, da je tako lepo v njem. Dobovčani so si z združenimi močmi uredili stavbo, ki služi vsem.

— Približno milijon 200 tisoč dinarjev sredstev smo zbrali. Okoli 700 tisoč

smo dobili od drugod, 500 tisoč iz krajevnih virov, poleg tega pa so dobovski kolektivi s svojim delom in uslugami dodali vsaj 250 tisoč. S temi sredstvi smo prepletkali okna in vrata, prebelili zidove v stavbi, prekrili streho, obnovili električne instalacije na odru in preuredili oder v dvorani. Tudi skupni družbeni prostor za vse organizacije imamo, opremo zanj smo kupili. — Tako pripovedujeta predsednik krajevnega organizacije SZDL Dobova tov. Ludvik Jurman-Luka in upravnik doma tova. Vinko Černelč.

— Prosvetni dom je zdaj

pravo središče naselja. V njem je kino dvorana, v kateri so 3-krat na teden predstave, mladina ima pod odrom svoj prostor, v skupnem družbenem prostoru je omara s predali za vse organizacije. Kupiti nameravamo televizor. V domu je ambulanta, pisarna krajevnega odbora, knjižnica, ki je ena najbogatejših v občini. Ze vrsto let jo vodi upokojeni učitelj Franjo Vadnal. Čeprav je star že čez 80 let, je še vedno aktiven knjižničar. Sudi ženski frizerski salon smo uredili v domu, da ne bi bilo treba našim ženam hoditi v Brežice.

POČASTITEV OBLETNICE PREŠERNOVE SMRTI

V počastitev slovenskega kulturnega praznika ob obletnici Prešernove smrti je Slavistično društvo — podružnica Novo mesto 5. februarja ob pol osmih zvečer priredilo v dvorani Zavoda za izobraževanje odraslih in produktivnost dela »Rezijanski večer«.

Svet za kulturo in prosveto
ObLO Novo mesto

NE SAMO HUDA ZIMA...

Ne samo huda zima, tudi brezsrčna mladina uničuje ptice. V Selah in Zakotu pri Brežicah te srce zaboli, ko opaziš kose, ščinkavce, senice, ki slepe, s prestreljenimi peroti in odbitimi nožicami poletavajo, se valjajo po snegu in poginajo. Zakaj?

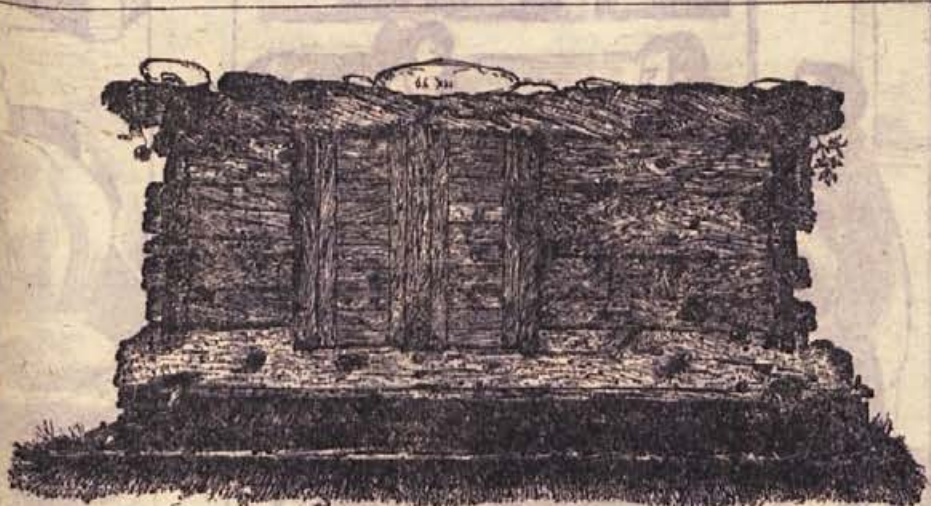
Otroci streljajo nanje z zračnimi puškami! Ali res ni nikogar, ki bi jim dopovedal, da taka igra ni dostojna in ni primerna za mladega človeka. Zračna puška ni igračka za nezvojenega otroka ali mladca!

Jutri zvečer, 8. februarja, ob šesti uri popoldan bo v Dolenjskem muzeju odprta razstava originalnih barvnih gravur k Prešernovim sonetom akademskega slikarja Mihe Maleša. Dijk gimnazije Novo mesto Franc Erpič bo deklamiral sonete iz Sonetnega venca.

Studijska knjižnica Mirana Jarca bo v muzeju razstavila knjižne izdaje Prešernovih del.

Glasbena šola Novo mesto bo v muzeju razstavila glasbene stvaritve na besedilo Prešernovih pesmi.

14. februarja ob pol osmih

Miro Kugler: STARA KAŠČA (1959)

Zazidalni načrt v črnomaljskih izložbah

V kratkem bodo Črnomaljšani videli v izložbah trgovin osnutek zazidalnega načrta severnega in srednjega predela mesta Črnomelj. Osnutek je izdelal inž. Saša Sedlar iz Ljubljane, ki je pred nedavnim osnutek tudi javno zagovarjal na posvetovanju s predstavniki ObLO, svetov pri ObLO, društva inženirjev in tehnikov, gospodarskih organizacij in drugih ustanov.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove
DOLENJSKI LIST!

Do kdaj bo Novo mesto brez pionirske knjižnice?

Komaj so dosegli kljuko na vratih, tako majhni so bili. »Ali bi lahko dobili knjigo? Se pomnite tovariši?« Tako so vprašali cicibančki, ki jih je bilo skoraj za celo sobo. Njihove oči so proseče gledale in kmalu so bile polne solza, ko so jim povedali, da v študijsko knjižnico lahko prihajajo le večji, dijaški srednjih in strokovnih šol, uslužbenci itd.

Človeku postane hudo ob pogledu na te malčke, ki si iščejo razvedrila v knjigah, vendar jim tega nihče ne nudi. Saj niso tu samo cicibančki; veliko je že pionirjev, ki jih morda zanimajo nastanki vseh modernih motornih vozil, poleti v vesolje; druge morda zanimajo potopisi, tretje zopet kaj drugega in končno, saj je tu tudi obvezno šolsko čtivo! Kje naj dobijo vse te knjige? Res, da je v Novem mestu tudi preurejena ljudska knjižnica, toda knjige, ki jih ima mladina za čtivo, so le redko na policah, ker so izposojene.

Veliko je bilo že govorjenja glede pionirske knjižnice v Novem mestu. Za vse vrste knjižnic v Novem mestu pa bi bilo vprašanje prostorov zadovoljivo rešeno, če bi študijska knjižnica dobila v last bivšo Gregoričovo hišo, ki se drži njene stavbe. Tu bi bila v prostorih, kjer je bila do sedaj postaja LM, pionirska knjižnica, poleg nje pa ljudska knjižnica. V gornjih prostorih bi bili delovni in upravni prostori študijske knjižnice, akcesija, matični in centralni katalog in morda sčasoma tudi informacijska služba. Med obema stavbama bi uredili prehod z dozidavo mostovža ali kako drugače.

Ta rešitev bi bila najugodnejša za študijsko, ljudsko in za pionirsko knjižnico za najmanj 20 let. Prav zdaj je za pametno rešitev teh vprašanj najugodnejši čas!

M.K.

Milan Filipčič: REICHSTAG V PLAMENIH

Grozil mu je, da ga bo napodil iz vodstva. Ko se je Strasser 7. decembra vrnil v svojo hotelsko sobo, je sedel in napisal Hitlerju dolgo pismo, v katerem daje ostavko na svoj položaj v stranki. V pismu je opisal ves potek odnosov v stranki in napadel nedoslednost Hitlerjeve taktike...

Ce bi se Strasser boril v stranki, bi morda lahko celo vrget Führerja. Toda »ce« je samo prazno uganje — kajti dogodki so šli svojo pot. V nacističnem tabornu so bili poparjeni. Goebbels piše: »Zvečer nas je obiskal Führer. Težko je biti vesel. Vsi smo obupani zaradi nevarnosti, da bi moglo priti do razpada cele stranke. Tedaj bi bil ves naš trud zaman... Izdaja, izdaja, izdaja!« Hitler je zmeden in izjavlja: »Ce se bo stranka nekega dne razbila, se bom ubil!«

Toda Strasser ni bil uporen. Nikoli ni mislil na upor, kot je sumil Hitler. Ni skušal zbrati stalne opozicije proti Hitlerju v stranki. Enostavno, prešel je vso stvar in odšel. Ko ga je Frick iskal po Berlinu, je že sedel v vlaku, ki je drvel proti Münchenu, kjer je pobral družino in odšel na dopust v Italijo.

Strasserjev odhod je omogočil Hitlerju, da se je umiril in da se mu je povrnila samozavest. Strasserjeve dolžnosti v stranki so si razdelili Ley, Goebbels in Darré. Na sestanku 9. decembra so nacistični vodje in gaudeliterji ostro obsodili Strasserja. Führer je doživel plamenec pohval in odobravanje. Stranko je bilo potrebno tesno povezati. Ze 15. decembra so nacisti ustanovili centralno strankino komisijo (pod Hessovim vodstvom) z nalogo, da kombinira in povezuje strankino politiko za vso Nemčijo.

Schleicherja nesporazum z nacisti ni begal. Pogajal se je s šefi drugih strank in tudi s predstavniki delavskih zvez. Svoje načrte je razložil 15. decembra prek radia. Zaposil je poslušalce, naj pozabijo, da je vojak in da bo v primeru sile varoval koristi vseh. Izjavil je, da ne podpira niti kapitalizma niti socializma. Njegov namen je, da zagotovi delo vsem. Novih davkov ne bo, plač ne bo znižal. Vlada bo kontrolirala cene, predvsem cene živil in kuriva. Ohlubil je podpore, svobodo tiska in zborovanj! Koloniziral bo vzhodne pokrajine in uklinil prednosti velposelstnikov.

Schleicher je kljub temu zdrknil. Socialdemokrati in delavske zveze mu niso zaupali. Poznali so ga že od prej, ko je zrušil Brüninga, ki je imel prav tak program, kot ga je sedaj on sam obljubljal nemškemu ljudstvu. Izjaval je močan odpor industrijev in poselstnikov.

Nacistična sreča je bila prav te zadnje mesece pred prihodom na oblast najbolj opoteka. Führerju je manjkalo predvsem denar. Sami dolgov. Stranka mora znižati celo plače svojim številnim uradnikom in gaudeliterjem. Leto 1932 zaključuje Goebbels s temi besedami: »To leto nam je prineslo veliko nesreč. Preteklost je bedna, a kaže, da bo bodočnost temna in na pol črna; vse možnosti in upanje so popolnoma izginile.«

Leto 1933 - kljukasti križ nad Nemčijo

Usoda se je naenkrat bridko poigrala z nemškim ljudstvom. Kaj se je zgodilo? Kdo je sodeloval pri tej igri? V najbolj tesnobnih trenutkih, ko je v stranki še vedno (kljub tihemu Strasserjevemu odhodu) grozil razpad in je zabredla v nezasičane dolgeve, se je Hitlerju naenkrat nasmešila sreča. Von Papen se je 4. januarja 1933 — mirno, kot da se ni nič zgodilo — sestal s Hitlerjem v hiši bankirja Schröderja v Kölnu. Ze prihodnji dan so berlinski listi (na veliko presenečenje obeh) poročali o tem sestanku. V Kölnu se sicer še nista dogovorila za novo vlado Hitler-Papen, vendar je to bil že prvi stik. Oba sta se želela masševati Schleicherju. Hitlerju je zopet pritekel denar, kajti iz svojih vrst je pognal voditelja protikapitalistične struje — Strasserja. Industriji so razvezali močnjake in plačali vse nacistične dolgeve.

Goebbels je zato nekaj dni kasneje zapisal: »Finačni položaj se je nenadoma izboljšal... Sedanja vlada ve, da se ji bliža konec. Če uspešno, nismo daleč od oblasti.«

Nacisti so bili zadovoljni. Spletke proti Schleicherju so prepustili von Papenu, ki je pogosto obiskal starega predsednika Hindenburga. Potrudili so se, da bi v javnosti izbrisali vtis, da jim mogoče upada. Pomembno so zmagali na volitvah v državi Lippe 15. januarja. To zmagajo je spremljal tak propagandni trušč, da jim je celo skupina okrog Hindenburga nasleda. To se ni bilo vse. Nacisti so priredili množične demonstracije pred komunistično centralo — pred »Domom Karla Liebknechta« v Berlinu. Vlada je omahovala in nato prepovedala protikomunistične demonstracije.

NOVOMESKO KOPALIŠČE NA KRKI JANUARJA 1963 (Foto: Niko Paulič)

Policija proti strip-teasu

V Izraelskem glavnem mestu Tel Avivu z napetostjo pričakujejo izid velikega spora, kjer naj bi bilo rešeno vprašanje, ali je ples golih deklet v tej deželi dovoljen ali ne. Pred nekaj meseci je namreč strip-tease tudi v Tel Avivu začel svoj zmagoslavni pohod. Lastniki nočnih lokalov so naročili dekleta iz Pariza in večbarvne žaromete, nato pa so si lahko samo še meli roke: bari so bili vsak večer nabito polni.

Nekega dne pa se je v vse skupaj vmešala policija. Agenci tako imenovane »javne morale« so se, občečeni v civilne obleke, pomešali med gledalce in ugotovili, da plesajo dekleta — vsaj ob koncu točke — popolnoma gola.

Lastnike nočnih lokalov so takoj poklicali na zagovor in jim prepovedali tak program. Toda ti so se postavili v bran: sklicevali so se na neki zakon,

ki je podoben angleškemu in ki pravi, da osebne svobode nikakor ne gre omejevali. Do končne rešitve spora pa so naročili dekletom, naj imajo tudi ob zaključku vsake točke na sebi »najmanjmalneje« garderobe.

Policija je znova nastopila: aretirala je lastnike lokalov, dekletom pa svetovala, naj izpopolnijo svojo garderobo. Zdal vsi čakajo na odločitev sodišča. Najbolj menda lastniki nočnih lokalov in barov, ki sedijo v zaporu, ni manj pa tudi Izraelci, katerim je bil — tako bi vsaj sodili po obiskih v lokalih — strip-tease nad vse všeč.

Mengele je živ

Bivši nacistični zdravnik v zloglasnem taborišču Auschwitz Joseph Mengele je živ in se skriva v Južni Ameriki. Do zdaj so večkrat sporočili, da je ta zločinec mrtve. Naj-

novejši dokaz o tem, da je živ, je dejstvo, da je bil te dni pred sodiščem v Frankfurtu proces, na katerem je Mengelejeva žena zahtevala v njegovem imenu, naj mu vrnejo zdravniški naslov. Sodišče je to odklonilo, češ da je Mengelejeva žena zahtevala v njegovem imenu, naj mu vrnejo zdravniški naslov. Sodišče je to odklonilo, češ da je Mengelejeva žena zahtevala v njegovem imenu, naj mu vrnejo zdravniški naslov.

Pleščni škof

Ideje »prečistilnih očetov« angleške cerkve za propagiranje religije med mladino morajo pač hoditi »časom v korak«. Nedavno tega je guilfordski škof na proslavi ob koncu gradnje nove cerkvene zgradbe pristal, da »pristojno mladino v splošnem razpoloženju zapleše tudi twist...«

Prvi francoski vojaki v Novem mestu

Po Vrhovčevi »ZGODINI NOVEGA MESTA« priredil T. K.

Ivan Vrhovec, gimnazijec v Novem mestu, je leta 1891 izdal precej obsežno in zanimivo zgodovino Novega mesta. V njej je popisal vse pomembnejše dogodke od ustanovitve mesta pa do 19. stoletja. S spretnim in duhovitim pisanjem je dosegel, da je bralca pa je čitanje knjige tembolj zanimivo, ker je vse napisano v slogu, ki je bil v tistem času v uporabi. V zgodovini Novega mesta je precej drobnih podrobnosti, ki so zelo duhovito napisane in bodo tudi današnji bralci zanimale in razvedrile. Eden takih dogodkov je Vrhovec srečanje Novomeščanov s prvimi Napoleonovimi vojaki. Preberimo njegov opis.

Vrtoglavi in razburjeni Francozi so bili že pred petimi leti (misli na leto 1792) zgrabili za orožje, da se ubranijo nemškega cesarja, ki jim je žugal, da jim razdere Pariz, kje ne bo ostal kamen na kamenu, če se ne strezniljo. Toda stvar se je zasukala popolnoma drugače. Francozi so se s cesarjem tako čvrsto spoprijeli, da mu niso le zaustavili poti v Pariz, ampak mu vzeli celo lepo in bogato deželo Belgijo, ki jo je dobil le še enkrat za par mesecev, potem pa nikdar več nazaj. V vojsko zapleteni Francozi niso hoteli prej mirovati, dokler nemškega cesarja popolnoma ne pripognejo k tlom. Leta 1795 zgrabijo ga na treh straneh, celo na Laškem. Spomladi leta 1796 je prišel Napoleon na Laško ter prevzel poveljstvo nad francosko vojsko.

Predno je minulo leto, po metel je vse avstrijske polke z Laškega in jih zapodil v tirolske in goriske hribe. Za njimi pa so drli Francozi v deželo, kjerkoli je peljala kaka cesta vanjo. Dne 1. aprila 1797 je pri marširala iz Logata prva francoska četa z muziko v Ljubljano, ki jo je vodil general Bernadotte.

Novomeščani so ugledali prve francoske vojake dva dni pozneje, nego Ljubljanci. Dne 3. aprila zvečer je prijezdila semkaj francoska konjeniška patrulja, ki je štela 14 glav. V Novem mestu na priliko ni bilo 3. aprila, ko je prijezdila tjejak francoska patrulja, ne jednega avstrijskega vojaka. Prihod onih štirinastih Francozov je napravil v Novem mestu grozen, to da nepotreben strah. Mestna gosposka je pozneje poročala o teh stvareh višemu oblastvu v Ljubljani, da dejala, da so se vedli ti ljudje jako dobro. Za koliko so oškodovali meščane? Neki Jager, kotlar in zajedno pivovar (!) moral je dati, ko je prišla patrulja v mesto, vina, piva in kruha,

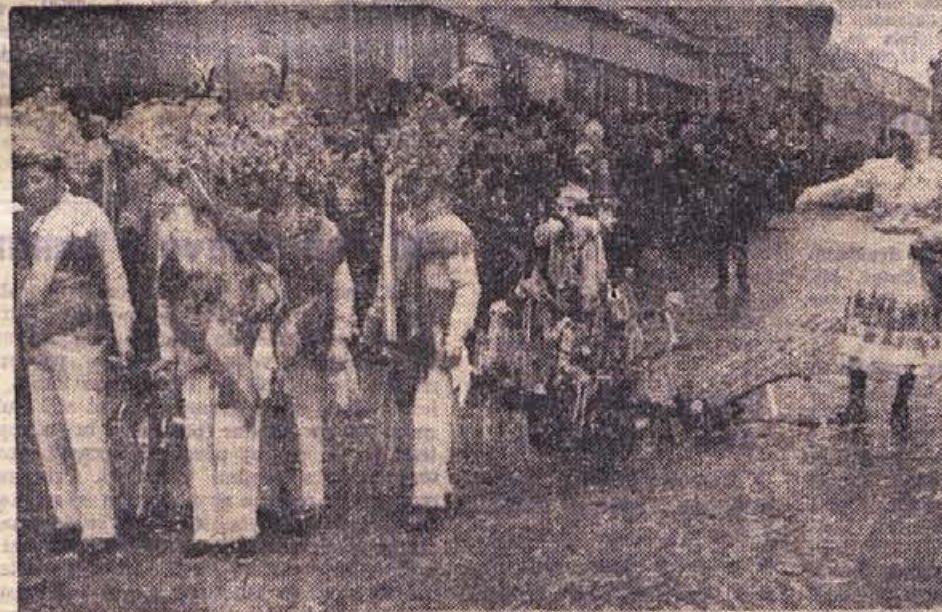
protokolu, pisanem na seji nalašč pretraval nasilnost mestnega zbora, ali pa je francoskih vojakov, da bi iz mestne blaginje iztisnil čim večjo odškodnino. Tudi o požrešnosti domaćih avstrijskih vojakov zvesto poroča zgodovinar. Preberimo, kaj piše: Tudi v Novem mestu so hitro zvedeli o sklenjenem premirju. Vest o tem dogodku je prinesel poseben kurir. Ta z veselo novico došel vojak pa je bil mnogo nezmernejši v telesnih potrebah, nego onih štirinajst Francozov, sovražnikov. Mestna gosposka je izdala zanj za hrano, vino, punč, kavo, rozoljo (vrsta janeževga likerja) in za krmo njegovemu konju 13 goldinarjev in 40 krajcarjev.

Ob zaključku poglavja pa pravi takole. Ta protokol je zanimiv zaradi tega, ker dokazuje, da so se domači vojaki vedli huje od sovražnikov, dalje pa dokazuje tudi, da so bili Novomeščanje reveži, naj so potovali skozi prijatelji ali sovražniki. Drobna epizoda iz novomeške preteklosti, ki iz vabi današnjemu bralcu hudomušen smehljaj.

24. februarja bodo v Ptujju že tretji priredili karnevalske prireditve, da bi čim širšemu krogu prikazali ohranjenost pustne običaje in s pravnim karnevalskim vzdušjem v mestu razvedrili številne goste in domačine. Organizacija bo letos v rokah Zavoda za folklorne in karnevalske prireditve. Osnova za to zamisel je kurentovanje v Markovcih blizu Ptujja, ki so v vseh letih po vojni vzbujala zanimanje tiska, filma, televizije in prirediteljev kulturnih festivalov. Kurentje iz Markovcev so pogosto vabili v Opatijo in Koperc, prav tako pa tudi v Ljubljano, Celje in Maribor. Pred tremi leti so ptujski politični in upravniki organizirali, naj bodo vsako leto v mestu folklorne in karnevalske prireditve, saj so ravno tu ohranjeni običaji in jih ljudje lahko najboljše spoznajo v tem okolju. Sklenili so tudi, da bodo vabili vsa-

ko leto sorodne skupine iz ostalih krajev Slovenije. Tako je bil zadnje dve leti Ptuj ob pustu v središču pozornosti. Pobude, pohvale in tudi kritike so omogočile pripravljalnemu odboru, da si je po dveh letih pridobil veliko izkušenj.

Posebno pozornost zaslužijo kurenti iz šolskega področja Markovci. Njihovi ovički kužli, pošastno oblikovane kape, lepo zvenci zvonci in jezevka so znamenitosti, ki jih radi gledajo vsi ljudje, od najmlajših do najstarejših, in posnemajo fotografijo, posebno na barvne filme, kjer pride do izraza vsa pestrost. Orač, gambele, picke in vile prikazujejo večina mladi ljudi je z juckanjem in petjem od hiše do hiše. Povsod so jim odprla vrata in povsod jim dajejo popotnico — klobaso, jajca ali denar, pa še kaj za pod zob in suho grlo. Zanimive so tudi folklorne skupine z Dravskega polja,

Orači iz Lancove vasi na Dravskem polju na ptujskih pustnih prireditvah

ki prikazujejo neudčkanega ženina, ki se mu ni posrečilo najti neveste. Vesela mladina, običajna v domače noše, ga posadi na posekan bor in ga s pesmimi in obredi pelje po vasi. Ravno tako so zanimive skupine iz Prekmurja z gostovanjem in pustni lavljari iz Cerklja, ki bodo letos zbrani v Ptujju in privabljali goste iz vseh strani Slovenije in sosednje Hrvaške.

Pripravljalni odbor bo ure, daj tako, da bodo prireditve potekale od 10. do 13. ure, nato pa si bodo lahko gostje ogledali Ptuj, se okrepčali in se nato odpravili domov. Prireditelji prosijo vse skupine, ki nameravajo sodelovati, naj se pravočasno prijavijo zaradi razporeda in sprejema. Do prireditve ni več daleč in v organizacijo bo še dosti dela. Prireditelji bodo letos poskrbeli za posebna presenečenja pri programu in za dober sprejem v gostiščih.

V. J.

JEROME JEROME:

RECEPT

Nekega dne sem stopil v Britanski muzej, da bi pogledal nekaj o boleznih, ki me je napadla. Zdi se mi, da je sio za sensasi nahan. Ko sem prečital, kar je bilo trebs prečitati, sem pričel od dolgega časa listati po zdravniških knjigah. Ne spominjam se prve bolezni, na katero sem najprej naletel, toda že sem bil popolnoma prepričan, da jo imam. Za hip sem otrnil od strahu, nato pa sem nalaževal z listanjem. Prečital sem znake tifusa in takoj uvidel, da ga imam že več mesecev, ne da bi sploh vedel zanj. Ko sem prešel na malarijo, mi je postalo jasno, da se bo najpozneje čez deset dni pri meni pričela najakutnejša faza te bolezni. Z davico sem, kot je bilo videti, prišel na svet. Nadaljnje branje me je privedlo do strahotne ugotovitve, da skoraj ni bolezni — razen otroške paralize — ki je ne bi imel.

Prišel sem razmišljati. Brez dvoma sem bil za medicino zelo zanimiv primer. Pravi dobitke za medicinsko fakulteto. Če bi študentom nudil možnost, da me proučujejo, jim sploh ne bi bilo treba hoditi po bolnišnicah. Sam sem bil cela bolnišnica. Dovolj bi bilo, da samo mene pregledajo, pa bi že lahko šli na diplomski izpit. S strahom sem se vprašal, koliko življenja mi še preostaja.

Prišel sem si odpavati pulz. Dolgo ga nisem našel, nato pa se mi je vendarle zazdelo, da sem ga občutil. Vzel sem uro. Stosedenštirideset udarcev na minuto. Polizkusil sem prislusniti bitju svojega srca. Ni mi uspelo. Otikal sem si čelo in vse telo od pasu do glave, šel sem z roko preko beder in hrbta. Ničesar nisem mogel čutiti. Polizkusil sem pregledati svoj jezik. Iztegnil sem ga, kolikor je bilo mogoče, in zaprl eno oko. Videl sem samo vršček jezika. Edina korist, ki sem jo imel od tega, je bilo prepričanje da imam škrlatinko. V čitalnico sem vstopil srecen in poln zdravja, iz nje pa sem odšel kot stara ruševina.

Zakaj ne bi obiskal svojega zdravnika, ki je bil razen tega tudi moj dobri prijatelj?

— Kaj ti je? — me je vprašal.

— Nočem te dolgo nadlegovati, dragi prijatelj, z naštevanjem vsega, kar imam, — sem mu odgovoril in mu na kratko povedal, kaj sem na sebi odkril.

Prijel me je za roko, otikal moj pulz, me potrkal po prsih, ko tega nisem pričakoval — kar je bilo od njega zelo podlo — nazadnje pa me je potipal po čelu.

Po pregledu mi je napisal recept, ga zložil in mi ga izročil. Vtaknil sem ga v žep in odšel v prvo lekarno. Se na misel mi ni prišlo, da bi ga razgrnil in prebral. Ko sem recept izročil lekarnarju, mi je na moje veliko začudenje dejal, da mi ne more ustreči.

— Ali niste lekarnar? — sem ga vprašal?

— Lekarnar sem že —, mi je odgovoril mož v belem plašču, — toda vam bi lahko ustregel edino, če bi imel namesto lekarne hotel ali restavracijo. Ker pa sem samo lekarnar, vam žal res ne morem ustreči.

Prebral sem recept.

Na njem je bilo napisano: »Pol kilograma bifteka in liter črnega piva vsakih šest ur. Vsako jutro šest kilometrov srehoda. Spet ob enajstih. In nikar si ne obremenjuj glave s tem, česar ne razumeš!«

Pomirjevalno sredstvo...

Kdor ne more pomiriti svojih razburjenih živcev s tabletami, lahko za spremembo poizkusi s pomirjevalnimi slikami. »Droge v obliki dekorativnih modernih slik ponuja v Londonu »Skupina sedmih«. Interesenti prejmejo listo, ki predstavlja neko vrsto občutka. Po takem naročilu pošljejo lastniku razburjenih živcev primerne slike. Poizkusiti bo treba...

TOKIO: prepovedani nočni reaktivci

Japonska vlada je sklenila, da bo na mednarodnem letališču pri Tokiju prepovedala pristajanje in vzletanje reaktivskih letal v času od enajstih zvečer do šestih jutraj. Prepoved bo pričela veljati s prvim aprilom in je odgovor na številne proteste in prošnje prebivalcev v okolici letališča, ki jim hrup reaktivskih motorjev kani nočni počitek.

Težave z vero

Vera nekaterim beduinskim plemenom v Jemenu prepoveduje, da bi se dotaknili slike ali fotografije žene. Jemenska vlada pa namerava v kratkem izdati kot plačilno sredstvo kovance, na katerih bi bila vkovana med drugim tudi ženska glava. Poglavarji beduinskih plemen so zaradi tega pri jemenski vladi ostro protestirali, kajti nikakor ne bi radi ostali brez denarja.

— Jih vidiš, sosedove bahače? Povsod kažejo svoj visoki standard...

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ

PRIREDIL: Stanko Šimenc RIŠE: Janez Gruden

124. Kjerkoli se je prikazal Kriš, povsod je bil v središču pozornosti. Za nalašč je hodil od gostilne do gostilne. Kamor je vstopil, je bilo nekaj minut po njegovem prihodu nabito polno. Kadar je odšel, se je gostilna prav tako hitro spraznila. Vsi so pričakovali, kaj bo.

125. Staro in mlado starenje Sandersonu 25 tisočakov,« so sili v Kriša, ko je vstopil. »Izbral sem si ta kraj za letno skisane oblake.

126. Kriš in Cok sta postavila v Sandersonovo kočjo vitel, ki je škripal, kot da bi vikel rudlo iz jame. Na vrvi je obesil vedro, zraven lažne jame pa sta navlekla kamenja. Potem sta pokupila v Dawsonu razstrelivo, ki so ga imeli v zalogi. Zvečer sta za kočjo razstreljevala kamenje.

Več kot 32 milijonov za štipendiranje in izobraževanje kadrov v Brežicah

Komisija za gospodarstvo in delavsko samoupravljanje pri ObSS Brežice je v želji, da bi ugotovila, če so bila sredstva, porabljena za izobraževanje, koristno vložena, izdelala analizo. Kot so ugotovili, so delovne organizacije in zavodi ter ostali organi v letih 1960, 1961 in 1962 porabili za štipendiranje in druge oblike izobraževanja kadrov 32 milijonov 546 tisoč dinarjev. Podatke za analizo so posredovale delovne organizacije, zavodi, svet za zdravstvo in socialno varstvo in svet za šolstvo pri ObLO.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da so delovne organizacije in zavodi porabili za štipendiranje okrog 3 milijone 800 tisoč, za ostale oblike izobraževanja 8 milijonov 200 tisoč, ljudski odbor pa je hkrati porabil za štipendiranje 20 milijonov 455 tisoč dinarjev. V teh zneskih niso upoštevana sredstva, porabljena za razne oblike političnega izobraževanja, ki so jih prispevale deloma družbene organizacije, deloma pa tudi podjetja.

Namen analize smo že omenili. Zbrani podatki so pokazali, da pri štipendiranju vse premalo razmišljamo o štipendistu. Ali smo se pozanimali, preden smo mu namenili družbena sredstva, kakšen je, kakšen je bil njegov dosedanji učni uspeh? Ali smo ga spremljali med tem, ko je študiral, se zanimali zanj in njegov študij? Ali smo dovolj pretehtali to, ali bo izpolnil naše upe, postal dober strokovnjak, ki bo vračal vložena sredstva, se zanimal za proizvodnjo in napredek podjetja, postal dober družbeno-politični delavec, aktivni upravljavec in človek, ki bo gojil in razvijal tradicije revolucije?

Marsikdaj in marsikje smo na to pozabili. Mnogi štipendisti, ki so s pomočjo družbenih sredstev prišli do večje izobrazbe in boljšega kruha, so na to pozabili. Niso nam vrnili tega, kar smo vložili vanje!

Ko bi pregledali delovna mesta, za katera smo jih štipendirali, bi bržkone ugotovili, da dela na njih zelo malo naših štipendistov. Takoj, ko jim je potekel pogodbeni staž (neredko po tudi prej), so zapustili podjetje, zavod ali občino in odšli drugam, tja »kjer so jim nudili boljše kruhe«, kot so nam povedali pred odhodom. Pozabili so, koliko smo žrtvovali zanje, da so postali strokovnjaki.

Ce pretehtamo takšne in podobne ugotovitve, bomo videli, da smo s štipendiranjem in izobraževanjem dosegli marsikaj, kljub temu pa mnogo manj, kot bi lahko. Strokovnjakov nam kljub milijonom, ki smo jih porabili, še vedno primanjkuje. Torej ne bomo smeli več štipendirati in nuditi pomoči pri izobraževanju tako kot doslej. Te naloge se bo treba lotiti resneje in na nove načine.

O ugotovitvah analize in priporočilih ObSS bo razpravljaj ljudski odbor na eni izmed prihodnjih sej.

M. A.

POVEČALI BOMO ŠTEVILO ČLANOV SZDL

V krajevni organizaciji Socialistične zveze v Dobovi je bilo doslej včlanjenih 56 odst. prebivalcev z volilno pravico. Naj poudarimo, da je včlanjenih pravzaprav več, v 56 odstotkih pa so zajeti samo tisti, ki plačujejo članarino. Organizacija bo skušala letos povečati število članov za toliko, da bi zajeli 70 odst. vseh prebivalcev. Brez dvoma bo s tem precej dela, pričrpani pa smo tudi, da bodo Dobovčani in okoliški prebivalci, ki jim je prav Socialistična zveza posredovala v zadnjem času toliko ugodnosti (naj omenimo samo preurejeni prosvetni dom), brez oklevanja posnemali zgled drugih in postali vestni člani SZDL.

J. M.

Vse kaže, da bo Bizeljsko, priljubljeno turistično področje, kmalu radi zahajajo vsi, ki si žele pristne domačnosti in gostoljubja, ostalo brez gostinskih obratov. V preteklem letu so prenehale delati kar štiri gostilne. Kje bodo dobili obiskovalci v sezoni (neredko jih je prišlo po več avtobusov na dan) hrano in ostalo postrežbo, saj je ostal samo en lokal? — Na sliki: Pepca Očakar s pomočnico v gostišču v zadrugnem domu, ki je prenehalo delovati z novim letom. Takšno »krčenje« občutijo najbrž tudi abonenti, ki jih je na Bizeljskem nekaj desetlet. Ali so morda krivi davki?

Na Bizeljskem gradijo dve cesti

Prebivalci vasi Dramlje in Vitna vas ter vasi Drenovec in Bukovje gradijo ceste, ki jih bodo povezale z ostalim svetom. Na področju Dramelj in Vitne vasi deluje najboljša podružnica Socialistične zveze na Bizeljskem. Vsi prebivalci so člani SZDL in vsi sodelujejo že več let pri gradnji ceste. Enako prizadevni so tudi prebivalci Drenovca in Bukovja. Obe cesti bosta kmalu dograjeni, že zdaj pa služita svojemu namenu in omogočata prebivalcem vsakodnevne prevoze v vpregami. Oboji so pod vodstvom Socialistične zveze, s sodelovanjem prizadevnega krajevnega odbora Bizeljsko in ob podpori občine Brežice pričeli z gradnjo obeh cest in s prostovoljnim delom podesetorili sredstva, ki so jih dobili kot pomoč!

Investicijska banka in Jugobanka sta tovarni v Kaštel Sučurcu odobrili 3 milijarde 111 milijonov dinarjev kredita za rekonstrukcijo in razširitev obratov za proizvodnjo polivinilklorida. Proizvodnja polivinilklorida se bo povečala od 8000 na 18.000 ton.

najnujnejše, in se pogovoriti z ljudmi najprej o tem. Krajevni samoprispevek, za katerega smo se odločili lani, bo veliko odlegel. To je čutili že zdaj. Z njim smo dokazali svojo pripravljenost in voljo za sodelovanje, zato laže prosimo za pomoč pri občini, tem pa nam jo z večjim razumevanjem nudijo. Samoprispevka se je lani nabrala

O trgovini so na Bizeljskem že velikokrat razpravljali. Zlasti gospodinje, ki so morale v gneči čakati uro, pa tudi uro in pol preden so prišle na vrsto, so se jezile. Trgovsko podjetje »Krk« iz Brežic zdaj preureja sosednji lokal, v katerega se bo preselila špecerija, v dosedanjem pa bo ostala prodajalna manufakture. Naš posnetek kaže samo del vsakdanje gneče pred strežnim pultom.

Kaj pa, če se bo baraka podrla?

Krajevni odbor v Kapelah pri Brežicah razpolaga s 120 tisoč dinarji sredstev za popravilo poti, s 330 tisočaki iz udeležbe od občinske doklade, okoli 200 tisoč dinarjev na leto pa z mesejo dohodki od sejmišča in javne tehnične (oboje upravlja krajevni odbor). Sejmišče daje zadnje čase manj dohodkov kot nekdanj, ker je samo 8 ple-menskih sejmov na leto. S tolikšnimi sredstvi bi se dalo marsikaj narediti. Popravila potov so letos zastala; krivja je zgodnja zima. Kljub temu pa je še marsikaj, kar čaka prihodnj rok. Videti je, da se bo baraka pri sejmišču vsak čas podrla, če se je krajevni odbor ne bo usmili in je popravil.

Morda bi kazalo pohiteti z javno razsvetljavo, o kate-

Izvršni odbor ObO SZDL v Brežicah

V izvršnem odboru novega občinskega odbora SZDL Brežice je 9 članov; predsednik je Ivana Živič, člani pa Janez Cerovšek, Karel Čater, Franc Kebe, Silva Luter, Vin-ko Zagmajster, Stane Rebernik, Mile Bučan in Anton Harapin.

Čemu »stari« in »mladi« med mladino v Kapelah?

V mladinski organizaciji v Kapelah se že nekaj časa sem vleče kreg med »stari« in »mladi« ... Slišati je, da so bili v novo vodstvo izvoljeni mladinci, ki se obiskujejo šole, v prejšnjem vodstvu pa je bila skupina takšnih, ki so že v službah. Slednji so kupili gramofon, zdaj pa se obe »stranki« prepirata okoli tega, kdo bo koga in kdo ima večje zasluge ... Bojimo se, da jim bo na račun takšnega nepotrebnega krega ušlo pomembno gradivo, ki ga je pretresala LMJ na nedavnem kongresu v Beogradu, zato bo bolje, če se bodo sporazumeli in se z združenimi močmi lotili nalog, ki jih prav v Kapelah ne manjka!

BREŽIŠKE VESTI

Slovo od Slavka Cetina

25. januarja ob 14. uri nas je zelo pretresla vest, da smo nenadoma izgubili vestnega in poštvovalnega uslužbenca ObLO Brežice in vzornega političnega delavca tovariša Slavka Cetina.

Slavko Cetin se je rodil 1925. leta v Mostecu pri Dobovi. Bil je sin revne delavske družine. Že kot mladenič in progovni delavec v Dobovi je v letih 1943 do 1945 sodeloval z OF. Po osvoboditvi je bil nekaj časa pri Ljudski milici, potem pa je služil kadrovske rok v JLA. Pri vojakih je bil sprejet v SKOJ, kmalu zatem pa tudi v KPJ. Po vrnitvi iz JLA so ga izvolili za organizacijskega sekretarja okrajnega komiteja LMS v Krškem. Ko so krški okraj ukiniti, je tovariš Slav-

ko postal tajnik občinskega ljudskega odbora na Catežu.

Pozneje je tam služboval kot šef krajevnega urada. Zaradi

okroglo milijon, preostanek pa bomo primaknili iz rednega šolskega proračuna. Pri gradnji vodovoda do šole bi lahko prebivalci pomagali več, kot so, saj je bilo z izkopom jarkov za cevi mnogo odvečnih težav in smo morali najeti težake.

Vse kaže, da ljudje zelo radi razpravljajo o tem, kar jih tišči, in da so povsod pripravljeni sodelovati. Z večjim razumevanjem in zaupanjem sodelujejo z zadrugo, odkar smo v lanski jeseni po vseh vaseh sklicevali se-stanke o kmetijstvu, o obnovi vinogradov, o jesenskem odkupu in podobnem. Zlasti odkup vin je potekal bolje, ker smo se z vinogradniki dogovorili za dneve odkupa po posameznih vaseh. Se vedno pa ljudje sodijo, da je obveščanje o tem, kar jih neposredno zadeva, prepočasno in želijo razpravljati o ukrepih, preden jih pristojni organi sprejmejo. Tudi primeri, da pristojni organ na pripombe občanov ne reagira dovolj hitro ali pa sploh ne, veliko škodujejo. Doživeli smo naslednji primer: dve leti smo na zborih volivcev razpravljali o dveh kašiputih, ki bi jih bilo treba postaviti v naselju Bizeljsko. V naših močeh je bilo samo opozorilo; dejstvo, da smo morali kar dve leti čakati na to, da sta kašipota »zrasla«, pa na prebivalce ni vplivalo ohrabrujoče ... Približno tako je zdaj tudi z obnovo vinogradov. Na široko smo o tem razpravljali s prebivalci. Odločili so se za sodelovanje, zadruga pa ni dobila kreditov, čeprav so bili vsi elaborati pravočasno vloženi. Zapu-panje ljudi je s tem omajano, to pa povzroča nepotrebne težave.

Se naprej bomo naše člane obveščali o vsem, kar jih zanima, z njimi razpravljali in usmerjali dejavnost s pomočjo krajevnega odbora in ostalih samoupravnih organov, katerim moramo priznati, da so bili doslej res delavni.

Od kod težave s kamnolomom?

Krajevni odbor na Bizeljskem uporablja za vzdrževanje poti in kolovozov na svojem področju gramoz iz Klanjca na Hrvaškem. Kubični meter gramoz v tamkajšnji gramoznici velja 700 dinarjev, prevoz od tam na Bizeljsko pa od 1100 do 1400 din za kubik. Če bi imel krajevni odbor svojo gramoznico, bi stal kubični meter gramoz 200 do 300 din (prebivalci bi ga kopali sami), razen tega pa bi precej prevozov opravili okoliški gospodarji brezplačno s svojimi vpregami. Primeren kraj za gramoznico so našli, z gospodarjem so se dogovorili, vloga je na občini že od leta 1961 — pa še danes kljub večkratnemu povpraševanju ni rešen! Krajevni odbor je dobil konec lanskega leta od 1 odstotnega deleža od občinskih doklad namesto 640 tisoč din le 500 tisočakov. Na zadnji seji ljudskega odbora je bilo odbornikom rečeno, da je krajevni odbor potrebna sredstva za odpiranje gramoznice že dobil. Odborniki krajevnega odbora in prebivalci se vprašujejo, kaj storiti, da bi bili stroški za vzdrževanje cest in potov manjši?

posebnega prizadevanja je bil 1960 odlikovan z redom dela. Ko je bil referent za delovne odnose pri ObLO Brežice, kjer je bilo njegovo zadnje delovno mesto, je bil zelo priljubljen. Sodeloval je tudi v raznih organizacijah in društvih. Med drugim je bil član predsedstva občinskega sindikalnega sveta in njegov podpredsednik, predsednik delovnega kolektiva ObLO Brežice, preds. kadr. komi-sije pri obč. odboru SZDL Brežice itd. Povsod je bil zgleđen tovariš in svetovalec.

Na njegovi zadnji poti 27. januarja ga je spremljalo skoraj tisoč ljudi. Lepi pogreb je pokazal, da je bil tovariš Slavko Cetin res priljubljen in dober tovariš.

Neločljivo je senovski krajevni praznik povezan z likom senovskega rudarja — borca za socializem, večkratnega zmagovalca v storilnosti in visoki proizvodnji, ki je bila posebno prva povojna leta izredno pomemben činitelj za hitro obnovo porušene domovine. Vsem prebivalcem Senovega in tamkajšnje okolice čestitamo za letošnji krajevni praznik in hkrati želimo prebivalcem novih uspehov!

PRAZNIK SENOVŠKIH OBČANOV

Senovo bo 9. februarja praznično odeto. Tega dne bodo proslavljali ljudje tega kraja in okoliških vasi krajevni praznik. Spominjali se bodo prihoda slavne XIV. udarne divizije na Senovo 8. februarja 1942. In ljudje bodo ob spominu na ta dan prav gotovo govorili tudi o napredku in nadaljnjem razvoju kraja. Zato smo nekaterim zastavili nekaj vprašanj.

Na prvo vprašanje, kateri dogodek med NOV jim je ostal najbolj v spominu, so odgovorili:

Karel Šterban, predsednik krajeve organizacije SZDL: »17. januarja 1945 smo se v Prevorju sestali aktivisti in nekateri politični delavci zaradi dogovora o nadaljnjem delu na terenu. Nenadoma so Nemci na smučeh ob 13.30 obkolili hišo, v kateri smo imeli sestanek. Dva naša tovarišta sta bila smrtno zadeta, eden pa ranjen. Italijanska bomba, ki sem jo vrgel med Nemce, mi je pravzaprav rešila življenje. Ta dogodek mi bo ostal vedno v spominu.«

Jože Korinšek, šef krajevega urada:

»Spominjam se dveh dogodkov: prihoda borcev XIV. divizije na Senovo in prihoda borcev tretjega bataljona iz Bohorja na Senovo v septembru 1944. Med vsemi dogodki pa želim omeniti veliko požrtvovalnost naših žena-aktivistk z Bohorja in okolice, ki so oskrbovale in prenašale potrebščine in obvestila za borce.«

Ivan Kmetec, tajnik gasilskega društva in odbornik KO SZDL:

»Prihod XIV. divizije na Senovo.«

Roman Sotler, predsednik TVD »Partizani«:

»Leta 1944 sem se kot otrok nekega dne mudil v Radejvi hiši na Malem Kamnu. Hišo so Nemci zažgali, jaz pa sem bil v njej. Po naključju sem se zadnji trenutek rešil iz goreče hiše.«

Ali ste zadovoljni z razvojem kraja?

Karel Šterban: »Zadovoljen. Po osvoboditvi je bilo zgrajenih več novih hiš in nešteto drugih objektov, asfaltirana je bila cesta, v teku pa je regulacija Dovškega in Reštanjskega potoka.«

Jože Korinšek: »Kako naj bi ne bil! Od 1945. leta je bilo zgrajenih nad 200 stanovanj, gasilski dom, kino dvorana, asfaltirana je bila cesta, napeljavno okoli 12 kilometrov vodovoda, zgrajen občinski dom, ki ga sedaj uporablja zdravstvena služba, dokončana je bila cesta Senovo-Veliki Kamen itd. Povsod je vi-

den velik napredek.«

Ivan Kmetec: »Nisem povsem zadovoljen. Rudniku primanjkuje zaloga premoga, gradnja cementarne pa je bila odklonjena. Niso nam še znane prave perspektive razvoja kraja. S tem pa me mislim podcenjevati vsestranskega napredka v našem kraju, ki je bil dosežen po osvoboditvi.«

Roman Sotler: Od leta 1952 je bil dosežen v kraju ogromen napredek. To me veseli.«

Katera dejavnost se je na Senovem najbolj uveljavila? Imate kakšen predlog?

Karel Šterban: »Rudarstvo. Zaradi pomanjkanja zaloga premoga so že izdelani načrti za gradnjo cementarne na Senovem, o njih bo zadnje besedo izrekla Zvezna investicijska banka. Na Senovem naj bi se razvila kovinska industrija, mislim pa bo treba na ustanovitev kakšnega obrata za zaposlitev ženske delovne sile. Morda bi se našla tu rešitev za ustanovitev obrata konfekcije »Lisca« iz Seynice. Prav bi bilo, da bi »Remonta« s Senovega razvil lesno galanterijo.«

Jože Korinšek: »Po mojem se je na Senovem zlasti uveljavila dejavnost »Svoboda«. Le žal, da nimamo primerne prostora za kulturno-prosvetno dejavnost.«

Ivan Kmetec: »Rudarstvo.«

Roman Sotler: »Komunalna dejavnost. To potrjuje gradnja ceste, vodovoda, kopalne bazena, ureditev okolice itd.«

Kaj na Senovem najbolj pogrešate?

Karel Šterban: »Kulturni dom, v katerem bi bili klubski prostori, knjižnica, čitalnica ter kavarna. Pogrešamo še tržnico in javno stranišče.«

Jože Korinšek: »Najbolj pogrešam obrtnih uslug, ker jih skoraj ni, kulturni dom in tržnico, ki naj bi oskrbovala prebivalce z zelenjavo, sadjem in drugimi kmetijskimi pridelki.«

Ivan Kmetec: »Osebnopogrešam športne in kulturno-prosvetne dejavnosti. Obe društvi na Senovem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev živitarita. Predlagam več sredstev za te namene. Ustanovili naj bi celjsko nogometno podzvezo, kamor bi bila vključena tudi zasavska športna društva.«

Ali berete Dolenjski list in kako vam ugaja?

Karel Šterban: »Komunista glasila dajejo listu pestrost. Se več bo potrebno dopisovati in objavljati iz naših krajev. List redno prebiram.«

Jože Korinšek: »Preberem vsako številko Dolenjskega lista in moram pritrditi tistim, ki pravijo, da je Dolenjski list zelo zanimiv in njegova vsebina pestra.«

Ivan Kmetec: »Sem naročnik Dolenjskega lista in sem z njim zadovoljen.«

Roman Sotler: »Zelo mi ugaja »Dolenjski«, ker dobro poroča iz naših krajev in ga zato zelo rad prebiram.«

Drago Kastelic

TRGOVSKO PODJETJE

»PRESKRBA«

Senovo

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI

~ ČESTITA

- ~ ZA KRAJEVNI PRAZNIK
- ~ VSEM SVOJIM STRANKAM
- ~ IN SE JIM SE NADALJE
- ~ PRIPOROČA!

Izšla je nova številka »NAŠIH POGOVOROV«

Občinski odbor SZDL v Vidmu-Krškem je konec januarja izdal prvo letošnjo številko »Naših pogovorov«. Na prvih straneh obravnava glasilo organizacijo in vsebino dvodnevnega seminarja za predsednike krajevnih organizacij. Nadalje poroča o sklepih občinske konference SZDL. Zelo nazorno in

zanimivo je prikazano stanje članstva in vodstvenega kadra pri krajevnih organizacijah. Iz teh podatkov je razvidno, da je na območju občine 8.775 članov SZDL, od tega 3.232 delavcev, 2.008 kmetov, 1.846 upoštevancev in gospodinj ter 827 ostalih. Krajevnih organizacij SZDL je 20, podružnic 26 in

Danes plenum občinskega komiteja mladine

Danes ob 14. uri bo razširjeni plenum občinskega komiteja LMS v Vidmu-Krškem. Tone Goltež, ki je kot delegat mladine iz občine Videm-Krško prisostvoval VII. kongresu LMS, bo poročal o delu kongresa. Plenum bo obravnaval tudi razna organizacijska vprašanja in sprejel več zaključkov.

VSEM PODJETJEM IN USTANOVAM, KAKOR TUDI PREBIVALSTVU SENOVEGA ČESTITAMO ZA KRAJEVNI PRAZNIK Z ZELJO, DA BI V BODOČE DOSEGLI ŠE VEČ USPEHOV ZA NA-PREDEK KRAJA!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO

- OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
- KRAJEVNA ORGANIZACIJA SZDL
- KRAJEVNI ODBOR ZB
- OSNOVNA ORGANIZACIJA LMS

SKUPNA SEJA VODSTVA SZDL

30. januarja je bila v Vidmu-Krškem skupna seja bivšega in novega občinskega odbora SZDL. Vsi člani bivšega občinskega odbora SZDL so dobili v znak priznanja za uspešno delo knjigo »S XIV. divizijo«.

Na seji so obravnavali program dela za prvo tromesečje, ustanovili več komisij in imenovali izvršni odbor občinskega odbora SZDL.

Program dela predvideva, da bodo v prvem tromesečju štiri seje občinskega odbora SZDL. Na sejah bodo obravnavali: izvajanje zaključkov občinske konference SZDL, družbeni plan in proračun občine za leto 1963, statut komune in priprava volitev v oblastvene organe.

Za uspešnejše delo SZDL so bile v sklopu občinskega odbora SZDL imenovane komisije in izvoljeni predsedniki ter člani komisij: komisija za družbeno upravljanje (predsednik Branko Voglar), orga-

nizacijsko-kadrovska komisija (Lojze Rihtar), komisija za organizacijo in društva (Ciril Plut), komisija za idejno-vzgojno delo (Slavko Smerdel), predsedstvo konference žena (Zvona Tomažič), komisija za prošnje in pritožbe (Rezi Pirc), komisija za izseljenke (Jože Korinšek), komisija za tisk in Prešernovo družbo (Rudi Druškovič) in Stana Janžek), komisija za izvenarmadno vzgojo (Slavko Kunej).

kar 21 sekcij. Število sekcij v občini: za izobraževanje 7, za komunalno dejavnost, 5, za gospodarsko-politična vprašanja 4, za socialno varstvo in varstvo družine 2, za kmetijstvo 1, za kulturno in prosvetno delo 1, za turizem 1. V odbore KO SZDL je bilo izvoljenih 226 članov, v občinski odbor SZDL pa 26 članov. Prav tako je prikazano stanje članstva SZDL v primerjavi s številom volivcev v posameznih krajevnih organizacijah.

»Naši pogovori« nadalje poročajo o tekmovanju KO SZDL 23. januarja se je sestala organizacijsko-kadrovska komisija pri občinskem odboru SZDL in ocenila poročila ter delo organizacij. Pri tem je ugotovila, da so do sedaj dosegli: Brestanica 274 točk, Senovo 270, Kostanjevica 215, Leskovec 198, Pijavsko 188, Breže 162, Raka 160 itd. Poročili pa niso poslale organizacije Dolenja vas, Podbočje, Presladi, Sutna, Videm-Krško desni breg in Veliki Podlog.

Glasilo objavlja vrh tega sestavek Krajevni praznik Senovega z okolice, podatke o plačani članarini za leto 1962, plan za 1963 ter zanimivo rubriko: Občani sprašujejo.

POSAVJE

Gradnja nove šole na Vidmu

Nedavno je bilo na Vidmu posvetovanje predstavnikov družbenih organizacij, političnega in občinskega vodstva in kolektiva os-

novne šole. Razpravljali so o gradnji nove šole na Vidmu. Načrt za šolo je tolmačil inž. Vojko Cerovšek. Zmogljivost šole bo po tem načrtu 750 otrok, v eni učilnici pa bo prostora za 32 do 36 otrok. Predračun nove gradnje znaša okoli 180 milijonov dinarjev. Udeleženci posvetovanja so k osnutku načrta dali več pripomb. Poudarjeno je bilo, naj bi občani iz tega šolskega okoliša pomagali s prostovoljnimi akcijami pri zbiranju lesa in prevozu materiala. Kazalo bi tudi organizirati delovno brigado za začetna dela. Z gradnjo bodo pričeli že letos. Dograjena naj bi bila v dveh do treh letih. To je odvisno pač od finančne zmogljivosti in od prostovoljnega dela občanov. Prostor za novo šolo je določen na travniku levo od bivšega videmskega pokopališča.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

si in predsednik ter sekretar občinskega odbora SZDL. Izvršni odbor sestavljajo Branko Voglar, Ciril Plut, Slavko Smerdel, Lojze Rihtar, Zvona Tomažič, Lojze Stih in Slavko Lipar.

Novi občinski odbor SZDL bo imel polne roke dela, saj je občinska konferenca sprejela kar 21 sklepov, ki so zelo pomembni za nadaljnje

Športniki na smučanju v Vidmu-Krškem

25 plavalcev z Reke je bilo v januarju 14 dni na smučanju v Vidmu-Krškem. Stanovali in hranili so se v hotelu Sremič. Športniki so bili z zimovnjem zadovoljni in so se vrnili na Reko z najboljšimi vtisi. Lepi tereni za smučanje blizu Vidma omogočajo razvoj zimskega turizma. Plavalci z Reke pa so bili med prvimi, ki so prišli na smučanje v naše kraje.

V Podbočju so že končali šolo za starše

Na pobudo Delavske univerze in občinske zveze DPM Videm-Krško je krajevna organizacija DPM v Podbočju, že v decembru organizirala šolo za starše. Proti pričakanju se je v šolo prijavilo preko 40 žena. Kljub letošnji hudi zimi so pridno prihajale dvakrat tedensko na predavanje celo iz več kilometrov oddaljenih vasi. S predavanji so bile žene navede zadovoljne, saj so dobile mnogo nasvetov, ki jih bodo s pridom uporabile pri vzgoji svojih otrok.

Ob zaključku so organizirale prijeten večer z naslovom »Me sprašujemo — vi odgovarjate«. Žal, se zaključnega večera niso mogli ude-

ležiti vsi predavatelji, se pa ob tej priložnosti zahvaljujejo prav vsem, ki so se kljub mrzlim zimskim večerom potrudili priti v Podbočje in žrtvovali svoj prosti čas. Žene so izrazile željo, da bi s tako obliko izobraževanja še nadaljevali, na predavanja pa bi povabile tudi moške.

Prav gotovo so prometne nesreče na javnih poteh v vseh državah — reč družbeni problem. Število prometnih nesreč pa bi lahko znatno zmanjšali, če bi se vsi prometni udeleženci res držali pravil o cestnem prometu.

Pozdrav s Senovega

Zdravstveno predavanje v Loki Dve lepi nedelji v januarju

NAŠ OBISK

»Dolenjski list nam je postal zvest prijatelj...«

Vsak četrtek prispe na sevniško pošto nad 200 izvodov Dolenjskega lista. Se pred nekaj leti »Dolenjec« v Sevnici ni bil tako številčen. Potem pa so marljivi sevniški pismonoše začeli pridobivati nove naročnike in uspeh ni prebiral naš list, ker pišete o življenju in delu iz naših krajev. Opažam, da ga željno pričakujejo ob četrtkih. Dogodilo se je že, da je Dolenjski list prišel v Sevnico z enodnevno zamudo. Takrat sem moral ljudem odgovarjati na številna vprašanja, kaj je z listom. To dokazuje, kako priljubljen je list in kako radi ga prebirajo.

— Z vsebino lista so ljudje torej zadovoljni. Ali v njem še kaj pogrešajo?

— Predvsem kmečkih nasvetov.

— In kaj zadnje čase govorijo ljudje o našem listu?

— Zaradi spremembe okraja se predvsem zanimajo, če bo list tudi v bodoče prinašal vesti iz naše občine.

— Ali ste s službo in plačo zadovoljni?

— S službo sem, s plačo pa ne. Osebnih dohodkov pismonoše so po mojem premajhni. Upoštevati je treba, da dnevno prehodim 20 do 25 kilometrov in mislim, da za to odgovorno službo nisem dovolj plačan.

— Kakšna je vaša želja?

— Zgraditev nove pošte v Sevnici in delno povečanje osebnih dohodkov. Mislim pa, da to ni samo moja želja, temveč tudi želja vseh sevniških pismonoš. D. K.

izostal. Samo pismonoša Tone Zupančič je pridobil v zadnji akciji še 21 novih naročnikov. Obiskati smo ga nameravali na pošti, pa so nam povedali, da si je pone srečil roko in ga zato ni v službi. Nič ga ni motilo, ko smo ga obiskali v njegovem stanovanju; kar po domače smo se pogovorili o tem in onem. Povedal nam je tole:

— Za Dolenjski list sem se takoj ogrel. Toda ni treba misliti, da zaradi tega, ker sem sam Dolenjec, temveč predvsem zaradi njegove zanimive vsebine. Ljudje radi

Delavska univerza v Sevnici je skupno z občinskimi odborom SZDL pripravila načrt predavanj z različno tematiko. Z delom so že začeli in pripravili predavanje o vzgoji in posebno predavanje za organizacijo rezervnih oficirjev in podoficirjev. Te dni pa so pričeli s predavanji o zdravstvu obiskovati tudi podeželje. Tako je v Loki predavala ginekologinja dr. Marija Pesjakova o temi »Prva pomoč v družini in nalezljive bolezni«. Učilnica v šoli je bila kljub mrazu zasedena.

Dr. Pesjakova je uvodoma poudarila, da bi morala biti vsaka mati seznanjena z o-

SEVNIŠKI VESTNIK

snovami prve pomoči. Poljudno, vendar strokovno je pripovedovala o fizičnih, kemičnih in naravnih poškodbah, še posebno pa je opozorila poslušalce na osnove u-

metnega dihanja. V drugem delu predavanja je govorila o nalezljivih boleznih in o cepivih. Poslušalci so z velikim zanimanjem poslušali njene besede.

Ob koncu predavanja je tovariš Jelko Stojš zavrtel tri filme o očeh, o širjenju tuberkuloze med ljudstvom in o vodi, ki je lahko naš prijatelj in sovražnik. Poslušalci so bili zadovoljni s predavanjem in se je predstavnik Ljudske univerze v njihovem imenu pristožno zahvalil vsem, ki so jim predavanje omogočili. Prepričani smo, da bo prihodnje predavanje o zobozdravstvu ravno tako dobro obiskano.

Stanko Skočir

Izvolitev komisij in zadolžitev za krajevne organizacije SZDL

Na nedavni seji občinskega odbora SZDL v Sevnici so izvolili predsednike in člane komisij: organizacijsko-kadrovsko komisijo vodi predsednik Maks Zemljak, komisijo za ideološko-politično delo Anton Klenovšek, komisijo za sodelovanje z društvi in organizacijami Mirko Stojš, komisijo za družbeno upravljanje Mišo Keršič in komisijo za prošnje in pritožbe Rudi Malešič.

Prav tako so zadolžili člane občinskega odbora SZDL za pomoč krajevnim organi-

zacijam SZDL: za Studenec, Bučko, Primož — Antona Klenovška, za Bučko — Franca Iljaža, za Kampilje — Šmarčno — Maksa Zemljaka, za Križ — Stanko Camloha, za Sentjanž — Alojza Kostreva, za Zabukovje — Mirka Stojša, za Orehovo-Ledino — Draga Grebenca, za Drožanje in Lončarjev dol — Janka Blasa, za Vitovec — Staneta Rešeto, za Radno — Majdo Brodar, za Breg — Vero Škerlec, za Loko — Rada Tavčarja, za Podgorje — Stanka Vovka, za Telče, Tržišče in Malkovec — Lojzeta Udovča, za Kal in Murnice — Jožeta Pavlina, za Blanco in Poklek — Vinka Geča, za Boštanj — Ivana Možica, za Gabrijelo — Marico Presekar, za Budno vas — Anico Keber, za Krmelj in Sevnico — Dušana Brelaha, za Podvrh, Razbor in Vel. Cernik — Viktorja Auerja.

V nedeljo, 6. januarja, je »Partizana« v Sevnici priredil za vso mladino v svojih vrstah čajanko. Ob 9. uri se je zbralo v Domu Partizana pri pogrnjenih mizah okoli 160 cicibanov, pionirjev in mladincev. Po pozdravnem nagovoru tov. predsednika sta na filmskem traku stekla dva risana mladinska filma in dokumentarni film o malem medvedku. Zatem so vodniki in vodnice, članice in člani upravnega odbora postregli mladini z izdatno malico. Dopoldne je minilo v veselem rajanju in je vse prehitro minilo.

Predzadnjo nedeljo pa je TVD »Partizana« priredil smučarsko tekmovanje v skokih in slalomu. Udeležilo se ga je 11 članov in okoli 45 mladincev. Pri članih je zmagal Slavko Zupanc, med pionirji pa se je uvrstil na prvo mesto Borut Bizjak. Tekme sta vodila Drago Bizjak in Franc Tihole.

Če bo vreme ugodno, bodo Sevnčanini lahko še gledali taka tekmovanja! —

Lepo darilo za šolarja je mladinska povest T. Seliškarja:

JADRA NA ROBU SVETA

790 din

• IZDALA DOLENJSKA ZALOŽBA

Pred občinsko konferenco komunistov, ki delajo na področju kmetijstva

12. februarja bo v Trebnjem občinska konferenca članov ZK, ki delajo na področju kmetijstva. To je prva izmed šestih konferenc, ki jih bo občinski komite organiziral v letošnjem letu. Na zadnji seji se je namreč občinski ko-

mite odločil, da bo o posameznih problemih, s katerimi se komunisti srečujejo pri svojem delu, skliceval konference, na katerih naj bi skupno našli odgovore.

Gradivo za konferenco pripravlja komisija občinskega komiteja, ki jo sestavljajo: inž. Branko Voljč, Janez Gartner, Janez Mihevc in Ivan Longar. Poglejmo nekaj najvažnejših ugotovitev komisije:

— od skupnih rodovitnih površin v občini 29.747 ha ima družbeni sektor samo 3.679 ha ali 12,4 odstotka, od tega obdelovalnih površin le 632 ha ali 5,25 odstotka;

— na površinah v zasebni lastnini 26.068 ha gospodari 3.492 posestnikov, to se pravi, da pride na eno gospodarstvo le 7,47 ha zemljiških površin, kar nam govori o veliki razdrobljenosti zemljišč;

— vrednost proizvodnje na 1 ha znaša v družbenem sektorju 442.000 din, v zasebnem pa le 212.000 din;

— delavcev, ki imajo nad 3 ha zemljišč, je v občini 217;

— na delo izven občine se vozi 172 lastnikov zemljišč;

— v kooperacijski proizvodnji s kmetijsko zadru go sodeluje od 3.492 gospodarstev 2.370;

— v zadnjih treh letih se je sestav prebivalstva v občini spremenil za 16 odstotkov v korist nekmetov;

— število kmetijskih strokovnjakov se je v zadnjih treh letih povečalo od

4 na 16 ali za 400 odstotkov.

Ze iz navedenih podatkov je razvidno, da je gradivo za konferenco izredno bogato in obsežno, na podlagi česar lahko pričakujemo, — zlasti ker bodo konferenci prisostvovali komunisti, ki operativno delajo v kmetijstvu — poglobljeno razpravo in koristne sklepe.

Slavko Kržan

Novoizvoljeni občinski odbor SZDL v Trebnjem

Člani novega občinskega odbora Socialistične zveze v Trebnjem, izvoljeni na zadnji redni konferenci:

inž. Tončka Avguštin (Mirna), Bojan Brezovar (Sentrupert), Nace Dežman (Mirna), Tone Gole (Trebnje), Marjan Hočvar (Beli grič), Stane Hrihar (Trebnje), Tone Košak (Mokronog), Darko Krištof (Mirna), Slavko Kržan (Trebnje), Alojz Lamut (Dobrič), inž. Ciril Lenardič (Dob), inž. Marija Nahtigal (Trebnje), Ciril Pevec (Trebnje), Anton Praznik (Veliki Gaber), Franc Režun (Trebnje), Jože Sever (Trebnje),

Janez Oven (Trebnje), Marija Turk (Sela-Sumberk), Franc Vovk (Trebnje), Franc Zidar (Trebnje), Tone Zibert (Velika Loka).

Člani nadzornega odbora so: Franc Zidar (Trebnje), predsednik, Tone Kožamelj (Trebnje), Fran Gamze (Sentilovrenc).

K-Sopac-CuelljaMa Izvršni odbor ObO SZDL sestavljajo: inž. Tončka Avguštin (Mirna), Tone Gole (Trebnje), Stane Hrihar (Trebnje), Slavko Kržan (Trebnje), Ciril Pevec (Trebnje), Franc Vovk (Trebnje) in Tone Zibert (Velika Loka).

ČATEŽ KOT TURISTIČNI KRAJ

Ze pred prvo svetovno vojno je bil Čatež znana turistična točka. Iz Trebnja je na Čatež vodila markirana peš pot, ki pa so jo, žal, opustili.

Pa tudi v sami vasi ni opaziti, da bi kaj bolj skrbeli za razvoj turizma. Včasih je bila vsaka hiša po svoje zanimiva in polna različnega cvetja. Ravno tako je slabo z gostinskimi uslugami. Tu je samo en gostinski lokal, ki je zastarel in ne ustreza higien-skim predpisom. Na različnih sestankih so razpravljali, da je treba začeti z adaptacijo gostinskega lokala, ki je bil med vojno porušen, vendar pa je ostalo le pri sklepih.

Lovska družina Velika Loka je že leta 1960 zgradila pol

ure od Čateža lepo lovsko kočjo, ki je mnogim še neznan. V začetku so družini obljubljali denarno pomoč, vendar je ostalo le pri obljubah, tako da kočja še ni elektrificirana, lovska družina pa nima dovolj sredstev, ker mora le-te odvajati v sklad za nabavo divjadi v gojitvene namene.

Letos so začeli graditi gozdno cesto od vasi Razbore pa do meje z litijsko občino, tako da bo dostop do kočje

možen z vsemi motornimi vozili.

Zelo dobro bi bilo, da se na najvišji točki Čateža; na vrhu »Bajturna«, postavi razgledni stolp, od koder bo lep razgled po Zasavju, kočevskih gozdovih ter Gorjan-cih.

Ce hočemo, da si zopet pridobimo turistični sloves, je potrebno, da komisija za turizem pri ObLO Trebnje pri-me krepko za delo, se poveže z ostalimi turističnimi organizacijami, s primerno propagando pa skrbi, da bo v turističnem prostoru Čatež, kar bo pripomoglo, da si bodo turisti, ki se sedaj peljejo po avtocesti, vzpeli tudi tja. Sm.

TREBANJSKE NOVICE

Obnovljeno čateško sadjarstvo

Ena od najvažnejših nalog, ki jih predvideva program razvoja kmetijstva LRS, je tudi akcija načrtne in kompleksne obnove sadjarstva. S porastom življenjske ravni rastejo tudi potrebe družbe po prehranskih artiklih. Površine obdelovalnih zemljišč na prebivalca iz leta v leto padajo, zato je naša naloga, da vsa kmetijska zemljišča kar najbolj racionalno izkoristimo.

Kmetijska zadruga ima lepe načrte. V okolici Čateža namerava obnoviti 118 ha jablanovih nasadov in 2 ha češpelj. Vsi predvideni nasadi bodo kolikor mogoče strnjeni. V teh predelih bomo sadili sorte, ki jih zahtevata sadni izbor in tržišče (jonatan, zlata parmena, rdeči delicious — izg. delišes).

V samem nasadu ni predvideno večje skladišče, ker bodo sadje, namenjeno za izvoz ali prodajo, odpeljali naravnost v hladilnico v Zagor pri Ljubljani. Destilacija »Dana« in sušilnica »Gredaa« na Mirni pa bosta sadje slabše kvalitete predelali v sadne sokove in drugo.

Še preden začnemo z obnovo plantažnih nasadov, pa moramo dosedanje sadovnjake temeljito očistiti, staro, bojno drevje posekati, kajti le tako bomo odpravili bolezni in škodljivce, nevarne sadnemu drevju.

LJUDJE MED SEBOJ

Bila je delavka v velikem podjetju. Zaslužila ni slabo. Nekega dne je prišla v pisarno in na veliko presenečenje uslužbenecv zahtevala delavsko knjižico. Doma je povedala, da odhaja. Čez pet dni je pisala. Pečat je bil inozemski.

»Mama in ostali, ne zamerite, da vam nisem nič povedala. Odsla sem s fantom, ki ga imam rada. Pregovoril me je. Trenutno dela pri ne-

DVE PISMI

se privajam. Toda tu bom samo nekaj časa, dokler oba ne dobiva službe v mestu. Zelo lepo je tostran, le škoda, da ne znam drugače govoriti kot po slovensko... Ne vem, če se bom še kdaj vrnila, vsaj kmalu ne, ker se nameravam poročiti. Poročila se bom z njim, brž ko bova malo več zaslužila. Odslej zame ne skrbite, ker sem v dobrih rokah.

Mesec dni ni bilo pisma, po dveh mesecih je prispela samo razglednica s pozdravi in pripisom »Dobro se imam«, šele tretji mesec, ko so se njeni domači že pripravljali na novoletne praznike, se je oglasil pismonoša in izročil debelo pismo. Bilo je njeno. — »Ljuba mama, ata, brat in sestra! Tukaj ne morem več živeti. Taka sem, da me ne bi več poznali. Zadržite dni samo jokam. Gospodar mi pravi, da nisem počenega groša vredna. Mama, če bi doma v tovarni toliko delala kot tu, bi gotovo zaslužila 40.000 dinarjev. Ne prenesem zaničevanja... Z njim sem se sprla in dokončno prekinila. Odsel je v Kanado, ne da bi mi povedal. Nikoli več me ne bo nihče potegnil za nos. Boljše je domače blato kot inozemski med, čeprav ne vem, kakšen je... Čez tri ali štiri dni pridem domov. Ne zamerite mi, da si po vsem tem, kar sem storila, ne da bi vam povedala, še upam prestopiti domači prag.

Po novem letu je res prišla domov. Bila je tiha, kot vsa tista slovenska dekleta, ki v tujini niso našla svoje sreče...

Premalo črnega zlata — tudi za Črnomelj KANIŽARICA:

V prodajalno »Usnje-tekstil« v Črnomlju je prišel moški, snel klobuk z glave in vprašal: »Pri vas kasirate za premog?«

»Da, kar sem pridite,« je odgovorila prodajalka za desnim pultom. »Imate nakazilo, koliko ste ga prejeli?«

»Tule piše: 1500 kg. Koliko bo?« Moški je iz denarnice že potegnil šopek tisočakov.

Ko je rekel »Na svidenje!« je prodajalka še dvakrat vzela tisti blok. Prvič je naredila račun za 1 tona, drugič za 1.300 kg. Vsakemu nekaj — kupec je velik...

• SAMO PREMOGA

NI...
»Kaj pri vas lahko naročijo, koliko premoga potrebujejo?« sem vprašal.

»Da, tuda premoga ni,« je rekla prodajalka.

»Zakaj?«

»Premalo ga nakopijejo. Zima je. Potrebe so večje. Premog kupujejo tudi prebivalci okolišnih vasi.«

»Koliko so ga letos stranke naročile in prejele?«

»Ne morem odgovoriti,« je rekla. »Počakajte šefa, on ve.«

»Kmalu pride?«

»Da, kmalu. Moral bi biti že tu.«

Preden je prišel šef, sem si ogledal police s tekstilom in konfekcijskimi izdelki. »Veliko prodaste?« Manj kot novembra in decembra lani. Za obleko so ljudje pravočasno poskrbeli, za kurjavo pa...

• LAHKO BI GA PRODALI

200 TON...
Šefu sem ponovil vprašanje o naročilih in prodaji.

»V decembru so interesi potrebovali okrog 100 ton premoga. Preprodali smo ga veliko manj. Če bi ga imeli, bi ga lahko prodali najmanj 200 ton,« je rekel šef.

»Imate že dolgo dogovor s Kanižarico?«

»Že več let. Pri nas ljudje premog naročijo in plačajo.«

• ZAKAJ ZMANJKUJE PREMOGA?

Načelnik za gospodarstvo pri ObLO Črnomelj tovariš Franc Cimerman je v razgovoru povedal:

»Po mojem je glavni vzrok za pomanjkanje premoga povečana potrošnja kuriva zaradi nepričakovano hude zime. Rudnik v Kanižarici si vsestransko prizadeva, da bi nakopal dovolj za pogodbene odjemalce in zasebne potrošnike. Če bi imel več delovne sile, pa bi proizvodnjo še povečal. Ima premalo jamskih delavcev. Zaradi trenutnih te-

Danes: združena konferenca invalidov

Na današnji združeni konferenci Zveze vojaških vojnih invalidov v Črnomlju in Metliki bodo razpravljali predvsem o delu organizacije v preteklem letu in njenih bodočih nalogah. Med drugim bodo letos sodelovali v pripravi za proslavo 20-letnice SNOS v Črnomlju in se množično vključili v sodelovanje pri izbiri kandidatov za nove organe oblasti. Na konferenci bodo razen tega govorili o sodelovanju z ostalimi družbenimi in političnimi organizacijami. Pričakujejo, da se bo razprava dotaknila predvsem skrbi za člane in invalidskega dodatka.

žav stanje res ne more biti drugačno in so svede prvi na vrsti pogodbenci.«

»Koliko premoga odpremo v druge kraje?«

»Ne vem natančnih podatkov. Vprašajva železniško postajo Črnomelj!«

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Dvignil je stušalko in zvedel:

»Vsak dan gne iz Črnomlja najmanj 10 vagonov premoga. Danes, zadnjega januarja, so ga odpreli 11 vagonov.«

Izredna mladinska konferenca občin Črnomelj in Metlika

Komiteja LMS v Črnomlju in Metliki sta za 17. februar napovedala izredno mladinsko konferenco, ki se je bo udeležilo 95 delegatov iz obeh belokranjskih občin. Na konferenco se v obeh občinah temeljito pripravljajo. V teh dneh potekajo še konference vaških aktivov v črnomaljski občini, ki morajo med drugim izvoliti tudi delegate za skupno občinsko konferenco.

Pričakujejo, da bo obravnavala na izredni mladinski konferenci načela predvsem naslednja vprašanja: stanovanjske probleme mladine, prevoz delavcev, vlogo mladine po občinskem statutu in statutih gospodarskih organizacij, najnižji osebni dohod.

Ob koncu sindikalne šole

V ponedeljek, 11. februarja, se bo v Črnomlju končala večerina sindikalna šola, ki se je začela 10. decembra lani. Sprva se je prijavilo 30 obiskovalcev, vendar je bilo kasneje na predavanjih le 17 do 18 slušateljev. Predavanja so bila dvakrat na teden, gradivo pa so predavatelji obdelali v 51 urah.

Kljub temu, da je bila izbira predavateljev in predavateljev dokaj dobra, pa uspeh šole ni popolnoma zadovoljiv. Kmalu se je izkazalo, da večerne ure niso najbolj primerne za precej zahtevna predavanja. To se je poznalo pri obisku in slabšem dojemanju gradiva. Razumeti moramo, da so bili slušatelji ves dan zaposleni in utrujeni. V bodoče bi kazalo o zadevi tehteje razmisliti in organizirati ustrezno šolo v takem času, da bi bili zadovoljni z obiskom in znanjem slušateljev.

• DA BI BILO KONEC ZIME!

Nekaj črnomaljskih gospodinj sem vprašal na cesti, ko so se vračale z živilskega trga:

»Kaj pravite o letošnji zimi?«

»Huda, izredno ostra je. Zakaj tisti, ki deli mrz, re varčuj: s snegom in burjo kot ne s kurjavo?« je bil njihov odgovor.

Vrtu tega pa še varčevanje, sem pomislil. Toda gospodinj je imela prav, zakaj zaradi pomanjkanja drv in premoga bomo kmalu vsi potrošniki mrzli. Res, dragocen je postal tale črni premog.

Ivan Zoran

dek, zaposlovanje ženske delovne sile, družbeno prehrano itd. Plenum občinskih komitejev se po združitvi ne bosta spremenila. Za okrajno mladinsko konferenco, ki bo sredi marca, bodo izvolili 10 delegatov.

PROIZVAJALCI: prihajajte na redne zdravniške preglede — obvarovali se boste poklicnih bolezni!

PREDLOG ZA NOVO MILIJARDO

Planerji črnomaljske občine so izračunali, da bi se letošnji družbeni plan v primerjavi z lanskim lahko povečal za 18 odstotkov. V osnutku, ki so ga sestavili na podlagi razprav in poročil gospodarskih organizacij, so navedli, da bi bila celotna vrednost bruto proizvodnje v tem času 7 milijard 672 milijonov dinarjev, kar je za eno milijardo 189 milijonov dinarjev več kot v letu 1962. Zatrjujejo, da obstajajo vse možnosti za povečanje proizvodnje do te stopnje. Novo milijardo v bruto produktu bi dosegli predvsem na podlagi povečane proizvodnje tistih panog v gospodarstvu, na katerih gradi občina svojo prihodnost.

V osnutku družbenega plana sta najbolj poudarjeni panogi gospodarstvo in kmetijstvo. V gospodarstvu polaga upe na idnustrijo, ki naj bi letos ustvarila 3 milijarde 587 milijonov dinarjev bruto produkta ali 32 odstotkov več kot v preteklem letu. Glavno breme bodo pri tem vzela na svoja ramena večja podjetja: rudnik v Kanižarici, BELT, BELSAD, obrat ISKRE v Semiču in ZORA. Tudi kmetijstvo bi moralo biti bolj donosno. Po prvih ocenah se bo proizvodnja v

januarja 6400 ton premoga!

Z novim letom je kolektiv kanižarskega premogovnika pod novim tehničnim vodstvom in z manjšo reorganizacijo v kadrih krepko prijel za delo. Letos so pred kanižarskimi rudarji ogromne naloge: po delovnem načrtu naj bi dvignili lansko proizvodnjo (59.100 ton) kar na 90.000 ton. Januarska obveznost je znašala 5.950 ton, v Kanižarici pa so v tem mesecu nakopali kar 6400 ton premoga in plan torej presegli za 8 odstotkov.

Januarski uspehi torej potrjujejo, da je kolektiv sposoben uresničiti postavljene naloge, saj je bila v minulem mesecu dosežena rekordna proizvodnja na enega zaposlenega. Kolektiv je uvidel stisko skupnosti, ki je nastopila zaradi hude zime; zato se je odločil za nedeljsko delo, kjer so razen rudarjev delali tudi vsi vodilni in drugi uslužbenci rudnika. Tako je podjetje z nedeljskim delom nakopalo januarja 376 ton premoga.

Belokranjski pregovor, da »se dan zjutraj lovi«, so kanižarski rudarji razširili; zdaj pravijo, da »se plan v začetku leta lovi...«. Izkušnje so namreč že pokazale, da tisto, kar v začetku leta izgubiš, med letom več ne uloviš!

Številke potrjujejo, kako velik je uspeh kanižarskih rudarjev. Huda mrz, slabi kamioni, otežkočen prevoz premoga na železniško postajo in več drugih ovir jim je bilo napoti, da uspehi niso še večji; zlasti pa se tudi pozna dotrajana separacija. Medtem ko je znašala lani povprečna mesečna proizvodnja 4900 ton, so januarja dosegli 6.400 ton. Proizvodnja na enega zaposlenega: lani 177 ton na mesec, letos januarja: 226 ton. Storitve v jami, računane v tonah na dnino, se je dvignila od lani 1,52 v januarju na 1,80, storitev v rudniku pa od 1,01 na 1,19. Pri povečanju proizvodnje za 30 odstotkov pa se je število zaposlenih dvignilo komaj za 2 odstotka (od 279 na 284).

Vse to nedvomno priča, da so se kanižarski rudarji letos krepko spopadli s proizvodnimi nalogami. Številke nam povedo, da smo lahko njihovih uspehov samo veseli, skupnost pa jim mora čimprej omogočiti dokončno izgradnjo rudnika, da bo lahko dalj skupnosti in sebi več kot daje v dosedanjih težkih pogojih!

-ar.

METLIŠKI TEDNIK

Nevesta v belem, s tančico, šopkom in v venčkom, je za današnji čas že zelo redka pojava. V objektivi smo jo ujeli — seveda z ženinom — v Metliki letos 21. januarja. Na sliki: nevesta Marija Slobodnik iz Vidošičev in ženin Alojz Plut iz Drašičev. Čestitamo!

☆ ZA KRAJEVNI PRAZNIK

CESTITA

VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM

KOMUNALNO PODJETJE

»REMONT«

Senovo

V ZADNJIH ŠTIRINAJSTIH DNEVIH:

ŠE 128 NOVIH NAROČNIKOV!

Od 22. do 29. januarja se je prijavilo naši upravi že 72 novih naročnikov, od 29. januarja do 5. februarja pa nadaljnjih 56; skupno torej v 14 dneh 128 novih naročnikov. Pregled zbiranja novih naročnikov v zadnjih 2 mesecih:

občina BREZICE:	130 novih naročnikov
občina ČRNOMELJ:	81 novih naročnikov
občina METLIKA:	54 novih naročnikov
občina NOVO MESTO:	487 novih naročnikov
občina TREBNJE:	133 novih naročnikov
občina SEVNICA:	116 novih naročnikov
občina VIDEM-KRSKO:	269 novih naročnikov
razne pošte:	156 novih naročnikov
inozemstvo:	16 novih naročnikov

Tudi v preteklih 14 dneh imajo največ zaslug za pridobivanje novih naročnikov pismonoše in uprave posameznih pošt, ki se jim ponovno zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje in jih vabimo, da v prihodnjih dneh obiščejo še tiste družine, hiše in posameznike, kjer še nimajo domačega pokrajinskega lista!

Na cesti že ob treh zjutraj

Letošnja zima je povzročila hudo zmedo v prometu. Ta bi bila še večja, če ne bi bilo cestarjev.

Sofer Ivan in sprevoznik France, ki vozita avtobus na redni progi iz Črnomlja preko Semiča, Dolenjskih Toplic, Žužemberka in Ljubljano, sta povedala, da sta zadovoljna predvsem z vožnjo od Semiča proti Črmošnjicam. Za ta del ceste so marljivo poskrbeli cestarji Lojze Rogelj iz Sred-

nje vasi, Albert Jakša in Mirko Skrinjar iz Gabra, Martin Cesar iz Vavpce vasi in Tone Plut iz Kota. V najhujšem mrazu so bili na cesti že ob treh zjutraj. Posipali so cesto, zlasti klance, že zjutraj, tako da je avtobus pripeljal popolnoma varno. Pohvaliti moramo tudi zelo poštenovalna traktorista Albina Sprogarja in Albina Šmuka z obrata KGPK Črmošnjice, ki sta se vedno rada odzvala za pomoč na cesti.

Sem ter tja po Mirni peči

Zaradi razsežnosti kraja bi Mirna peč res lahko že imela javno razsvetljavo. Za sedaj je ostalo le pri obljubah, čeprav prebivalci na svojih sestankih stalno prosijo zanjo. Vse kaže, da so celo na občini pozabili, da v Mirni peči še ni razsvetljave. V zadnjem času so namreč poslali dopis, da naj krajevni odbor nabavi nove žarnice in zamenja stare, ki ne gorijo več. Staro šolsko poslopje bi bilo potrebno vsaj malo popraviti. V učilnicah je hudo mraz, ker peč že dolgo niso bile prelozene in ne morejo ogreti prostorov. Velika večina učencev, ki zaradi dolge

poti pridejo promraženi v šolo, se v učilnicah ne more ogreti.

Za precejšnje število delavcev in uslužbencev, ki so zaposleni v Mirni peči, stanuje v izven nje, bi nujno potrebovali menzo, v kateri bi lahko dobili toplo hrano ali vsaj obrok za kosilo. Marsikdo lahko obediše šele zvečer, ko gre domov peš ali z vlakom, z menzo pa bi se stvar lahko uredila, saj bi bilo gotovo dovolj abonementov. Za prvo pomoč bi se lahko pomenili morda v gostilni, v kateri lahko dobiš sedaj med tednom le razne pijače, hrano pa samo ob nedeljah in praznikih.

Poseben primer je preskrba s kruhom, ki ga pripeljejo iz Novega mesta le vsake dva dni. Kupci ga navadno takoj razgrabi in ga drugi dan ni mogoče več dobiti. Morda bi se pa le lahko uredilo tako, da bi dobivali Mirnopečani svež kruh vsak dan iz Novega mesta?

Krajevni odbor je poskrbel za popravila vseh poti v Mirni peči, kamor so vložili ves denar, ki so ga imeli na razpolago. Nujno pa bi bilo treba poskrbeti še za zelo zanemarjeno pokopališče. Od družbeno-političnih organizacij je najbolj delavna SZDL, ki priskoči na pomoč povsod, kjer je to potrebno.

V »Dolenjki« bode v kratkem ustanovili mladinski aktiv, v katerega bod ovključili preko 60 mladih iz tovarne. Aktiv bo poskrbel za politično in kulturno delo mladine v Mirni peči, ki je v zadnjem času precej zanemarjeno. Izvolili so že pripravljali odbor, ki bo v kratkem pripravil ustanovni občni zbor in poskrbel za začetno delo.

Prebivalci so zelo zadovoljni z zdravstvenim domom, ki redno dela dvakrat na teden. Vsi pa si še želijo zobno ambulanto, vendar kaže, da se jim želja ne bo uresničila, ker ne morejo dobiti sredstev za opremo in instrumente.

Odkar je prenehal delovati potujoči kino iz Novega mesta, v Mirni peči nimajo več kina predstav. Od časa do časa jih obiščejo razni ansambli, ki vsaj malo oživijo zamrlo kulturno življenje. V zadnjem času so sklenili ustanoviti lastno kulturno-umetniško društvo in so imeli že ustanovni občni zbor. Za predsednika novega odbora je bil izvoljen tovariš Makše. Sedaj je edina zabava v Mirni peči televizor v združenem domu, ki pribavlja vsak večer precej gledalcev, predvsem mladine. Največje zanimanje vlada za športne oddaje, kar je razumljivo, saj je TVD »Partizan« najbolj delavno društvo kraja. Za ogled oddaj pobirajo tudi majhno vstopnino, ki jo porabijo za čiščenje prostorov in plačevanje naročnine za televizor.

Kaj je zanimalo vaše mladince?

Pretekli teden je občinski komite Zveze mladine Slovenije v Novem mestu priredil enodnevni seminar za vodstva vaških mladinskih aktivov. Dopoldne so poslušali predavanje o bodočnosti kmetijstva in socializaciji vasi, nakar so se v razpravi živo zanimali za vprašanja podružljanja, davčne politike, manjših posestev in hribovskih kmetov. V popoldanskem delu seminarja so sprejeli program tekmovanja v počastitev okrajne mladinske konference.

Obvestilo

o ustavitvi postopka

Lani aprila smo poročali, da je v Harinji vasi pri Otočcu gorelo. Na željo Jožeta Kraševca iz Harinje vasi 15. p. Otočec ob Krki, sporočamo, da je bil s tem v zvezi postopek proti njemu lani proti koncu leta ustavljen.

Novice iz Soteske in Polja

Novoizvoljeni krajevni odbor SZDL in ostale krajevne organizacije so krepko prišli za delo. Na skupnem posvetu z odborniki krajevnih organizacij so sestavili načrt za delo v tekočem letu.

Ker sedanja trgovina v kraju ne zadovoljuje vseh potreb prebivalcev, se bodo zavzeli za novo trgovino v sklopu podjetja »Merkator« iz Ljubljane, ki je obljubilo, da bomo že spomladi imeli nov lokal v Soteski. V ta namen bodo preuredili veliko stavbo, last splošnega ljudskega premoženja. Tako bo ustrezno številnim potrošnikom, ki so zdaj hodili kupovat drugam.

Izvoljen je bil tudi električni odbor, ki ima nalogo poskrbeti za ureditev daljnovoda. Verjetno žaga v Soteski ne bo mogla več dati električnega toka za okolico, ker ji ga še za lastne potrebe primanjkuje. Vod bo treba priključiti električnemu omrežju podjetja »Elektro«.

Ker je kulturno-prosvetni dom v zelo slabem stanju, je bomo ustanovili kegijaško in strelsko društvo.

Voličci tega področja želijo, da bi v središču Soteske postavili še en poštni nabiralnik in da bi avtobusno postajališče postavili na ugodnejše mesto, ki ni tako

izpostavljeno vremenskim neprilikam.

29 žena iz Soteske in Polja obiskuje šivalni tečaj, ki ga vodi Ivanka Vrančič iz tovarne šivalnih strojev »Mirna«. Za ta tečaj je veliko zanimanja, prav tako pa bi se naše žene navdušile tudi za kuharskega.

V. A.

Nov izvršni odbor ObO SZDL v Novem mestu

Na občinski konferenci Socialistične zveze je bilo izvoljeno tudi novo vodstvo. Novi odbor je ponovno izvolil za predsednika tov. Jožeta Cvitkoviča, za podpredsednika Mira Thorževskega, za sekretarja Milana Bratoža, za članice izvršnega odbora pa Staneta Somraka, Adolfa Suštarja, Franca Smolčiča, Anico Rajič, Staneta Goriška in Jožeta Blažiča.

Štiri stanovanja v Žužemberku

Konec lanskega leta je kmetijska zadruga v Žužemberku odkupila stanovanjsko zgradbo Ans Vehovčeve iz Žužemberka. V njej bo še letos uredila štiri družinska stanovanja za člane svojega kolektiva.

S preureditvenimi deli bodo pričeli takoj spomladi. Ko bo stavba urejena, bo pripomogla tudi k lepši podobi žužemberškega trga.

Dva pogreba v Šmarjeti

Predzadnji petek so v Šmarjeti pokopali častnega člana gašilskega društva Jožeta Suhadolnika starejšega. Gasilci so se v velikem številu poslovlili od svojega člana.

V nedeljo so pokopali Maričko Jeglič, članico aktivna LMS v Šmarjeti. Na zadnji poti so jo spremlili pionirji, mladinci in mladinke, učenci, šolski kolektiv in veliko število vaščanov. Marička je obiskovala 8. razred osnovne šole in je bila znana kot zelo pridna in priljubljena učenka.

KOZER IJA Z BUDNIM KONCEM

Zbudite se, gospa Trgovina!

Jaz, Janez Potrošnik, sem bil navzoč, ko je tovariš Proizvajalec telefoniral gospe Trgovini. Takole je tekel pogovor:

Proizvajalec: »Dober dan, gospa, vam smem sporočiti, da imam na zalogi raznovrstne otroške plašče, pižame, ženske in otroške predpasnike, najnovejših krojev in vzorcev, vse narejeno po okusu novomeških gospodinj. Mislim, da bi lahko uredila medsebojne poslovne odnose.«

Trgovina: »Že, že, toda nimam primernih skladišč, blago, ki ste ga našli, pa tudi ne gre v promet. Obzrljem...«

Proizvajalec: »Prav, se bomo pa na drugem mestu pogovorili. Naj omenim, da kot trgovsko podjetje nimate pravice prodajati izdelkov iz blaga, ki ga jemljete iz skladišč in daste »šivat pod roko?« Ni člena v zakonu, da bi vam to dovolili!«

Trgovina: »Prosim, telefonirajte še našemu skladiščniku, morda on ve, kaj bi trenutno še potrebovali...«

Preden je tovariš Proizvajalec zavrtel telefonsko številko, sem ga poprosil, naj pove svoje težave, ki jih ima zaradi »nepopustljivosti« gospe Trgovine. Rad je ustregel moji želji in takoj »zabodel« v jedro pogovora. Takole je povedal:

»Na zalogi imamo otroško konfekcijo in ostale izdelke. Te izdelke proizvajamo že od samega začetka podjetja in smo zdaj sposobni, da jih v enem mesecu naredimo za 3 milijone dinarjev. Novomeška trgovina jih odklanja, češ da gredo slabo v prodajo. Ali je to res ali pa ima trgovina samo za nas gluha ušesa? Najbrž samo za nas, ker smo novomeško podjetje, in morda tudi za »Dolenjko« iz Mirne peči. Na drugi strani nabavljamo izdelke, ki jih delamo pri nas, (samo da so dražji in manj okusni), pri proizvajalcih v drugih krajih,

Tu seveda ne moremo mimo tega, da se, sodeč po cenah in izbiri blaga, ki ga najdemo v novomeških prodajalnah, ne bojimo konkurence. Mislim, da pri novomeških trgovskih poslovnih možeh še vedno prevladuje mišljenje, da je bolje obdržati dobre odnose s starimi dobavitelji, kot pa »stvegati« prodajo prav takih izdelkov domačega podjetja. Nasploh je trgovsko oko, ki motri potrebe potrošnikov, zaprto ali samo malo odprto.«

»Zato boste najbrž sami odprli trgovino za prodajo otroške konfekcije?«

»Da, v kratkem. To bo specializirana prodajalna otroške konfekcije na Glavnem trgu v Novem mestu. Kmalu se bomo lahko prepričali, ali naše izdelke trg res odklanja ali je trgovina gluha. Sodeč po dobrem prometu izdelkov otroške konfekcije, ki smo jih doslej prodajali na novomeškem živilskem trgu, bomo potrošnikom ustregli.«

Ko je tovariš Proizvajalec izčrpal podatke — bilo je nekaj minut pred drugo uro popoldne — je ponovno zvonil telefon. Klical je skladiščnik gospe Trgovine:

»Prosim, če bi našemu podjetju — po ukazu komercialnega direktorja — v kratkem dobavili večje število ženskih predpasnikov in... Naročeno mi je, naj sporočim, da se bo jutri pri vas ogledal naš človek. Pokažite mu vso izbiro vaših izdelkov! Glede šivanja pod roko se v kratkem pomenimo. Mislim, da bi vaše podjetje za naš lahko izdelalo...«

Pogovora je bilo konec in tovariš Proizvajalec je tlesknil z rokami: »Pričakujemo, da se bo gospa Trgovina le prebudila in nas vnesla v seznam svojih poslovnih stikov.«

Da, zbudite se, gospa Trgovina, in mi preskrbite, kar potrebujemo! Ne pozabite, da imamo družino, ženo in otroke! Marsikaj bi jim rad kupil! Janez Potrošnik

Kino KRKA: prva predstava že ob 15. uri

Od 15. februarja dalje bomo v kinu »Krk« v Novem mestu predvajali filme tudi ob 15. uri. S temi predstavami bomo ustregli predvsem tistim delavcem in uslužbencem, ki delajo do dveh popoldne in stanujejo izven mesta, oziroma se vozijo. Vstopnina za prvo popoldansko predstavo bo znižana in enotna po 60 dinarjev. Če bodo te predstave obiskane vsaj 50-odstotno, jih bomo obdržali, sicer pa jih bomo morali ukiniti. O prvi predstavi ob 15. uri bomo ljubitelje filmov obvestili na reklamnih deskah kinu »Krk« in v Dolenjskem listu.

Novomeška kronika

Pred nekaj dnevi se je trgovina »Obrtniki«, ki je bila prej poleg doma JLA, preselila na Cesto komandanta Staneta. V tem lokalu je bila do nedavnega čevljarška delavnica istega podjetja, ki pa je z delom prenehala. Trgovina »Obrtniki« ima v novih prostorih večjo izbiro, prodaja pa žensko, moško in otroško perilo, nogavice vseh vrst, pletenine, rute, rokavice, opremo za dojenčke, odeje in otroško konfekcijo. Promet je v novem lokalu precej večji.

Težki potok je nad Trpinčevim mlinom zamrznil. Plast ledu je z brega videti debela, v resnici pa ni, saj se je že nekaj junakov, ki so hoteli po suhem priti čez potok, udarilo. Nevarno pa je puščati otroke na tak led, saj se lahko pripeti huda nesreča.

Lahko bi bilo huje...

V sredo popoldne okoli 12. ure so v novomeški študijski knjižnici »Mirna Jarca« opazili, da gori. Ker je huda zima, kurijo ves dan, zaradi česar se je vnel lesen strop, čigar trami so odprti v dva dimnika. Tleti je moralo vsaj že dan ali dva. Ko so ogled opazili, so takoj začeli kar sami gasiti; uslužbenci knjižnice in tudi dijaki, ki vedra z vodo, prof. Dodič pa je polival ogenj. Ker so se na moč hitro sukali, jim je uspelo požar popolnoma pogasiti.

Ogenj na knjigah, ki jih hrani knjižnica, ni napravil posebne škode. Uradno škoda še ni ocenjena.

JUTRI: razprava o urbanističnem načrtu v Kandiji

Krajevna organizacija SZDL Kandija vabi prebivalce svojega terena na razpravo o osnutku urbanističnega načrta našega mesta, ki bo jutri, v petek, ob 18. uri v dvorani družbenih organizacij (pod otroškim vrtcem) v Kandiji. Pridite — seznanite se z zanimivimi vprašanji urbanističnega načrta Novega mesta in sodelujte v razpravi!

Kino KRKA prikazuje:

8., 9., 10. in 11. februarja angleški kriminalni film »GANGSTERJI«. Režiser: Sidney Meyers. — V glavnih vlogah: Michael Craig in Francois Prevost. — Filmske novosti št. 4 in kratki film: Moje stanovanje. 12., 13. in 14. februarja zgodno nemški film »SATAN MAMI Z LJUBEZNJO«. Režiser: Rudolf Jugert. — Igrajo: Belinda Lee, Joachim Hansen, Ivan Desnay. — Kratki film: Sprehod. Predstave: ob delavnikih ob 18 in 20, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

FRATA - zimska gozdna šola tabornikov

ZABELEŽENO

Še k članku »IZJALOVljen OBČNI ZBOR TVD »PARTIZAN-CELULOZAR« V KRŠKEM«

Hi kritičnemu sestavku, ki sem ga pod gornjim naslovom objavil v našem listu 24. januarja, pojasnjujem sledeče:

Predvsem se mi zdi potrebno poudariti, da sem o poteku običnega zbora napisal samo čisto resnico, ki je, kakor kaže, Janeza Breskvarja, pisca sestavka »Odgovor na članek o izjalovljenem običnem zboru«, objavljene v zadnji številki, močno prizadela. Ker je odgovor, žal, zelo enostranski in celo neresen ter v bistvu samo zagovarja dejansko izjalovljeni občni zbor, zavaja s tem bralce, ki imajo vso pravico biti obveščeni o resničnih dogodkih. Omeniti moram, da se z odgovorom tov. Breskvarja ne strinjajo tudi nekateri člani upravnega odbora TVD Partizan-Celulozar. V čem je torej bistvo sedanje polemike?

Tov. Breskvar trdi, da kot pisec sestavka najbrž nisem poslušal poročila o uspehih društva in o njegovi obširni dejavnosti, ki je celo preobširna! Splošno mnenje pa je, da je TVD Partizan dosegel uspehe le pri nekaterih športnih panogah, ostale pa je očitno zanemarjal. Pisec sestavka nadalje navaja da je upravni odbor društva probleme med letom rešil. Kje je tu logika? Zakaj je potem občni zbor obravnaval problem kina, probleme financiranja telesne vzgoje itd., ko pa jih je vendar rešil upravni odbor? Mimogrede naj še omenim, da je bila večina sej upravnega odbora slabo pripravljena in večkrat nesklepčna. Tudi občni zbor je bil verjetno zaradi tega nesklepčen. Se vedno pa trdim, da je bil upravni odbor (neote ali neote) zamočel razpravo o nadaljnjem poslovanju kina, ki jo je sklical 3. januarja občinski odbor SZDL. Zato me zelo preseneča, da pisec sestavka trdi obratno.

Razčisti so tudi moji pojmi o sodobnem telesno-vzgojnem društvu. Tudi nekateri predstavniki političnega in občinskega vodstva ter gospodarskih organizacij soglašajo z mojo ugotovitvijo, da bi se TVD Partizan-Celulozar ne smel zadovoljiti samo z uspehi plavalcev in rokometarjev, hkrati pa zanemarjati ostale športne panoge. Trditve tov. Breskvarja, da je bolje imeti eno dobro razvito panogo kakor pa pet ali šest slabih, torej ne bo držala.

»Kritiki bi se rad povedali,« navaja pisec sestavka, »da s takimi neobjektivnimi članki nikakor ne bo koristil razvoju telesne kulture v naši občini. Soglašam s to ugotovitvijo, toda dodajam, da je velik del bralcev sprejel moj sestavek kot konstruktiven, kakor je dejansko tudi bil. Le odgovor je bil žal, zelo neobjektiven!«

V prvem sestavku nisem vsega poročal, kar se je dogajalo za zaveso običnega zbora TVD Partizan-Celulozar. Tov. Breskvar torej trdi da so udeleženci običnega zbora dobili samo pol litra vina. Nekateri morda res! Pozabil pa je še napisati, da so po običnem zboru plesali v dvorani in da so nekateri »žejni« funkcinarji TVD Partizan-Celulozar zajemali vino iz vedra kar z zajemalkami in si gasili žejna grla... Vesele (toda na čigav račun?) je trajalo vse do zore. Ali sedaj ne postavljam upravičeno vprašanje, če se ti ljudje niso dejansko skregali s pojmi o sodobnem telesno-vzgojnem društvu? Ali ljudje ne sprašujejo upravičeno, od kod denar za take neugledne zabave, ko pa vemo, da ga za razvoj telesne kulture močno primanjkuje?

Vse dotlej, dokler ne bodo odgovorni v TVD Partizan-Celulozar sprejemali konstruktivne in dobre namerne kritike, ne moremo optimistično gledati na nadaljnji uspešnejši razvoj telesne kulture v Vidmu-Krškem. Morda pa bo polemika, ki jo je sprožil Janez Breskvar, bliski predsednik TVD Partizan-Celulozar, le koristila razvoju športa. Pisec bi morda lahko namesto brezsmiselnih izrazov in trditvev v odgovoru na moj članek raje obravnaval dejansko problematiko v telesno-vzgojnem društvu Partizan-Celulozar.

Drago Kastelic

Veseli zimski šport v Straži

Sportno življenje v teh pustih zimskih dneh ni v Straži prav nič dolgočasno. Podnevi se gnete na sankalskih in smučarskih vse polno mladine, ki se pogumno spušta po bregovih. Zvečer pa zaživi telovadnica. V njej igra strahotna mladina kosarko ali namizni tenis.

V nedeljo, 3. februarja, je TVD Partizan Straža-Vavta vas organiziral društveno prvenstvo v igri s celulozno žolico. Prijavilo se je 16 posameznikov in 8 dvojic. Najprej so tekmovali po skupni sistemu, najboljši štirje pa so igrali turnir. V igri dvojice ni bilo bistvenih razlik. Po enakovrednih borbah je dominiral par AS-Ravbar.

Rezultati — finale: Ravbar : Pirc 2:1 (21:17, 20:22, 23:21), Starič : Kavšek 2:1 (21:15, 17:21, 21:18), Ravbar : Kavšek 2:1 (21:16, 19:21, 23:22), Starič : Pirc 2:0 (21:16, 21:14), Starič : Ravbar 2:1 (21:19, 14:21, 21:19), Pirc : Kavšek 2:1 (21:17, 18:21, 21:19).

Vrstni red: 1. Ludvik Starič 6 (6:3), 2. Marjan Ravbar 4 (5:4), 3. Jože Pirc 2 (3:5), 4. Leon Kavšek 0 (3:6).

Dvojice — polfinale: AS II—Pirc : Starič—Gruden 2:1 (20:22, 21:15, 21:18), Ravbar—AS II : Kavšek—Tisovec 2:0 (21:14, 22:20). Finale: Ravbar—AS I : AS II—Pirc 2:1 (18:21, 21:13, 21:11).

Tudi v mirnem času je tovarišstvo potrebno, posebno na cestil!

so še prihajali. Zadržna je prišla trojica iz Sentjerneje. Avtobus je imel zamudo. Sami, brez vodnika so se prebijali po sledih prve kolone od Straže do Frate! Gotovo bodo postali dobri vodniki!

V četrtek sta tečajnike obiskala člana ZB tov. Strukej in Romih. V prijetnem pogovoru sta obujala spomine na Frato v letih od 1942 do 1943.

Samotna gaz pelje od Brezove rebri do partizanske koče na Frati. Taborniki poznajo ta lepi kraj in ga obiskujejo pozimi in poleti

Poljenje slamaric in priprava ležišč sta nam krajšali čas, ki je mineval v mučni negotovosti. Vse je pripravljeno, celo pot smo zorali (podjetni ekonom Mitja je namreč napregel mali snežni plug). Ugibali smo, koliko odsotkov prijavljencev bo prišlo v prvo izmeno.

V hladnem, jasnem ponehletju jutro je bilo konec tudi te negotovosti. Zvečer ob pol desetih se je prikazala iz gozda dolga kolona. »Precej jih je,« sem si mislil in štel. »So še zadnji!« je zaklical prvi. In res

Tov. Strukej je poudaril, kako izredno važno je znanje orientacije na terenu in koliko zaleže hitra pripravnost ob nepričakovanih dogodkih. Tov. Romih pa je posebej naglasil vlogo žena v NOB in pokazal na primeru neke bolničarke, kako hrabre so bile borko NOB.

Na kolokvijih ob zaključku tečaja so predavatelji ugotovili, da so si udeleženci tečaja podano snov dobro osvojili. Frata naj ostane tudi v bodoče šola novih taborniških vodnikov!

S. J.

Ustanovljeno je prvo smučarsko društvo na Dolenjskem

V Črmošnjicah je bilo 1. februarja medobčinsko smučarsko tekmovanje gozdarjev, ki so se borili za »Fricove pokal«. Tekmovalo je 35 smučarjev v večalslalomu posamično in ekipno. Od 7 ekip, ki so štele po 3 tekmovalce, je pokal osvojila ekipa KGPK iz Novega mesta v postavi Čujnik—Knez—Šebenik s časom 2:02. Drugo mesto je osvojila ekipa Novelesca (Inž. Pogorelec—Bavdek—Bojce) s časom 2:06, tretje pa ekipa KGPK II s časom 2:12. Med posamezniki je bil najboljši Alojz Serini, ki je za prvo potreboval 36,2 sekunde. Izven konkurence je tekmoval tudi 13-letni Jure Legan, ki se je uvrstil na odlično 6. mesto in prevzel prvo v 42 sekundah.

Po tekmovalstvu so se vsi nastopajoči in tudi ostali zbrali k usta-

novnemu običnemu zboru prvega smučarskega društva na Dolenjskem. Za predsednika smučarskega društva »Roka« je bil izvoljen inž. Rado Kalinovič, v deželniški odboru pa so nekateri znani športniki, ki bodo gotovo s uspehom vodili novo društvo. V načrtu za bodoče leto imajo smučarske tečaje in tekmovanja po Dolenjski, v društvu pa želijo vključiti kar največ mladine.

Prvemu smučarskemu društvu želimo mnogo uspehov pri delu, vsem mladim smučarjem pa svetujemo, da naj se vključijo v društvo, saj bodo tu imeli dobre pogoje za razvoj.

rr.

Skoki v Leskovcu

»Partizan« iz Leskovca pri Krškem je priredil v nedeljo prvo tekmovanje v smučarskih skokih. Zanimanje med pionirji in mladino je bilo veliko. Skoke je gledalo okoli 100 gledalcev. Doseženi so bili rezultati:

Mladinci: 1. Stane Kerin (11, 11), 2. Rudi Stojš (10, 11), 3. Franc Svetec (9,5, 12,5).

Pionirji: 1. Rafko Bizjak (7,5, 9), 2. Toni Drenik (8,5, 8), 3. Jože Arh (7, 7,5).

L. P.

V Gotni vasi so zmagali Štangel, Ahlin, Pavlič in Matko

Sobotno tekmovalstvo mladincev in pionirjev na 20-metrski skakalnici v Gotni vasi je bilo za mlade tekmovalce prijetno simsko doživetje.

vznikov in sreči, da do sedaj še ni prišlo do hujših prometnih nesreč. Starši, ki pustijo svoje otroke na sankanje in smučanje, se veliko premalo zavedajo nevarnosti, ki pretijo nič hudega slutečim razigranim otrokom. Zato bi bilo dobro, da bi vedeli za predele, ki jih otroci uporabljajo kot sankalske in jih pustili le tja, kjer ni nobene nevarnosti.

Šolske počitnice so podaljšane

Svet za šolstvo pri IS LRS je sprejel sklep, da se zimske počitnice zaradi hude zime podaljšajo do vključno 9. februarja. To velja za vse šole tudi na našem področju. Če ne bodo izdana nova navodila, se bo pouk pričel v ponedeljek, 11. februarja.

vetje. Na startu se jih je zbralo kar 25 in so vsi brez izjeme kljub pomankljivi smučarski opremljenosti pokazali veliko smisla za smučarske skoke. Skakalnica, ki so jo pripravili tekmovalci iz Gotne vasi, je dovoljevala skoke do 17 m, ki so jih tekmovalci tudi dosegli. S takimi daljinami in lepin slogom bi marsikateri tekmovalce pod dobrim strokovnim vodstvom sčasoma lahko dosegel lepe rezultate. Med obetajočimi tekmovalci bi lahko šteli Štangelja, brata Pavliča, Ahlina, Kavška, Matka in druge. Prva dva tekmovalca v vsaki skupini sta prejela knjižna nagrada, ki so jih pripravili tovarna zdravil FARMIS, obrat »Kras« Novo mesto, občinski komite LMS in občinska zveza DPM Novo mesto.

Prihodno nedeljo, 10. februarja, bo ob treh popoldne pri Roku še tretje podobno tekmovalstvo mladincev in pionirjev na 20-metrski skakalnici. Na tekmovalstvo so vabljeni vsi mladinci in pionirji, ki so navdušeni za smučarske skoke.

Rezultati sobotnega tekmovalstva: mladinci: 1. Ivan Štangel (17,5, 17), 2. Slavko Pavlič (16,5, 15), 3. Lado Mrvar (15, 13,5), 4. Ivan Kocjančič (15, 13), 5. Tine Dolinar (10,5, 10,5).

Starši pionirji: 1. Rudi Ahlin (15, 16), 2. Jože Knafelje (12,5, 12), 3. Franc Pibernik (12,5, 12), 4. Božič Zupan (9,5, 8,5), 5. Ivan Usenik (7, 7,5).

mov hrane, posode in odeje? Kako se bodo mladi 13 do 15-letni vodniki in vodnice prebili do Frate? take misli so rojile po glavi vodji tečaja, ko je v soboto, 19. januarja, v zgodnjih jutranjih urah opazoval vztrajno igro burje s snežinkami.

Načelnik okrajne zveze tabornikov v likvidaciji tov. Lukič je bil proti odpovedi tečaja. »Počakajmo, v ponedeljek zjutraj bomo videli, koliko jih bo prišlo na novomeški kolodvor. Če ne bomo vzpostavili zveze s Frato, bo še vedno čas, da pošljemo domov tiste, ki se bodo ustrašili ostre zime.«

Sledilo je 24 ur napetega pričakovanja. Z enournno zamudo je dospel džip, ki ga je dalo na razpolago KGPK. Šofer nam je mirno povedal: »Do Straže ali Dvora bo šlo, naprej pa ne.«

Odičili smo se za Stražo. Taborniški instruktor Janez, doma iz Vavte vasi, se je dogovoril z borcev iz NOB tov. Pečjakom, da bo v nedeljo s sanmi skušal preko Brezove rebri priti na Frato.

V nedeljo smo ob 7.30 naložili proviant na sani in konji so res hitro potegnili do Gor. Straže. Tudi starni klanec do logarnice ni zadržal krepkih konj in izkušeneza vodnika, ki je po teh potih prepeljal že stotine bakovih hlapcev. Do Brezove rebri smo prišli v dobrih dveh urah.

72-LETNI KAZIPOT...

Na Brezovi rebri smo se ustavili pri Hočevarjevih. Mladega gospodarja ni bilo doma. Pot nam je zato kazal 72-letni stari oče. Ker je bil kolovoz na Frato zaradi posekanih debel neprevozen, nas je vodil po ovinku. Koga bi bolj občudovali: 72-letnega vodika, ki je živahno gazil sneg preko kolen, ali konja, ki sta se od časa do časa do trupa pogreznila v sneženem zametu. Vsa oznojenost in napačna izpuhtevala megleno soparo, odnehala pa nista, ker ju je stalno spodbu-

Na pohodu: počitek pri Velikem Lipovcu. Majhen prigrizek, pa spet nazaj proti koči. Taborniška vztrajnost ne pozna ovir!

Smučarski tečaj na Bohorju

Smučarski tečaj za prosvetne delavce in pionirje na Bohorju je popolnoma uspel. Strupen mrz in močna burja sta sicer motila delo prvega dne, toda večina je že prvi dan vzdržala šest ur pouka. Tečaj je bil za vse udeležence precej naporen, ker so hoteli v petih dneh pridobiti čimveč znanja.

Tečajniki so bili razdeljeni v tri skupine. Prosvetni delavci so bili v svoji vrsti in pod vodstvom profesorja Glonarja izpopolnjevali znanje smučanja. Poleg tega jih je vodnik vrste pri vsaki lihi opozarjal na metodne postopke učenja smučanja. Udeleženci tega seminarja bodo lahko koristno uporabljali pridobljeno znanje in učili smučanja željne učence na svojih šolah.

V prvi skupini so bili učenci, ki so že prej znali voziti smuk. V tej vrsti je bila tudi Boža Rus, ki se po znanju in pogumu ni razlikovala od svojih moških vrstnikov. Tu so se poleg pravilne vožnje smuka naučili zavijati »k-breg« in »od brega«. Napredek vrste je bil viden. Na zaključnih tekmah so tekmovali v slalomu. Tekma je bila zahtevna, saj so bili na progi tudi snajci, »skomolci« in celo »knači«.

V drugi vrsti so bile pionirke in nekaj mlajših pionirjev. Pod vodstvom tovarišice Drage Mistejeve so se seznanile s pravilno vožnjo, bočnim drsenjem in nazadnje tudi z zavijanjem. Za zaključek je tudi ta vrsta tekmovala v lažjem slalomu.

Vsak večer so imeli tečajniki predavanja. Najbolj zadovoljni so bili s prikazovanjem barvnih diapozitivov o pomladanskem smučanju na Komni in o zimski turi na Krn. Profesor Glonar pa je poleg tega predaval prosvetnim delavcem o metodiki poučevanja smučanja.

Za zaključek tečaja so bile tekme v slalomu. Rezultati tekem: mlajši pionirji:

1. Boris Stegne — Vinica 21,5, 2. Tone Stipančič — Podzemelj 23,0, 3. Tine Malenšek — Novo mesto 23,5, 4. Slavko Likar — Vinica 29,5.

Starši pionirji: 1. Slavko Grubek — Metlika 39,0, 2. Janez Novinec — Dol. Toplice 39,5, 3. Nace Sila — Trebnje 41,5, 4. Rudolf Kopar — Novo mesto 43,0, 5. Janez Doljak — Novo mesto 44,5.

Mladinci in pionirke: 1. Maja Glonar 28,5, 2. Biba Dobovšek 31,0, 3. Maja Rajič 31,5 (vse iz Novega mesta).

Ob zaključku tečaja ugotovljamo, da je denar za take tečaje dobro naložen in bi bilo prav,

Veliko zanimanje za weekend hišice ob Krki

Zaradi izrednih naravnih lepot doline ob Krki in bogatih ribiških lovišč je v zadnjem času mnogo zanimanja za ureditev weekend hišic ob Krki. Zanje se zanimajo obiskovalci iz Ljubljane, Novega mesta in tudi od drugod. Lani so uredili tri take hišice. Vse tri so zrasle iz zapuščenega zidovja, zdaj pa so prav lepe.

Tudi sankanje je lahko nevarno

Ulice in ceste v Novem mestu so zaradi razgibanega terena zelo primerne za sankanje in smučanje. Zaradi precej velikega prometa pa so otroci na njih pogosto v precejšnji nevarnosti in se moramo zahvaliti le previdnosti

Rudi Ahlin je skakal takole...

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 8. februarja: Janez
Sobota, 9. februarja: Polona
Nedelja, 10. februarja: Dušan
Ponedeljek, 11. februarja: Zvezdana
Torek, 12. februarja: Damijan
Sreda, 13. februarja: Katarina
Četrtek, 14. februarja: Valentin

ČESTITKA

Tone Zevjav iz Brezine pri Brezicih je diplomiral na elektro-fakulteti v Ljubljani na inženirja elektrotehnika. — Čestitajo kolegi.

PREKLIC

Gizela Starič in Danica Stern preklicujeta govornice zoper Ivana Grčarja za Mirne.

KALOGLASI

ENODRUŽINSKO HISO v središču Novega mesta zamenjam za enako v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (80-63).

RABLJENO kuhinjsko pohištvo prodam. Adamičeva 9, Novo mesto (za vrtarstvo).

STROJ za izdelovanje cementne strešne opeke kupim. Alojz Rezelj, Mirna peč 26.

ZENSKO ROČNO URO sem izgubila 1. februarja sredi mesta. Poštenega najditelja prosim, naj mi jo proti nagradi vrne v upravo lista (61-63).

POHISTVO (orehovi furnir) z vzmetnim vložki in žimnicami, skoraj novo, poceni prodam. — Ogled pri mizarju Barbiću, Novo mesto, Kandija.

ZLATO za zobe kupim. Naslov v upravi lista.

RABLJENO sobno in kuhinjsko pohištvo prodam. Ogled ob 16. do 20. ure v Gor. Straži 73-1.

KINO

Brestanica: 9. in 10. febr. angleški barvni film »Sinovi in hči«.

NEŽA ŠE MARODIRA

»Ste že slišali? Ni jih več!«

»Česa ni več?«

»Jajc vendar.«

»Tako-oooo?«

»Ob osmih jih je zmanjkalo.«

»Saj, saj, ta Neža spet marodira.«

Na črnomaljski odprti tržnici so stopicale od mraza pomodrele kmečke žene in ponujale čebulo, fižol, koruzo, proso, seme in drugo. Dokler je bilo kaj faje, so se črnomaljske gospodinje kar prilevale, katere bo prej prišla do njih. Potem se je bil trg prazen. Le redko se je katera od nakupovalk spomnila in kupila kaj drugega.

»Ja ne znam, kako more čovek živeti samo od jaja. Da jih imam, bi sve prodala.« je dejala žena, doma nekje od Kolpe.

»Pa ste jih danes kaj prinesli?« jo je vprašala sosedka.

»Devet. A vi?«

»Sest. Skoraj za meter, kajha sem zaslužila.«

»Pa doma? Kak vam ide?«

»Še gre, samo drv ni. Pravijo, da tudi v Črnomlju ni kaj bolje.«

Na drugem koncu sta se tistikrat pogovarjali drugi dve.

»Mrzlo je. Čakamo. Prodati ne moreš. Sem rado vedna, če bi šlo tukaj zlato v denar?«

»Kaj zlato, jaja prinesite, poln jervas, pa boste videli, kako hitro boste lahko šli domov!«

»No, kaj bi, pa... Ni jih zdaj, tudi kokoši občutijo mrz. Po čem so jih danes prodavali?«

»Po 50 dinarjev.«

»Ko jih donesem, jih ne dam pod 60 dinarjev.«

Eh, sem pomislil, dokler bo Neža marodirala, se več ne prikažem na črnomaljski živilski trg.

No, saj bo ozdravela in kokošim odvezala...

biracle, 13. febr. jugoslovanski film »Zasedovanje zmajev«.

Črnomelj: 8. in 10. febr. ameriški barvni film »Sedmo Sindbadovo potovanje, 12. in 13. febr. ameriški film »V znaku Zorojasa«.

Kostanjevica: 10. febr. ameriški barvni film »Zlomljena zvezda«.

Mokronog: 9. in 10. febr. angleški film »SOS Pacifike«.

Novo mesto »Krkas«: od 8. do 11. febr. angleški film »Gangsterji«, od 12. do 14. febr. nemški film »Satan mami z ljubeznijo«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

Semič: 10. febr. madžarski film »Zeleni cvet«.

Sevnica: 9. in 10. febr. sovjetski film »Tih Dons, III. del, 13. febr. ameriški film »Vitez okrogle mize«.

Trebnje: 9. in 10. febr. slovenski film »Veselic«, 13. febr. slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zuzemberk: 10. febr. sovjetski film »Sofer po silis«.

Novo mesto »JLA«: od 7. do 10. febr. francoski film »Kleviska princesa«, 11. in 13. febr. francoski film »Okus nasilja«.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Irena Vidmar, delavka iz Dečnih sel, si je pri delu poškodovala desno stopalo; Marija Blažević, gospodinja iz Mihalovca, je padla po stopnicah in si zlomila desno nogo; Stefan Gabrič, delavec iz Gornje Lepe vasi, si je pri delu poškodoval desno nogo; Dragica Krčula, delavka iz Brestanice, je padla na cesti in si zlomila levo nogo; Franja Horvata, delavka iz Bobovca, je nekdo zabodel z nožem v prsi; Gabriel Zolotar, delavec iz Sp. Starega grada, si je pri padcu po stopnicah poškodoval prsni koš; Peter Bokan, sofer iz Beograda, si je pri delu poškodoval levo nogo; Antona Burjo, kmetovalca iz Sutne, je konj ugriznil v lice.

Opozorilo Cestnega podjetja

Cestno podjetje v Novem mestu poziva lastnike tovornih avtomobilov, da že zdaj planirajo prevoze v času pred kipejem cest ali po njem.

Računamo, da bo februarja ali marca nastopila odjuga, ki povzroča kipeje cestnih površin, zlasti na slabo utrjenih makadamskih cestah. Opozarjamo, da bo po čl. 17 Republiškega zakona o javnih cestah predpisana omejitev ali zapora prometa na posameznih cestnih odsekih za obdobje, ki ga zdaj še ne moremo predvideti.

Vso škodo na cestah, ki bi jo v času zapore povzročili samovoljni ali nujni prevozi, bomo zaračunali povzročiteljem.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST

si naročite na vaš domači naslov

Obvestilo naročnikom Dolenjskega lista

Pošte v Sloveniji so te dni začele izterjivati polletno naročnino za naš tednik; prosimo, pripravite za našega pismonošo 450 dinarjev, da bo lahko čimprej opravil svojo dolžnost in obiskal še druge naročnike.

Vsem naročnikom izven Slovenije smo priložili 10. januarja 1963 našo pošto položnico za plačilo naročnine. Položnice so prejeli tudi vsi naši bralci pri vojakih, za katere plačujejo v mnogih primerih naročnino njihovi svojci v domačih krajih. Prosimo, da se zaradi tega ne razburjate, ker so položnice dobili vsi. Takoj nato smo začeli polletno naročnino tudi izterjivati pri vseh naročnikih izven Slovenije, kar so nam nekateri zamerili. Naročnino, ki je naš glavni vir dohodkov, moramo vsako leto čimprej izterjati, da nimamo zaostankov na koncu leta! Prosimo, da to upoštevate in denar takoj nakazate. Opominske stroške (za znamko, ovitek in papir) moramo priručnati vsem zamudnikom, saj bi sicer imeli zaradi tega še več izgube. Prosimo, upoštevajte to!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 8. FEBRUARJA: 8.55 Pionirski tednik. 9.45 Igrajo vam Zadovoljni Kranjci. 11.00 Pozor, nimam prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Olga Maček. Kaj vpliva na kakovost jaja. 13.30 Solisti in orkestri radia Praga. 14.35 V pesmi in plesu po Jugoslaviji. 15.20 Plošča za ploščo. 17.05 Popolne v orkestralnem studiu. 18.10 Ruska zabavna glasba. 18.45 Iz naših kolektivov. 21.00 Kitara v ritmu. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 9. FEBRUARJA: 8.05 Poštarski v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 V ritmu Latinske Amerike. 11.00 Pozor, nimam prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Zate Vozelj. Kombinacije triazinov za zatiranje plevelov v nekaterih poljsčinah. 13.30 V paviljonu zabavne glasbe. 14.05 Oddaja iz Španije. 15.40 Zbor madrigalistov iz Celovca izvaja skladbe modernih avtorjev. 17.05 Grete v kino. 18.10 Iz Offenbachovih »Hoffmannovih pripovedi«. 20.00 Novo v studiu. 21.00 Za konec tedna — ples. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 10. FEBRUARJA: 8.00 Mladinsko radijska igra — Marjan Marin: »Velika akcija«. 9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo. 10.00 Se pomnite, tovariši... Miha Bertonec: Skoz desetdesetno ofenzivo. 11.40 Igrajo majhni zabavni ansambli. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.30 Od Suka do Gershwina. 16.00 Humoreska tega tedna — James Thurber: »Pat v kletu«. 17.15 Radijska igra — Günther Weisenborn: »Lovca na čapljice. 18.30 Sportna nedelja. 20.00 Izberite svojo melodijo.

PONEDELJEK, 11. FEBRUARJA: 8.25 Trije zabavni orkestri. 9.25 Naša partizanska pesem. 10.15 Izpod vročega sicilijanskega sonca. 11.00 Pozor, nimam prednosti. 12.05 PKU — inž. Vlado Simončič: Pomen semenarstva in drevinarstva v gozdni proizvodnji. 13.30 Znameniti pevec v popularnih operah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 17.45 Orkester in zbor Ray Confitt ter vokalni kvartet Predraga Ivanovića. 18.10 Melodije v miraku. 20.00 Skupni program JRT — studio Beograd. 20.45 Kulturni globus.

TOREK, 12. FEBRUARJA: 8.05 Iz oper hrvatskih skladateljev. 9.40 Sovjetski zbori. 11.00 Pozor, nimam prednosti! 12.05 KN — inž. Dragica Hoznak: Bogati pridelki le z meliorirane zemlje. 13.30 Trije improvizirajo Bedriča Smetane. 14.35 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 20.15 Radijska igra — Slavomir Mrožek: »Tri satire. 20.52 Pisani zabavni svoki.

SREDA, 13. FEBRUARJA: 8.05 Jutranji koncert. 8.55 Pisani svet pravljice in zgodbe. 9.50 Poje trio Los Panchos. 10.30 Zabavni orkester RTV Ljubljana. 11.00 Pozor, nimam prednosti! 12.05 RUK — inž. Milan Veselič: Vinogradništvo in turizem. 13.30 V paviljonu zabavne glasbe. 14.35 Iz galerije orkestralnih podob. 15.33 Muzika španskega kulturnega kroga. 18.10 Melodije v miraku. 18.45 Ljudski parlament. 20.00 Urica zabavne glasbe. 22.15 Veseli ritmi od lanka do twista.

ČETRTEK, 14. FEBRUARJA: 8.05 Kozarke pesmi izvaja ansambel Aleksandrovc. 9.25 Z ansambli ljubljanske opere. 11.00 Pozor, nimam prednosti! 12.05 RUK — inž. Olga Stefula: Ekonomika proizvodnje breskev. 13.30 Med rapsodijami. 14.05 Imena iz hrvatske glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 18.10 Naši prvi večni ples. 20.00 Četrto večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd.

Za krajšo pot pisma in časopisov do naslovnika

S 1. februarjem letos je bila ukinjena potujoča pošta štev. 76 na progi Ljubljana—Metlika. To je bil uradni naziv za službeni vagon, ki je doslej za pošte na našem področju prevažal pisemske in paketne pošiljke. Nadomestil ga je posebej prirejeni avtobus, ki zdaj vozi pošto iz Ljubljane v Novo mesto. Velika prednost novega načina prevoza poštinih pošilk je v tem, da je vzorni red tega avtobusa prirejen potrebam poštne službe, med tem ko je bila železniška potujoča pošta, razumljivo, prirejena železniškemu voznemu redu.

V poštini službi se trudijo pošiljke čim hitreje dostavljati naslovnikom. To je zdaj mnogo lažje dosegljivo. Dostavni avtobus jih pripelje iz Ljubljane že ob 3.40 zjutraj na pošto v Novem mestu, medtem ko so prej prispele z vlakom šele ob 6.50. Pošiljke nato razvrstijo po poštah novomeškega okolja, Bele krajine in Suhe krajine. V Belo krajino jih odpelje vlak že ob 4.05 zjutraj in so ob 5.40 že v Črnomlju (za pošte Dragatuš, Vinica, Adlešiči in Gradac). Ker jih redni jutranji avtobusi nato razvozijo po poštah, so pošiljke lahko že dopoldne dostavljene naslovnikom, prej pa so na marsikatero pošto prispele šele popoldne.

Ob 5.25 zjutraj odpelje redni avtobus iz Novega mesta pošiljke za pošte proti Suhi krajini: za Straz, Dol, Toplice, Dvor, Dobrič, Žužemberk, Zagradec in Krko. Ob 6.20 jih odpelje iz Novega mesta redni avtobus za pošti Suhor in Metlika, ob 7.03 vlak za pošte Uršna sela in Semič, ob 6.15 pa avtobus na pošti Mirna peč in Trebnje.

Se ena pomembna novost: poštne pošiljke, ki jih oddaja stranke v Novem mestu do 20. ure zvečer, so še istega dne ob 20.40 odpremljene v Ljubljano, kamor jih odpelje poštini avtobus, ki naslednjega dne v zgodnjih jutranjih urah pripelje pošiljke iz Ljubljane. Pošta Novo mesto je postala poštini prometni center, ki sprejema pošiljke za večje območje in jih razporeja po relacijah ter odpremlja naprej.

Podčrtati velja več prednosti, ki jih je dosegla poštna enota v Novem mestu z novim načinom dostave pošilk: stroški dostave so precej manjši kot dosedanja prevoz po železnici, naročniki v Novem mestu lahko iz poštinih predalov dvignejo pošiljke že ob 7. uri zjutraj (prej šele ob 9. uri), omogočena je dostava časopisov v zgodnjih jutranjih urah, vse pošte pa dobijo pošiljke v dopoldanskem času. Največ so pridobile pošte v Beli krajini, zlasti metliška in suhorska. Na poštini enoti v Novem mestu pa s tem, kar so dosegli, niso zadovoljni. Takoj ko bo preurejena in modernizirana cesta čez Gorjance, bodo z lastnim dostavnim avtomobilom dostavljali pošiljke vsem poštam v Beli krajini. Čas, ki je potreben za pot pošilk od pošiljalca do naslovnika skrajšati čimbolj. To je njihovo načelo. M. J.

OBJAVE — RAZPISI

Obvestilo o času za vlaganje prošnji in priglasitev za sečnjo v letu 1964

Občinski ljudski odbor — odsek za gozdarstvo Novo mesto sporoča vsem lastnikom gozdov, da je rok za vlaganje prošnji za izdajo sečnih dovoljenj in priglasitev sečenj za leto 1964

Po pooblastilu načelnika šef oddelka za gozdarstvo: Mirko Bajt, l. r.

OBVESTILO KMETOVALCEM

od 10. februarja do 31. marca 1963.

Prošnje za izdajo sečnega dovoljenja vložijo lastniki gozdov, za katere niso izdelani ureditveni načrti, t. j. lastniki, ki imajo gozdove na območju krajevnih uradov Brusnice, Gotna vas, Žužemberk in Hinje. — Prošnje morajo biti kolkovane z 250 din.

Ostali lastniki gozdov, za katere so izdel